

Budapest Főváros
XIII. kerületi Önkormányzat

EGYESÍTETT ÓVODA

**BUDAPEST FŐVÁROS
XIII. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT**

EGYESÍTETT ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: Erdélyi Nóra intézményvezető, a
tagintézmények vezetői és nevelőtestülete

2013. évi Pedagógiai Program 2021. évi módosítása

A PEDAGÓGIAI PROGRAM AZ EGYESÍTETT ÓVODA NEVELŐTESTÜLETÉNEK SZELLEMI TERMÉKE, AZ ITT FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ TEVÉKENYSÉG ALAPJÁN JÖTT LÉTRE. A DOKUMENTUM SZERZŐI JOGI VÉDELEM ALATT ÁLL, BÁRMELY RÉSZEINEK MÁSOLÁSA, SOKSZOROSÍTÁSA JOGKÖVETKEZMÉNYT VON MAGA UTÁN.

Tartalomjegyzék

1. HELYZETKÉP	4
1.1 AZ INTÉZMÉNY ADATAI	4
1.2 AZ EGYESÍTETT ÓVODA BEMUTATÁSA	5
1.3 AZ EGYESÍTETT ÓVODA SAJÁTOS CÉLJAI, FELADATAI	5
2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP.....	6
2.1 NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK.....	7
2.2 GYERMEKKÉPÜNK.....	7
2.3 ÓVODAKÉPÜNK.....	8
2.4 PEDAGÓGUSKÉPÜNK, PEDAGÓGIAI ELVEINK.....	8
2.5 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ KOLLÉGÁINK KÉPE	8
2.6 NEVELÉSI CÉLUNK	9
3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK.....	9
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	10
4.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA.....	10
4.2 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	12
4.3 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	14
4.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés	14
4.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés	16
4.3.3 Az IKT eszközök óvodai használata	17
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	18
5.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	18
5.2 TÁRGYI FELTÉTELEK.....	19
5.3 ÓVODAI KÖRNYEZETKULTÚRA	19
5.4 PEDAGÓGIAI CÉLÚ ESZKÖZFEJLESZTÉSEK, INNOVATÍV MÓDSZERTANI CÉLOK	20
5.5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	22
5.5.1 Az udvari élet szervezésének alapelvei	22
5.5.2 Hetirend.....	22
5.5.3 Napirend.....	23
5.5.4 Ünnepek, hagyományok.....	23
6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA.....	24
6.1. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	24
6.2 AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA.....	25
6.3 KAPCSOLAT A TÁRSINTÉZMÉNYEKSEL.....	27
6.3.1 Kapcsolat a bölcsődékkal	27
6.3.2 Kapcsolat az iskolákkal	27
6.3.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel	28
6.3.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. ker. Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával	28
6.3.5 Kapcsolat a köznevelés-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel	29
6.3.6 Határon túli kapcsolatok.....	30
7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	30
7.1 A JÁTÉK	30
7.2 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	33
7.3 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	35
7.3.1 Verselés, mesélés.....	38
7.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39
7.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	41
7.3.4 Mozgás, edzés, szervezett mozgás	43
7.3.5 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés.....	45
7.3.5.1 A környezet megismerésére nevelés	47
7.3.5.2 Matematikai nevelés	49
7.4 AZ ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET, AZ ISKOLÁRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS ALAPELVEI	50
8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK.....	50
8.1 BEILLESZKEDÉSI-, TANULÁSI-, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE, RÉSZKÉPESSÉG-ZAVAROK.....	52
8.2 FEJLESZTŐPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN	53
8.3 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK NEVELÉSE.....	55

8.4 GYÓGYPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN.....	56
8.4.1 Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel	59
8.4.1.1 Magatartászavaros gyermek	59
8.4.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek	60
8.4.1.3 Látássérült gyermek – vakok, aliglátók, gyengénlátók.....	60
8.4.1.4 Hallássérült gyermek.....	61
8.4.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek.....	61
8.4.1.6 Beszéd fogyatékos gyermek	61
8.4.1.8 Egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermek.....	62
8.5 ÓVODAPSZICHOLOGUSI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN	63
8.6 TEHETSÉGGONDOZÁS	64
9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK.....	66
9.1 NEMZETISÉGI FELADATOK, MULTIKULTURÁLIS NEVELÉS.....	67
9.2 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	68
10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ	70
10.1 PEDAGÓGIAI-SZAKMAI MUNKA TERVEZÉSE	70
10.2 A MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS FOLYAMATA ÉS DOKUMENTÁCIÓJA	71
11. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	72
12. BIBLIOGRÁFIA	74
13. MELLÉKLETEK.....	75
1. SZÁMÚ MELLÉKLET - TAGINTÉZMÉNYI PROFILOK	75
2. SZÁMÚ MELLÉKLET	112

„Akkor jó a világ, ha jó benne gyerekek lenni.”

(Véghelyi Balázs)

A XIII. kerület a főváros egyik legdinamikusabban fejlődő városrésze. A tervszerű és tudatos oktatáspolitikai eredményeként jól működő intézményhálózatban a szülői igényeket kielégítő, kiszámítható és tervezhető minőségi közszolgáltatás valósul meg. Az Egyesített Óvoda összehangolt, gazdaságos működéssel biztosítja a 18 tagintézmény jogszerű, költséghatékony és magas színvonalú működését.

Elsődlegesnek tartjuk a felelős gondolkodást a hozzánk járó családok és gyermekeik mindenek felett álló érdekében, az értékteremtést, a korszerű, innovatív pedagógiai és eszköz célú fejlesztéseket, a hagyományok megóvása mellett. Programunkban a közös alapelvek, értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben, az egyes tagóvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

1. HELYZETKÉP

1.1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve:	Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda
Címe:	1134 Budapest, Angyalföldi út 1.
Telefon/fax:	36 (1) 340-2988
E-mail:	egyesitettovoda@ovoda.bp13.hu
Az intézmény fenntartója:	Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
Címe:	1139 Budapest, Béke tér 1.

Az Egyesített Óvodát 2007. július 1-jével 14 önálló intézmény és 2 tagintézmény összevonásával hozta létre Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete. Az Egyesített Óvoda jelenleg a törzsóvodát és a 17 telephelyen működő tagintézményeket foglalja magába.

Az Egyesített Óvoda Igazgatósága a tagóvodákban folyó mindennapi feladatvégzést és pedagógiai munkát koordinálja, fejleszti és ehhez kiemelkedő személyi és tárgyi feltételeket nyújt. Hatékony kommunikációval és információ-áramlással irányítja a szabályos és jogszerű működést. Olyan kiszámítható munkahelyi légkört teremt, amelyben a munkatársak biztonságban és megbecsülve érzik magukat.

1.2 Az Egyesített Óvoda bemutatása

Az intézmény neve:	Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda
Székhelye:	1134 Budapest, Angyalföldi út 1.
A törzsóvoda neve:	Angyalkert Tagóvodája
Székhelye:	1134 Budapest, Angyalföldi út 1.

Tagintézmények: Egyesített Óvoda

1. Mesés kert Tagóvodája	1134 Budapest, Kassák Lajos u. 17.
2. Hétszín Tagóvodája	1133 Budapest, Gogol u. 32.
3. Napsugár Tagóvodája	1133 Budapest, Thurzó u. 6–8.
4. Zöld Ág Tagóvodája	1133 Budapest, Kárpát u. 25–27.
5. Varázskarika Tagóvodája	1138 Budapest, Karikás Frigyes u. 12.
6. Mese Tagóvodája	1139 Budapest, Esküvő köz 4.
7. Napraforgó Tagóvodája	1135 Budapest, Petneházy u. 69–71.
8. Csicsergő Tagóvodája	1131 Budapest, Gyöngyösi u. 65–71.
9. Pöttyös Tagóvodája	1131 Budapest, Jász u. 145.
10. Gyöngyszem Tagóvodája	1138 Budapest, Gyöngyösi sétány 5.
11. Csupa-Csoda Tagóvodája	1133 Budapest, Hegedűs Gyula u. 123–125.
12. Gyermek kert Tagóvodája	1134 Budapest, Tüzér u. 62.
13. Vízafogó Tagóvodája	1138 Budapest, Vízafogó sétány 4.
14. Futár Tagóvodája	1131 Budapest, Futár u. 23–25.
15. Madarász Viktor Tagóvodája	1131 Budapest, Madarász Viktor u. 3.
16. Ákombákom Tagóvodája	1139 Budapest, Visegrádi köz 4.
17. Pitypang Tagóvodája	1139 Budapest, Országbíró utca 10.

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. A tagintézmények sajátos arculatának, profiljának bemutatását a Pedagógiai Program 1. sz. melléklete tartalmazza. A tagintézmények módszertani gyakorlati útmutatója a tagintézményben papír alapon, illetve az Egyesített Óvoda tagóvodai alhonlapjain megtalálható.

1.3 Az Egyesített Óvoda sajátos céljai, feladatai

- Nevelésünkben alapvető követelmény a gyermeki jogok védelme. Cél a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése, a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése. Az óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermek családban történő nevelkedésének segítése érdekében, illetve felmerülő, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
- Kiemelten kezeljük az egészség- és környezeti nevelés elveit, gyakorlati megvalósítását. Minden tagintézményünk törekszik a fenntarthatóság jegyében a Zöld óvodai sikerkritériumok maradéktalan megvalósítására.

- Az Egyesített Óvoda intézményeiben a szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek integrált nevelését is biztosítja, ellátja. Mind a 18 tagintézmény integrált nevelést biztosít az enyhe értelmi fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, a mozgásszervi fogyatékos, az érzékszervi fogyatékos gyermekek és a beszéd fogyatékos gyermekek számára. Öt tagintézmény (Vizafogó, Varázskarika, Mesés kert, Pitypang, Madarász) autizmus spektrumzavarban érintett gyermekek fogadására kijelölt intézmény. Kiemelt feladatunknak tekintjük a speciális nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló fejlesztő tevékenységeket, intervenciók megoldásokat, a különböző szakterületek összekapcsolásával.
- A gyermeki tevékenység, a cselekvés és tapasztalatszerzés középpontba helyezésével építünk a gyermeki aktivitásra, kreativitásra. Az IKT (információs és kommunikációs technológiák) eszközöket célszerűen használjuk a nevelési, tanulási folyamatba építetten.
- 2011 óta működik intézményünkben angol - magyar kétnyelvű program. Az Egyesített Óvoda pedagógiai programjának maradéktalan megvalósulása mellett; választható, kiegészítő elemként működik a BGC Kétnyelvű Óvodai Program, három tagóvodában. (Pitypang, Mesés kert, Gyermek kert). A tapasztalatok alapján a nyelvelsajátítás folyamata minden gyermek esetében elkezdődik, a mértéke egyénenként változó. Azok a gyermekek, akik kétnyelvű iskolában kezdik meg a tanulmányaikat, sokkal hatékonyabb eredményeket érnek el az iskolai nyelvtanulás terén.

Az Egyesített Óvoda működését akkor tekintjük eredményesnek, ha

- ✓ megvalósulnak azok a célkitűzések, amelyeket Pedagógiai Program deklarálnak,
- ✓ a gyermekek számára az óvoda pozitív élmény, az örömforrás színtere,
- ✓ a tagóvodák együttműködnek a kerületi óvodás gyermekek ellátásában, magas színvonalú óvodai nevelést valósítanak meg,
- ✓ az intézmény elvi egységgel, ugyanakkor színes arculattal elégtételt nyújt a szülők óvodával kapcsolatos igényeit, a fenntartó óvodákkal kapcsolatos elvárásait,
- ✓ megteremti az intézmény saját hagyományait, az innováció, a szakmai kiteljesedés, a pályakarrier motivációs eszközeit,
- ✓ az intézmény működése, a nevelés feltételei az optimális felé haladnak,
- ✓ a kerületünkben élő óvodakötelezett gyermekek 3 éves kortól rendszeresen óvodába járnak.

2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP

Az Egyesített Óvoda olyan törvényesen és szabályozottan működő erős szervezet, amely magas szakmai színvonalon, innovatív pedagógiai gyakorlattal, kiemelkedő infrastrukturális háttérrel, inkluzív szemlélettel, valamint a családokkal való együttműködést hangsúlyozva működteti sokszínű, ugyanakkor egységes értékrendet képviselő intézményeit.

2.1 Nevelésfilozófiánk, pedagógiai hitvallásunk

Nevelésfilozófiánkat meghatározza az a szemlélet, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, melyben az óvoda sajátos eszközeivel kiegészítő szerepet tölt be. Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodik.

Tiszteletben tartjuk a gyermekeket megillető jogokat. A gyermeki személyiség kibontakoztatására, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az óvodai neveléshez.

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált, személyre szóló bánásmód. Az óvodás gyermek alapvető tevékenysége a játék, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei.

Az óvodában komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. Elfogadjuk, hogy a hozzánk járó gyermekek különbözőek, sokfélék. A különbözőségek tiszteletben tartása módszertani változatosságot és feltétel nélküli elfogadást kíván az óvodapedagógusoktól. A differenciáló szemlélet a fejlődés és érés folyamatának egy-egy gyermekre jellemző sajátossága, feladatmegoldásban megjelenő teljesítménykülönbsége, melyet természetesen kezelünk. Feladatunk továbbá az indirekt nevelői eljárások érvényesítése, valamint az élménypedagógia, a drámapedagógia eszközeinek használata, különös hangsúlyt helyezve az érzelmi nevelés fontosságára. A társadalmi együttélés normáinak alapjait kívánjuk lerakni sokszínű, együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag környezetben az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyéni készségei, képességei kibontakozhassanak, érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodjanak. A sokféleség gazdagítja a közösséget, ezért az inkluzív-, az integrált-, a multikulturális nevelést támogató szemléletet képviseljük.

2.2 Gyermekképünk

A gyermeket a család kontextusának figyelembevételével ismerjük meg, segítjük, fejlesztjük. A családokkal való együttműködés, a szülők bevonása a pedagógiánk egyik kiindulópontja. A ma pedagógusának elengedhetetlen a különböző generációs elméletek ismerete, az alfa generációs gyermekekre jellemző sajátosságokra való adekvát reakció.

Az óvodáskorú gyermek aktív befogadója a világnak. Kíváncsi, érdeklődő az őt körülvevő világ és a társai iránt. Felfedez, kérdez – felel, megfigyel, kipróbál, és folyamatosan tapasztal.

A kisgyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Ugyanakkor a ma gyermekei több olyan képességgel is rendelkeznek, amelyeket eddig a kisiskolás korúak sajátjának véltünk, viszont szociális érettségük, társas-érzelmi életük fejlődése nagyobb támogatást igényel. E tényezők együttes hatásának következtében a kisgyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

2.3 Óvodaképünk

Az Egyesített Óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Tagóvodái a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépéséig biztosítják a személyiségük sokoldalú kibontakoztatását: egyéni fejlesztéssel és komplex hatások alkalmazásával. Mind személyi, mind tárgyi feltételeink biztosítják az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális megvalósulását. Az óvoda segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a fenntartó támogatásával biztosított magas színvonalú tárgyi környezet segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának tudatos fejlesztését, kialakulását.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, melyben gondoskodunk:

- ✓ a gyermekek szükségleteinek kielégítéséről,
- ✓ az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- ✓ a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról,
- ✓ a gyermek személyiségfejlődéséhez illeszkedő, életkor specifikus és egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai hatások, műveltségterületek közvetítéséről.

2.4 Pedagógusképünk, pedagógiai elveink

- A gyermekek mindenekfelett álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermekeket a harmónia, az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.
- A pedagógus kompetenciák birtokában elköteleztünk vagyunk, azok megfelelő alkalmazása iránt.
- Nyitottak és felkészültek vagyunk a szakmai fejlődésre.
- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez és a gyermek családjának működéséhez igazítjuk.
- Az előírt elektronikus és papíralapú dokumentációkat törvényileg szabályozott és szakmailag korszerű elvek mentén vezetjük.
- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól.
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevő speciális szakemberekkel, valamint a nevelő-oktató munkát segítő kollégáinkkal.

2.5 A nevelő-oktató munkát segítő kollégáink képe

- A gyermekek mindenek felett álló érdekeit képviselik.

- Szorosan együttműködnek a munkatársakkal, az óvodapedagógusok és a tagóvoda vezető iránymutatása elsődleges munkájuk végzésekor.
- Kötelesség-, és feladattudattal önállóan, tevékenyen dolgoznak.
- A gyermekek számára viselkedésükkel, kommunikációjukkal követendő példát mutatnak.
- A másság elfogadását, toleránsan, türelemmel, befogadó magatartással képviselik.
- Saját kompetencia határaikon belül biztonsággal mozognak.

2.6 Nevelési célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása,
- az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek tekintetében:
  - a lassabban fejlődő, lemaradó; hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű; beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő; speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása,
  - a kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése, a tehetségigéretnek kibontakozásának elősegítése.
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.

3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK

- A pedagógiai programunkon alapuló, a nevelési alapelvekben, értékrendben megegyező, ugyanakkor sokszínű, színvonalas pedagógiai gyakorlatot valósítunk meg tagóvodáinkban.
- A tagintézményekben az alkotó pedagógiai klíma, a szervezeti kultúra, az eddigi értékek mentén kialakult közös munka alapérték. A szakmai kultúra és a pedagóguskompetenciák folyamatos fejlődése tárgyi, személyi feltételek nyújtotta lehetőségekkel biztosított a fenntartó támogatásával.
- A tagintézmények közötti együttműködés számos formáját támogatjuk, az átjárhatóság a gyermekek, és munkatársak számára is biztosított.
- Gondot fordítunk a megtartó erő képviselésére minden munkakörben.
- Az inkluzív szemléletű integráció lehetőségei tágabb teret nyújtanak az emberi alapértékek megnyilvánulásának, kifejeződésének
- Az egységes gyermeki fejlődést nyomon követő mérési eredményeket dokumentált módon használjuk fel, az eredmények beépítésre kerülnek a mindennapi munkába, a tanítás-tanulás folyamatába.
- Az Egyesített Óvoda és tagintézményei az általuk képviselt értékeket különböző díjak, elismerések, címek formájában is deklarálják.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1 Az egészséges életmód alakítása

Magába foglalja a szomatikus, a mentális és a szociális nevelést egyaránt.

Célunk

- kiegyensúlyozott, egészséges gyermekek nevelése,
- az egészséges életmód, az egészséges életvitel igényének kialakítása: a rendszeres mozgás, pihenés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igényé fejlesztése,
- az önálló tevékenységekhez szükséges életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő készségek kialakítása,
- olyan jártasságok és készségek alakítása, amelyek a gyermekeket mentális egészségük megőrzésére alkalmassá teszik.

Távlati célunk, hogy a gondjainkra bízott gyermekek felnőtt életükben képessé váljanak egészséges, harmonikus és tudatos életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára, konfliktusaik, problémáik megfelelő kezelésére, a reziliencia képességének kialakítására.

Feladataink

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával az egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megvalósítása:

- a gyermekek szükségleteinek kielégítése, igényes gondozása, egészségük, testi, lelki, mentálhigiénés és szociális fejlődésük elősegítése,
- a helyes életritmus megalapozása az életkori sajátosságok figyelembevételével,
- a feltételekhez alakított, megfelelő napirend, hetirend biztosítása,
- a gyermekek igényeinek, a családból vagy a bölcsődéből hozott szokásainak megismerése, mely a nevelésünk alapját képezi,
- a szülőkkal való hatékony együttműködés kialakítása annak érdekében, hogy az időjárásnak megfelelő, kényelmes ruházat, a csoportban használatos, a sarkukat is tartó váltócipő biztosítva legyen a gyermekek számára,
- az olyan pozitív magatartásformák, szokások erősítése, amelyek a kisgyermekek egészségi állapotát megőrzik és javítják,
- a személyi és környezeti tisztaság iránti igény felkeltése, megteremtése,
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stílus stb.)
- az intim szféra biztosítása, tisztelete,

- az egészségvédő szokások megismertetése gyakoroltatása, különös tekintettel a személyi higiénés szokásokra annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak szükségleteik önálló kielégítésére,
- a tevékenységek szervezésénél a folyamatosság biztosítása, a várakozási idő csökkentése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- a környezettudatos viselkedés megalapozása,
- a gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban megjelenő egyéni különbségek megismerése, a szülők bevonásával,
- az étkezések alkalmával az esztétikus környezet, kellemes hangulat megteremtése az étvágy fokozása céljából,
- a táplálékallergiás gyermek részére szakorvosi javaslat alapján összeállított étkezés biztosítása,
- a más ízekhez szokott gyermekek esetében a családi/vallási szokások elfogadása, elfogadtatása,
- a gyermekek nagy tapintattal történő segítése, a kívánt táplálkozási elvárásokhoz szoktatása,
- a túlsúlyos gyermekek szüleivel együttműködésre épülő párbeszéd kezdeményezése, (a táplálékok minőségi és mennyiségi vonatkozásában) a gyermek érdekeinek szem előtt tartásával,
- a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a gyermekek kulturált étkezési szokásainak alakítása és ezek gyakoroltatása,
- a rendszeres fogmosás feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek számára az egész nap folyamán megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék bevitel biztosítása, (szükségletüknek megfelelően) a csoportszobában és az udvaron egyaránt,
- a pihenés - mely nem jelent feltétlen alvást - hangulati feltételeinek megteremtése, (esztétikus rendben elhelyezett ágyak, pihenésre motiváló csendes, bensőséges hangulat, kiszellőztetett csoportszoba, altatómese, ének, relaxációs zene, személyes tárgy),
- a nem alvó gyerekek számára - általában egy órai nyugodt pihenés után – csendes, társai pihenését nem zavaró tevékenység felkínálása,
- a cseppfertőzések megelőzése érdekében, fokozott személyi és környezeti higiénia alkalmazása (gyakori szellőztetés, fertőtlenítés),
- a fűtési idényben a száraz levegő enyhítésére - lehetőség szerint - párologtató használata,
- nyáron az erős napsugárzás ártalmainak csökkentése kalappal, kendővel, magas faktorú fényvédelemmel ellátott naptej használatával,
- a szabad levegőn való tartózkodáskor a gyermekek mozgásigényének kielégítése, az aktuálisan jellemző időjáráshoz alkalmazkodva: mindennapi mozgás, udvari mozgásos játékok, népi gyermekjátékok, séták, kirándulások, programok szervezése,
- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,

- rendszeres, játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása, a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodó optimális edzettség elérése,
- a speciális igényű gyerekek korrekciós testi, lelki nevelési feladatainak ellátása, a fejlődéshez szükséges feltételek megteremtése (speciális szakemberekkel, a szülőkkel együttműködve),
- balesetek megelőzésére, a környezeti veszélyek felismerésére történő nevelés (képessegek kialakítása, pl. esés, testi épség védelmére szoktatás,
- egészségpropaganda alkalmazása (a szülők körében is), az „egészségesebb” választására való törekvés képességének fejlesztése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyerekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet folyamatos karbantartására és kontrollálására, a szokások alakításához elegendő hely, idő és megfelelő eszközök biztosítására. Feladatunk, hogy magatartásunkkal helyes és követésre méltó mintát nyújtsunk a gyerekeknek és családjaik számára.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermek a mindennapi szükségleteit önállóan elégíti ki, szükség esetén késleltetni tudja,
- önállóan, megfelelő sorrendben, korának megfelelő tempóban, az aktuális és az egyéni szükségleteinek megfelelően végzi a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőit, törekedve az egészségmegőrzésre, illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetés-szerűen használja, óvja, helyére teszi,
- a kulturált étkezés szokásai beépültek viselkedésébe,
- mozgása adottságának megfelelően harmonikus, összerendezett, igényli a rendszeres testmozgást,
- életkorának megfelelően edzett,
- ismeretekkel rendelkezik az egészséges életmóddal kapcsolatban,
- ismeri és betartja a balesetvédelemmel kapcsolatos alapvető szabályokat,
- törekszik az önmaga és környezete iránti igényességre, a környezet megóvására, védelmére.

4.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

„Az óvodás gyermek egyik jellemző tulajdonsága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.”¹

Az óvodában a gyermek természetes kíváncsiságára, nyitottságára építve válik lehetővé az őt körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismerése, felfedezése. Ez hozzájárul ahhoz, hogy az élményeken keresztül alakítsuk értékeinek alakulását, családjához, hazájához való kötődését, kulturális hovatartozását.

¹ A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

Az Egyesített Óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges, egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem elkötelezett. Tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék. Egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást az óvodában a szülők igénye alapján szervezheti, elkülönülve az óvodai foglalkozásoktól, az óvodai napirendet figyelembe véve.

Célunk

- a gyermekek szociális érzékenységének kialakítása, erősítése,
- az én-tudat alakítása, elősegítve az önkifejezést és az önértékesítő törekvések megvalósulását,
- a különbözőségek elfogadására és tiszteletére nevelés,
- a közösségi érzés és tudat alakítása, az ehhez kapcsolódó magatartás formálása, erkölcsi értékek közvetítése,
- az emberi munka és alkotások megbecsülésére nevelés, kiemelve a hagyományok ápolásának fontosságát,
- optimista szemléletű, a természeti és közvetlen környezetét szerető, védő gyermekek nevelése,
- a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a szülőföldhöz való kötődés megalapozása,

Feladatunk

- a családi nevelés és az óvodai élet közötti átmenet biztosítása tagóvodáinkban,
- a közösen átélt pozitív érzelmekre és élményekre épülő, szeretetteljes, biztonságot sugárzó légkör megteremtése,
- a gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak sokoldalú fejlődése érdekében (az óvodai élet komplex szervezésével) a szokás-, és normarendszer kialakítása,
- az együtt játszás, az együttműködés és együtt dolgozás során a különböző szituációkban megjelenő viselkedési szokások folyamatos alakítása, gyakoroltatása,
- a gyerekek egyéni szükségleteihez igazított óvodai mindennapok biztosítása,
- a közös élmények sokoldalú, együttes feldolgozásának megteremtése, a családok bevonásával,
- az esélyegyenlőség biztosítása a differenciáló pedagógia módszereivel és a speciális szakemberekkel való együttműködéssel, segítve a gyermekek szocializációjának fejlődését, speciális igényeinek kielégítését,
- a gyermekek interperszonális kapcsolatainak alakítása, pozitív attitűd formálása (óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek),
- szemléletformálás annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó harmónia, valamint a veszélyek felismerésre is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek szívesen jár óvodába, a közösségen belül megtalálja a helyét, és jól érzi magát, igényli a közös tevékenységekben való részvételt,

- nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi, nyitott és érzékeny a pozitív dolgok befogadására,
- megfelelő önbizalommal rendelkezik, életkori sajátosságainak megfelelően képes saját érdekeinek érvényesítésére, mások tiszteletben tartására,
- érzelmi élete gazdag, érzelmei kifejezésére képes,
- ismeri és alkalmazni tudja az óvodai közösségben elvárt viselkedéskultúrát, a kulturált udvariassági szokásokat a felnőttekkel és társaival, viselkedésében fellelhetőek az önfegyelem és udvariasság jelei,
- ismeri és alkalmazza a csoport szokás-és szabályrendszerét, ezért képes az önálló helyzetmegoldásra, a konfliktusos helyzet megoldására viszonylag önállóan, szükség szerint a felnőtt segítségét kérve,
- indulatain, érzelmein korának megfelelően tud uralkodni,
- érti és alkalmazza az egyszerű metakommunikatív jelzéseket,
- elfogadja és megérti a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társak jelenlétét,
- észreveszi és segíti rászoruló társait,
- van fogalma különböző kultúrák létezéséről, ismeri a nemzeti jelképeket, kötődik saját kultúrájához.

4.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, ezért valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

Pedagógusaink és a gyermekek nevelésében részt vevő minden kollégánk önképzéssel és közművelődési lehetőségek felhasználásával fejleszti anyanyelvi kultúráját. Tudatosan használjuk a drámapedagógia és a mentálhigiénés módszereket, annak érdekében, hogy az inkluzív nevelés a lehető legmagasabb szinten megvalósuljon.

Figyelembe vesszük a különböző szociokulturális, multikulturális környezetből érkező családok anyanyelvi sajátosságait, s mindezek mellett törekszünk arra, hogy a magyar nyelv szépségeit, anyanyelvünket megismertessük velük.

Célunk

- a gyermekek az óvodai évek alatt váljanak képessé a szűkebb és tágabb környezetükkel való kapcsolatfelvételre, kommunikációra, önkifejezésre, önérvényesítésre,
- beszédük legyen érthető, választékos, nyelvtanilag helyes,
- rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő verbális és nonverbális, metakommunikációs eszköztárral,
- ismerjék és alkalmazzák az anyanyelvük kifejező erejét, a társadalmi megegyezésen alapuló udvariassági formákat,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek differenciált fejlesztése,

- az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása valamennyi tevékenységi forma keretében, a gyermeki kommunikáció és metakommunikáció fejlesztése.

Feladatunk

- a gyermekek nyelvi kompetenciáinak, általános ismereteinek feltárása – szakmai támogatásban a logopédus és fejlesztő pedagógus kollégák által,
- elfogadó, türelmes, beszélő környezet biztosítása, mely elősegíti a felnőtt és gyermek közötti kapcsolat kialakulását,
- modell értékű beszédpélda adása,
- a gyermekek önkifejezésének, kommunikációjának megalapozása, a beszédkedv felkeltése, fenntartása,
- a beszédészlelés, beszédértés, szövegértés fejlesztése,
- a beszéd formai és tartalmi elemeinek bővítése, gazdagítása – szókincsbővítés,
- a beszéd alapját képező pszichikus funkciók fejlesztése – mozgásfejlesztés,
- a gyermekek pozitív értékelése és önértékelő attitűdjük formálása, gazdagítása,
- az egyéni képességeknek és sajátosságoknak megfelelő differenciált bánásmód megvalósítása az idegen nyelvű, a hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és kiemelkedően fejlett gyermekekkel,
- együttműködés a szülőkkel, társintézményekkel, szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek bátran és helyesen, a magyar nyelv ritmusának, hangsúlyozásának, szabályainak megfelelően beszél, érzelmeit, gondolatait ki tudja fejezni,
- összetett mondatokban, helyes nyelvhasználattal társalog,
- hanglejtésével érzelmek kifejezésére képes,
- képes elvont fogalmak használatára,
- nonverbális eszközökkel színesíti mondanivalója tartalmát,
- aktívan használja a tapasztalatok során bővült szókincsét,
- képes folyamatos elbeszélésre, próbálkozik a történetek logikai és időbeli sorrendjének követésével,
- képes a párbeszédre, használja a megfelelő beszédfordulatokat,
- kialakul a beszédfigyelme, kíváncsi a felnőttek és társai mondanivalójára, meghallgatja a kérdéseket és válaszol rájuk,
- a természet és a társadalmi környezet jelzéseit, nonverbális közléseit ismeri, értelmezi,
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett egyre hangsúlyosabbá válik a szándékos bevésés és felidézés,
- megjelenik a tartalmában, terjedelmében fokozatosan növekvő szándékos figyelem.
- a cselekvő szemléletes és szemléletes képszerű gondolkodás mellett felfedezhető az elemi fogalmi gondolkodás,
- a beszédhelyzetnek megfelelően, jól érthetően, megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és tempóval beszél.

4.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés

Célunk

- a gyermekek értelmi képességeinek, mint gondolkodás, fogalomismeret, következtetés, ítéletalkotás, rendszerezés, konkretizálás általánosítás, figyelem, képzelet, emlékezet, problémamegoldó képesség, számfogalom, észlelés; és kreativitásának fejlesztése,
- változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül további ismereteket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenységek, cselekvések során fejlődjenek egyéni képességei,
- az értelmi nevelés épüljön a gyermekek kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire, ismereteire és érzelmi motiváltságára.

Feladatunk

- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása,
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakoroltatása,
- változatos, sokoldalú tevékenységek felkínálása - építve érdeklődésükre, kíváncsiságukra, mint életkori sajátosságra -, melyeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről,
- a gyermeki aktivitás fenntartása, kíváncsiságuk kielégítése, motivációs bázisuk, aktuális témaérdeklődésük figyelemmel követése,
- az IKT eszközök célirányos, hatékony alkalmazása,
- az élménypedagógia módszereinek alkalmazásával olyan élethelyzetek, lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket, gondolkodásra, magyarázatok keresésre indulhatnak a világ felfedezése közben,
- minél több érzékszervet bevonjunk a tapasztalásba,
- bizonyos tevékenységek állandóságának biztosítása,
- a gyermekek önbizalmának növelése pozitív megerősítés alkalmazásával,
- a sajátos nevelési igényű gyermek számára is a fejlesztő, másságot elfogadó környezet biztosítása,
- szakmai kapcsolat tartása és együttműködés a nevelést segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus stb.),
- a gyermekek ötleteinek, problémafelvetéseinek beépítése a tanulási folyamatba,
- projekt terveinkben változatos, életkoronként differenciált tevékenységek tervezése,
- az előző évben tanultakra, meglévő ismereteikre, tapasztalataikra történő építés,
- módszertani szabadságunk tükrében döntünk a kezdeményezések, illetve kötött foglalkozások megvalósításának formájáról; előnyben részesítjük a játékba ágyazott tanulást,
- a foglalkozások, kezdeményezések szervezésénél a differenciálás segítésére páros, mikrocsoportos, kiscsoportos, munkaformák változatos szervezését tartjuk szem előtt,

- bizonyos fejlesztési területeket osztatlan és azonos életkorú csoportjainkban is csoportbontásban szervezünk,
- a gyermekek fejlődését nyomon követjük, fejlesztjük képességeiket, gyakoroltatjuk a kognitív funkciókat. Ebben segítségünkre vannak a különböző szakemberek mérései, megfigyelési tapasztalatai, valamint a DIOO program értékelései.
- a tehetséggondozásra felhasználjuk a projektpedagógia, az élménypedagógia módszereit, a kooperatív tanulás eszközeit, a gazdagítás, dúsítás, nézőpont váltás, szempontváltás, alternatívák keresésének lehetőségeit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek feladattudata kialakulóban van, ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,
- kitartása, munkatempója, önfegyelme függvényében a feladatokat önállóan végre tudja hajtani,
- megkezdődik az önellenőrzés képességének kialakulása,
- önálló megfigyeléseket végez, felismeri a jelenségeket változásukban is,
- szándékos figyelmének időtartama eléri a 5-10 percet,
- valós, széleskörű ismeretekkel rendelkezik,
- gondolatait képes érthetően, szavakba és mondatokba foglalni,
- az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkezik megfelelő elemi ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelemmel.

4.3.3 Az IKT eszközök óvodai használata

Célunk

- a 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése,
- az IKT eszközök készségszintű alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten,
- az IKT eszközök felhasználása az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.

Feladatunk:

- tárgyi és személyi feltételek megteremtése: eszközpark bővítése, modernizálása, karbantartása, internet hozzáférés megteremtése a csoportokban. Munkatársaink IKT kompetenciáinak fejlesztésére, erősítésére folyamatos továbbképzések biztosítása, új programok, lehetőségek kiaknázása.
- jogtisztá digitális tartalmak használata,
- digitális oktatás módszertanának átgondolása és hatékony, fejlesztő célú beépítése a nevelőmunkába, IKT eszközpark hatékony kihasználása,
- elektronikus csoportnapló bevezetése,
- jó gyakorlatok bemutatása, gyűjtemény létrehozása,
- az okos eszközök helyes használatában való tapasztalatok biztosítása a gyermekek részére, időkorlát és az online térben való biztonságos lét mellett,
- az IKT eszközök használatával a gyermekek motiválása,

- az ismeretek bővítése, a játéktevékenység gazdagítása, az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése, a programozási alapismeretek keretében az algoritmikus gondolkodás fejlesztése,
- lehetőség biztosítása az IKT eszközökkel való tevékenység játékként való megélésének elősegítésére, a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett (alkalmanként szabad játékként is választható),
- a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményű tapasztalatszerzéssel,
- az informatikai eszközök használatával, a személyre szabott differenciált feladatadás és az egyéni ütemű tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése
- a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartása a digitális és online tevékenységek során
- az óvodapedagógusok mintaértékű digitális eszközhasználata és online térben való etikus magatartása
- segítségnyújtás a szülők digitális edukálásában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek készségei a digitális eszközök alkalmazásában kialakulnak, fejlődnek,
- a mozgóképi, animált, rögzített képi digitális történetmesélésben a gyermekek jártasságot szereznek,
- a tehetséges, és a lemaradó gyerekek az IKT eszközök használata során önmagukhoz mérten fejlődnek
- a gyerekek képessé válnak az IKT kompetenciák befogadására, az információk szelektálására: hasznosságuk, relevanciájuk, valóságtartalmuk és helyességük szerint.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 Személyi feltételek

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak. Az Egyesített Óvoda tagintézményein belül az átjárás a gyermekek és dolgozók részére, érdekeiket figyelembe véve kivitelezhető.

Az óvodákban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcs-szereplőjének az óvodapedagógust tekintjük, irányítása a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus és valamennyi nevelést segítő munkatársa modellt, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és szeretetteljes, támogató attitűdön alapszik.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli, melyet saját szakképzett kollégáinkkal és külső szakmai partnereink munkatársaival, velük együttműködésben látunk el.

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- a munkaköri leírásban foglaltak maradéktalan teljesítése,
- az intézmény etikai kódexének megfelelő magatartás,
- a gyermekintézmény értékrendjének képviselője a megjelenésre vonatkozóan is,
- a pedagógiai programunk szellemiségének képviselője,
- nyitottság és tolerancia a különbözőségek elfogadásának irányába,
- összehangolt, tudatos munkára való képesség és motiváltság.

5.2 Tárgyi feltételek

A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek. Mindezek biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését, valamint lehetővé teszi a mozgás- és játékgigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodapedagógusoknak, az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Célunk

Pedagógiai Programunk megvalósításához a tárgyi, környezeti feltételek megfelelőségének elérése.

Feladatunk

- korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése,
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése,
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése,
- az elhasználódott eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétele,
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése, az eszközpark folyamatos fejlesztése.

Az Egyesített Óvoda intézményei rendelkeznek a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú mellékletében meghatározott minimális eszköz és felszerelésjegyzékben előírtakkal. Ez alól kivételt képez az integrációs nevelés tárgyi szükségletei, melyek folyamatos beszerzése, fejlesztése a gyermek egyéni sajátosságának, igényeinek megfelelően történik. Állandó feladatunk az eszközök karbantartása, az elhasználódottak pótlása.

5.3 Óvodai környezetkultúra

Célunk olyan környezeteket kialakítani, melynek használata hozzásegíti a gyermekeket az egészséges, harmonikus fejlődéshez. A környezetpszichológiai személy-környezet kölcsönkapcsolatot az adott gyerek-környezetre szabjuk. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekeknek olyan térre van szükségük, ahol tudnak másokkal játszani, ugyanakkor olyan nyugalmas helyekre is, ahol a magányos tevékenységeiket folytathatják, felkínálva a

lehetőséget az autonómiájuk és függetlenségük megélésére, emellett olyan helyekre, ahova visszavonulhatnak, amikor szükségét érzik.

Az óvodai környezet kialakításának szempontjai:

- figyelembe vesszük a létszámot, a gyerekek testméreteit, ugyanakkor a felnőttek, az óvodában dolgozók és ott megforduló személyek igényeire is figyelünk,
- arra törekszünk, hogy az óvodai csoportszoba a felnőtt számára áttekinthető, belátható legyen, létrejöjjön a játékhoz szükséges légkör, a gyermekek különböző igényei kielégüljenek,
- a szociális környezeten túl szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek érzelmeire hatással vannak a fizikai környezet elemei, azok sajátosságai, mint pl. mennyiség, méret, szín,
- a csoportszobában megtalálható színeket, azok dominanciáját tudatosan válogatjuk meg,
- a tárgyak alakját tekintve figyelembe vesszük, hogy a gyermekek a lekerekített, gömbölyű formákat preferálják,
- tudatosan járunk el a tárgyak anyaga terén is, hiszen a taktilis információszerzés óvodáskorban kiemelt jelentőségű,
- a méretek és a súly szempontjából a könnyű átrendezhetőséget, a gyerekek által uralható berendezéseket, játékeszközöket választunk,
- a tárgyak praktikussága mellett a zsúfoltság érzését kerüljük. a csoportszobában kerüljük a túl sok inger egyidejű jelenlétét, a felesleges tárgyak, dekorációk használatát. lehetővé tesszük az elvonulást az ezt igénylő gyermekek számára, mely különösen fontos lehet, például az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek számára,
- az épület korszerűsítés, felújítás során a tér, a zaj, a levegő, illetve a színek és a világítás jellemzőit is figyelembe vesszük. a levegő minősége, a szellőzés és a fűtés összefüggésben van a gyermekek kognitív teljesítményével, ezért fontos a gyakori szellőztetés, illetve a légtechnikai berendezések használata.

5.4 Pedagógiai célú eszközfejlesztések, innovatív módszertani célok

Az Önkormányzat jelentős plusz forrást biztosít az Egyesített Óvoda részére a kötelező eszközjegyzéken felül a szakmai eszközfejlesztési és innovatív módszertani célok megvalósulásához, mely hatékonyan szolgálja az óvodáinkba járó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését.

Az eszközök megléte mellett biztosítjuk pedagógusaink számára a továbbképzési lehetőséget módszerek, eszközök használatának elsajátítására, valamint a pedagógiai munkába való beépítésére.

Innovatív eszközparkunkban a következő eszközök, programok találhatóak meg tagintézményeinkben:

- **Mászófal** a modern mozgásfejlesztéshez, mely aktívan, de észrevétlenül fejleszti mind motoros, mind a mentális területet. Kiválóan alkalmazható különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez is.
- **Tornaszobai mozgásfejlesztő eszközök kalandpark elemekkel** kialakítva, melyek hangsúlyosan támogatják a gyermekek egyensúlyérzékének, szem – kéz és láb

koordinációjának, valamint a koncentráció képességnek a fejlődését és az izmok erősödését.

- **Sószoba**, melynek használata erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. Képes csökkenteni a közösségekben terjedő fertőzőes megbetegedések kialakulását.
- **Mynest interaktív madárles**, mely kiváló eszköz a környezeti nevelés újszerű megközelítésével a madarak megfigyelésére, azonosítására, fotózására.
- **Környezeti nevelést segítő szabadtéri interaktív tábla**, mely a Zöld Óvoda programunk részeként, a gyermekek környezettudatos magatartását és ezzel összefüggő ismereteket bővíti.
- **Gyermek és Ifjúsági Képzőművészeti Műhely**, ahol az alkotói térben az anyagok mindig szem előtt vannak a gyermekek számára, ezzel lehetőséget biztosítva a kreatív anyaghasználatra, az anyagok kombinálására. Fejlődik általa a gyermekek fantáziája, kreativitása, önkifejezőmódjuk gazdagodik, egész személyiségük fejlődik az alkotásban való feloldódás folyamatában.
- **DIOO digitális óvodai oktató program**, mely fejleszti a gyermekek digitális kompetenciáit, hatékonyan használható felzárkóztatásra, tehetséggondozásra egyaránt.
- **Digitális okosterem, tablet, interaktív tábla, BEE-bot robotok** a gyermekek iskolára való felkészítésére használható, továbbá ideális hátránykompenzációra, illetve tehetséggondozás megvalósítására egyéni és kiscsoportos formában.
- **Mezítlábas ösvény**, mely preventív funkciót tölt be a gerinc bántalmak megelőzése érdekében, serkenti a keringést, fejleszti a taktilis érzékelést, mely hatékonyabb tanulási folyamatokat indít el az idegrendszerben.
- **Plukkido és Ideki** nevelést segítő motivációs játékok. Plukkido: együttműködést, és nevelést segítő táblajátékok, a mindennapok során felmerülő nehézségek leküzdésére, mindezt játékosan, feszültségmentesen, közösséget építően, hatékony kommunikációval. Az Ideki program a szülők számára nyújt segítséget az öltözködésben, reggeli elválásban, a napi rutinokban, illetve az adott tagóvoda környékén ajánl szabadtéri programokat.
- **Persona Doll**, előítélet - és konfliktuskezelő módszer. Segítségével hatékonyan és játékosan dolgozható fel a sztereotípiák és az esélyegyenlőség témája az óvodás gyermekek körében, és kreatívan használható a gyermekek között felmerülő konfliktusok kezelésére is.

A fenti eszközök különbözőképpen vannak jelen a kerület tagóvodaiban, a tagintézmények a módszertani gyakorlati útmutatójukban rögzítik ezek pedagógiai értékét, intézményi céljaikat és feladataikat.

5.5 Az óvodai élet megszervezése

Az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programja megvalósítható életkor szerint szervezett, részben osztott és osztatlan csoportban egyaránt.

Nevelésünk alapja a közös pedagógiai programunk, amely a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus elsődleges jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. A fejlesztés feladatai párhuzamosan végezhető, differenciált, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces), különböző szervezeti formájú tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A tagóvodák óvodapedagógusai a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez, szokásrendjéhez igazítva, ezekre építve választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a fenti szempontok alapján.

Az óvodai élet szervezésében, a gyermekek testi - lelki fejlődésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus és a gondozási feladatokban is résztvevő – nevelő munkát segítő – munkatársak ebben a folyamatban is építik kapcsolataikat a gyermekekkel, segítik önállóságuk fejlődését.

5.5.1 Az udvari élet szervezésének alapelvei

Tagóvodáink udvarát, kertjét, oly módon alakítjuk ki a helyi sajátosságoknak megfelelően, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, az eszközök megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, tegye lehetővé mozgás- és játéki igényük kielégítését.

A tagóvodák udvara egyben nevelési színtér is, valamint pedagógiai céloknak megfelelően az egészséges életmódra nevelés, valamint a környezettudatos magatartás alakításának egyik meghatározó helyszíne. Kiemelt szerepe van a koordinált mozgás fejlődésében, környezetünk megismerésében, szeretetének alakításában. Ezt kihasználva, óvodapedagógusainktól elvárás, hogy minél több óvodai tevékenységet szervezzenek az udvaron, használják ki az udvari eszközökben rejlő mozgáslehetőségek játékos gyakoroltatását.

Az intézmény udvarán a gyermekek felügyeletét úgy oldjuk meg, hogy a gyermekek szabadon bejárhassák a teret, használhassák az eszközöket játékkedvük szerint. Az óvodapedagógusok úgy helyezkednek el az udvaron, hogy beláthassák a rájuk bízott udvarrész területét. Jó gyakorlat erre a pedagógusok részére fix helyek kijelölése, a felnőttek forgó rendszerű váltása.

Az óvodapedagógusok az udvarral kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat napi rendszerességgel ismertetik meg és idézik fel a gyermekekkel.

5.5.2 Hetirend

A hetirend elsősorban az óvodapedagógust segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse. A rugalmas kezelés a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen. Szabad módszertani kérdés, hogy a komplexitás

keretében, mely tevékenységeket és szervezeti formákat választják a pedagógusok a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A hetirend során:

- a ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján komplex módon jelenítjük meg a tevékenységi formákat,
- naponta lehetőséget teremtünk az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint,
- a gyermekeknek naponta biztosítjuk a szervezett játékos mozgást az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazítva, lehetőleg a szabadban. Kihasználjuk a fenntartó által felkínált rendszeres, térítésmentes sportolási lehetőségeket (úszás, labdás torna, testtartást javító torna),
- a heti egy nagy tervezett mozgást tornateremben, a mindennapos szervezett mozgást elsősorban a szabad levegőn valósítjuk meg,
- a gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a nap, a hét folyamán,
- tervezzük gyermekeink egészséges életmódra nevelését (pl. sószoba, mászófal használata), valamint egyéni képességeik, digitális kompetenciáik fejlődését elősegítő tevékenységeinket is (pl. tehetség-műhelyek foglalkozásai, fejlesztő célú IKT eszközök használata /interaktív tábla, DIOO, okosterem).

5.5.3 Napirend

A napirend biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletének megfelelő váltakozását. A közel azonos időpontban, rendszeresen visszatérő, ismétlődő, megfelelő keretek és szabályok kialakításával végzendő tevékenységek érzelmi biztonságot nyújtanak óvodásaink számára.

A napirend során:

- törekszünk a folyamatosságra és rugalmasságra a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításának szem előtt tartásával,
- rugalmassága által lehetővé válik az előre nem tervezett események beillesztése is,
- kitüntetett helyet foglal el a gyermek legfőbb tevékenysége, alapvető szükséglete: a játék,
- folyamatosan megvalósítjuk a gyermekek testi-lelki szükségletei szerinti gondozását,
- alkalmazkodunk az évszakokhoz, hogy a természeti hatások is szolgálják gyermekeink fejlődését,
- a pihenés előtti mesét és a mindennapos szervezett játékos mozgást is napi szinten tervezzük.

5.5.4 Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek, megemlékezések során erősödik a közösséghez tartozás érzése, általuk közvetíthetjük gyermekeink felé egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, jeles napjaink népi hagyományait. Együttesen átélhetjük az örömszerzés élményét, együtt tölthetjük az időt a családokkal. Ünnepek alkalmával ünneplőbe öltöztetjük a szívünket, feldíszítjük az óvoda épületét, a csoportszobákat, meglepetésekkel, ajándékokkal készülünk. Mesékkel,

versekkel, dalokkal, játékokkal, játékos tevékenységekkel, kézműves foglalkozásokkal hangolódunk rá egy-egy ünnepre, emeljük annak fényét.

A csoportokon belül minden kisgyermeknek megünnepeljük a születésnapját. Az egyéni ünnepség alkalmával erősödik a gyermek önbizalma, érzi, hogy fontos tagja a közösségének, hogy jó ide tartozni.

Minden tagóvodánknak vannak saját hagyományai, melyeket a helyben szokásos módon és keretek között tartanak meg. A hagyományőrző rendezvények kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy szorosabbá váljon az óvoda és a családok, az óvoda és más partnereinek kapcsolata.

Nagyon fontos számunkra a környezettel, a fenntarthatósággal kapcsolatos jeles napok megünnepelése. Átadjuk formáljuk gyermekeink környezettudatos magatartását, segítjük a természet megismerésére, szeretetére nevelését, az egészséges életmód szemléletének alakítását.

Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepkörök:

- Mikulás
- Adventi készülődés a karácsonyhoz kapcsolódóan
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap

Nemzeti ünnep:

- Március 15.

A környezetvédelem jeles napjai:

- Állatok világnapja
- Víz világnapja
- Föld napja
- Madarak, fák napja

Mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei:

- Születésnapok, (névnapok)

6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA

6.1. Az óvoda kapcsolatrendszere

Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be.

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal, és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Elsődleges célunk a partnereinkkel való folyamatos, aktív és korrekt együttműködés. Ennek érdekében kapcsolataink ápolására nagy hangsúlyt fektetünk, az elégedettségi mutatók tekintetében a várt eredmények érdekében lépéseket teszünk, intézkedési tervet készítünk, partnereinkkel közösen gondolkodunk.

6.2 Az óvoda és a család kapcsolata

Minden óvodás gyermek fejlesztésének alapja a gyermek személyiségének megismerése. A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, és a gyermek nevelésében közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni, és az együttesen kifejtett hatás érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Célunk a családi nevelés erősítése és támogatása, a család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében. Korrekt viszonyra, kölcsönös bizalomra, kölcsönös segítségnyújtás kialakítására és fenntartására törekszünk, az óvoda pozitív szerepének hangsúlyozásával, a szülők megnyerésével a közös, sikeres nevelés érdekében. Az óvodakezdéstől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztató formák működtetését biztosítjuk, melyeken keresztül a szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhhetnek és meggyőződhetnek az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és saját gyermekük fejlődéséről. A családdal kapcsolatos információkat az adatvédelmi törvénynek, elvárásoknak megfelelően kezeljük.

Az együttműködés alapelvei

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be,
- a családdal való együttműködésben törekszünk a pozitív, támogató, segítő attitűd megvalósítására,
- a gyermekek fejlődését a családi egység részeként, komplex látásmóddal támogatjuk,
- az együttműködést jó partnerkapcsolatban valósítjuk meg,
- a szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, figyelembe vesszük,
- a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás legmegfelelőbb módját családonként keressük meg és alkalmazzuk.

Feladatunk

- az óvoda, benne a pedagógusok és segítő szakemberek nyitottak a szülői jelzésekre, kérésekre,
- a szülők számára több csatornán biztosítjuk az információk elérését – faliújságok, honlap, nyomtatott dokumentumok, közösségi média forrásai,
- arra törekszünk, hogy az óvodába lépéstől az óvoda befejezéséig a kapcsolattartást a következők jellemezzék:
  - az együttműködési készség,
  - a kölcsönösség,
  - a tisztelet, az odafigyelés, nyitottság,
  - a korrekt partneri viszony,
  - az aktív részvétel.

A fejlesztés lehetőségei

- a szülők bizalmának elnyerése magas szintű szakmaisággal, emberséggel,
- a szülők megfelelő motiválása az együttműködési formák működtetésére,
- a különböző kapcsolattartási formák eredményességi, részvételi mutatói alapján megerősítés vagy változtatás,
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás rendszeres, objektív, szakmailag megalapozott, dokumentumokkal alátámasztott alkalmazása,
- a szülők véleményeinek, igényeinek évenkénti megismerésével, felmérésével a kapcsolattartás ésszerű és működőképes változtatása, fejlesztése,
- az óvoda részéről megnyilvánuló nyitottsággal a szülők jogos kérésének figyelembevétele.

Az együttműködés formái

A szülők reális, rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

- A gyermekek óvodai nevelésének megkezdése előtt vagy annak első évében családlátogatást kezdeményezünk, valamint az óvodai élet megkezdése előtt ismerkedési lehetőséget szervezünk az óvodában. Mindkét együttműködési formát a tájékozódás és az ismerkedés fontos eszközének tekintjük.
- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében a szülővel kezdődő, fokozatos leválást elősegítő beszoktatást szorgalmazzuk, ezzel a lehetőséggel hosszantartó hiányzás esetén ismét élhetnek a családok.
- Naponkénti egyeztetés lehetősége, a legfontosabb információk közlése – tartama rövid idejű, gyors információcserét jelent. A gyerekekkel kapcsolatos hosszabb beszélgetést, információcserét, a fejlődésükkel kapcsolatos tájékoztatást előre egyeztetett időpontokban (fogadóórán, szülői értekezleten) adunk.
- Szülő jelenléte a csoportban: főként az átmeneti, „befogadási” időszakban alkalmazzuk, de esetenként célzottan, megbeszélte időpontban megfigyelheti gyermekét a közösségben akár szülői, akár óvodapedagógusi kezdeményezésre.
- Időpont egyeztetéssel (nyílt nap – nyílt hét) lehetőséget adunk a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe.
- Fogadóórán (személyes vagy online formában) a „négy szemközi” beszélgetés, a közös megoldáskeresés lehetőségét teremtjük meg, korrekt tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről.
- Szülői értekezleten (személyes vagy online formában) alkalmat adunk arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda célkitűzéseivel, és az általánosan érdeklődésre számot tartó témákban eszmecsere alakuljon ki.
- A csoportok számára a fontos információk, események és a csoport életével összefüggő történések gyors, hatékony megosztására lehetőség van az adatvédelmi és titoktartási kötelezettséget figyelembe véve zárt Facebook csoportot létrehozni, melynek tagjai kizárólag a csoportba járó gyermekek szülei (gondviselői), a pedagógusok és a tagóvoda vezető lehetnek.
- Egyes programok, ünnepélyek, az ezzel összefüggő „munka és játszó délutánok” szervezésével szintén az óvoda és a szülők együttműködését erősítjük.

- A szülői közösség Szülői Szervezetbe választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a jogszabályban meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviseletet biztosítja az Egyesített Óvoda szintjén.

Az óvoda és a család együttműködésének irányelvei

- a szülők és az óvoda értékrendje közel azonos, és együttműködő partnerként támogatják a gyermek fejlődését,
- aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein,
- részt vesznek az óvodapedagógusok által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezletek, csoportra vonatkozó tervek ismertetése stb.),
- a szülők és a pedagógusok kapcsolatára jellemző a konstruktív együttműködés.

6.3 Kapcsolat a társintézményekkel

6.3.1 Kapcsolat a bölcsődéssel

Az együttműködés irányelvei:

- elősegítjük a bölcsődéből érkező gyermekek számára is az érzelmi biztonságuk megteremtését,
- fokozatos ismerkedéssel igyekszünk az átmenetet zökkenőmentessé tenni,
- kölcsönös nyitottságra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- kezdeményezzük a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését,
- sajátos nevelési igényű gyermek érkezését megelőzően szakmai kapcsolatfelvétellel segítjük az érkező gyermek számára a zökkenőmentes bölcsődéből óvodába való átmenetet, a beilleszkedést,
- lehetőséget teremtünk a kerületi bölcsődék számára, hogy a kisgyermeknevelők betekintést nyerjenek az óvodai életbe, s hogy személyesen is megismerkedhessenek azokkal az óvodapedagógusokkal, akik szeptembertől kiscsoportot indítanak.

6.3.2 Kapcsolat az iskolákkal

Az együttműködés alapelvei:

- zavartalan átmenetre törekszünk,
- a kölcsönös nyitottságot szorgalmazzuk.

Az együttműködés formái:

- lehetővé tesszük a XIII. kerületi állami fenntartású iskolák, magán iskolák és egyházi, felekezeti iskolák megismerését a szülők számára szóróanyagokon keresztül,
- a szülői igényeknek megfelelően lehetőséget biztosítunk az óvoda körzetében, közelében lévő iskolák bemutatkozására a tagóvodában, szülői fórum szervezésével,

- lehetőséget teremtünk a leendő tanítók számára nagycsoportos óvodásaink megismerésére, s hogy a gyerekek még óvodai környezetükben ismerkedhessenek a tanítókkal,
- megszervezzük az iskolába lépés évében óvodásaink számára az iskolába való látogatást,
- igényeljük az iskolától a visszajelzést volt óvodásaink beilleszkedéséről, tanulmányaik alakulásáról.

6.3.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Az együttműködés alapelvei:

- a közművelődési intézmények (könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház) sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban,
- a kínálatból úgy válogatunk, hogy választásunk a nevelési feladatok sokoldalú megvalósítását segítse elő.

Az együttműködés tartalma:

- nagycsoportosaink számára könyvtárlátogatást szervezünk annak érdekében, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt,
- lehetőséget teremtünk arra, hogy a kerületi művelődési házak gyermek és családi programjairól tájékozódhassanak intézményünkben a szülők, néhány óvodás programra látogatást szervezünk,
- az 5-7 éves gyermekeink számára múzeumlátogatást szervezünk, megfelelő előkészítéssel (múzeumi szakemberek segítségével) a gyermekek számára érthető, hozzájuk közel álló témában,
- színházi élményt biztosítunk az óvodán belül – meghívott előadásokkal, illetve a nagycsoportos gyermekek részére színházlátogatással.

6.3.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. ker. Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával

A kapcsolat intenzitását, rendszerességét elsősorban a jogszabályok, illetve a fenntartói rendelkezések határozzák meg. A gyermekek és a családok támogatása érdekében a kapcsolattartásban fontos szereplő a gyermek óvodapedagógusa, az intézmény vezetője és gyermekvédelmi felelőse, valamint a kerületi Prevenációs Központ óvodai szociális segítő munkatársa.

A kapcsolattartás elvei:

- a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát pozitív attitűd erősítésével segítjük (prevenációs találkozások szervezése, egészségügyi szűrések megszervezése, barátságos légkör kialakítása),
- a védőnői hálózattal, az óvodai szociális segítővel, a prevenációs központ családsegítő munkatársaival a rendszeres, folyamatos kapcsolatot alakítunk ki. Az önkormányzat szociális osztályának munkatársaival szorosan együttműködünk a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családjainak megsegítése érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- a hátrányos helyzetű és/vagy gyermekvédelmi szempontból érintett családoknál családlátogatást szervezünk (védőnő, pedagógus, gyermekvédelmi felelős, óvodai szociális segítő, családsegítő),
- a hátrányos helyzetű és/vagy a gyermekvédelmi szempontból érintett családokat folyamatos figyelemmel kísérjük, kölcsönös tájékoztatással,
- az óvodába járó gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáról a gyermekorvos, illetve a védőnő gondoskodik, melynek helyéről, idejéről a védőnő informálja a szülőket a tagóvodai központi faliújságon (hatályos EüM rendelet alapján)
- a különböző egészségügyi intézményekbe (gyermekorvosi rendelő, gyermekfogászat) ismerkedési céllal látogatunk el a gyerekekkel.

6.3.5 Kapcsolat a köznevelés-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel

Az együttműködés intézményei

- Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztály
- Klebelsberg Központ Közép-Pesti Tankerületi Központ-hoz tartozó PRIZMA Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XIII. kerületi Tagintézménye
- XIII. kerület Egészségügyi Szolgálat Kht., iskola egészségügy - ifjúság egészségügyi ellátás
- Fővárosi Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok
- Heim Pál Gyermekkórház Mentálhigiénés Központ
- SNI-s gyermekek egyéni fejlesztéséhez szükséges speciális intézmények
- Prevenációs Központ, HÍD Család - és Gyermekjóléti Szolgálat, HÍD Család- és Gyermekjóléti Központ
- Budapest Főváros Kormányhivatala XIII. kerület – Gyámhatóság
- BRFK XIII. kerületi Rendőrkapitányság
- Fővárosi TEGYESZ (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat)
- Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ
- Oktatási Hivatal

Az együttműködés alapelvei:

- a gyermek mindenképp felett álló érdekét képviseljük,
- az intézményeink zavartalan működése érdekében korrekt, a szükséges kompromisszumok megkötésére kész, az alapvető célkitűzéseinket segítő együttműködésre törekszünk,
- hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalmon alapuló rendszeres kapcsolattartásra,
- igényeljük a naprakész információk áramlását, törekszünk azok megszerzésére és a szülők felé való továbbítására,
- igényeljük a kerületi szakmai szolgáltatásokat (utazó gyógypedagógus, logopédus, stb).

6.3.6 Határon túli kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, elsősorban a testvérvárosok intézményeivel.

Az együttműködés alapelvei:

- a kapcsolattartást az Egyesített Óvoda intézményvezetője koordinálja,
- a kapcsolattartás célja: egymás pedagógiai módszertani sajátosságainak megismerése, tapasztalatcsere, szakmai együttműködés.

A kapcsolattartás formái:

- Az intézményeinkbe érkező vendégek fogadása, részvételük biztosítása az Óvodapedagógiai Napokon, szakmai tapasztalatcsere.
- Intézményünk meghívása esetén élünk a lehetőséggel, szakmai csoportot delegálunk a kapcsolatépítés érdekében.

Az együttműködés akkor eredményes, ha az óvodapedagógusok, a tagintézmény vezetők, az intézményvezető, a fenntartó, az egészségügyi dolgozók, a szakmai és szakszolgálatok az óvodai nevelés eredményessége, a gyermekek sikeres életútjának megalapozása és támogatása érdekében együtt munkálkodnak.

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

7.1 A játék

A játék az óvodás gyermek természetes közege, az iskolába lépés előtti kor legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenysége. Az óvodában alapvető a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játékban fejeződik ki legkorábban és legteljesebben a gyermeki személyiség, válik lehetővé a világ felfedezése, és az óvodapedagógus is ezen keresztül ismerheti meg a gyermeki világot. A szabad játék során a gyermek választja meg a témát, az időt, a társakat, az eszközt vagy éppen az eszköztelenséget.

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, melynek mindennap ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Az óvodapedagógus játékbeli szerepe azon hatások összessége, amellyel a gyermekek játékának kibontakozását segíti elő feltételteremtő tevékenységével és igény szerinti együtt-játszásával, játékával. Az

óvodapedagógus tehát a játék kibontakozása céljából hat a játékra, amely közvetlen vagy közvetett megnyilvánulásokban realizálódik.

Célunk

Széles körű játéklehetőségek biztosítása, melyek módot adnak arra, hogy a gyermekek egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményezők legyenek. Lehetőséget ad a sokrétű megtapasztalásra, ismeretszerzésre, aktivitásra az egyéni és közös tevékenységek során.

Olyan érzelmi-akarati tulajdonságok kialakítása a gyerekekben, melyek lehetővé teszik a közösségbe való beilleszkedésüket, együttműködésüket.

Feladatunk

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó csoportléggör megteremtése,
- cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása,
- megfelelő hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékokhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz.
- játéksegítő, -támogató, élménybiztosító attitűd az óvodapedagógusok részéről, mely az elmélyült, gazdag és sokszínű játéktevékenységet teszi lehetővé,
- a gyermek aktuális játéka dönti el, hogy a pedagógus milyen megnyilvánulása lesz kedvező a játék alakulására:
  - a játék megfigyelése, az erről szerzett információk felhasználása,
  - megértés: mire van szüksége (figyelem, elismerés, támogatás),
  - beavatkozás a játékhelyzet ismeretében, személyre szólóan.
- a gyerekek képességeinek a lehető legalaposabb megismerése, elősegítése annak érdekében, hogy fejlődésük következő, magasabb szintjét fokozatosan elérhessék,
- a gyermekcsoport társas kapcsolatainak megfigyelése, segítése,
- a különböző játékfajták megjelenésének, differenciálódásának figyelemmel kísérése a gyerekek játékában,
- modell értékű felnőtt viselkedési minta adása a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról,
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

Annak érdekében, hogy a gyermekek a játékban elmélyülten vehessenek részt, a napirendben biztosítjuk a viszonylag összefüggő játékidőt. Biztonságos, megértő, elfogadó léggört alakítunk ki, melyben a személyiségfejlődésben jelentkező szükségletek játékban történő „átfordításához” segítséget adunk. Kisebb, körül határolt játékterek gyermekek általi kialakítását is támogatjuk, ahol 4-6 gyermek együtt játszhat, ezzel erősítve a csoporton belüli társas kapcsolatok kibontakozását és megszilárdulását. Megteremtjük a szabad mozgás, szabad társválasztás feltételeit mind a csoporton és az óvodán belül, mind az óvodán kívül szervezett élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségek alkalmával. A csoport összetételét és

fejlettségét figyelembe véve biztosítjuk a kellő mennyiségű játékeszközt, illetve pedagógiai megfigyeléseinkre támaszkodva folyamatosan bővítjük a meglévő játéktárunkat saját készítésű játékokkal is. Megteremtjük az élmények sokféle feldolgozásának, az újra-játszásnak lehetőségeit, valamint támogatjuk a gyermekek játékalakító törekvéseit. Lehetővé tesszük a különböző játékfajták sokszínű jelenlétét a csoport játékában.

Tiszteletben tartjuk:

- a gyermek autonómiáját, önállóságát,
- a játék önkéntességét, szabadságát,
- a gyermekek, kezdeményezését, aktivitását, kreativitását,
- az egyéni fejlődési ütemet és különbözőségeket,
- önálló téma- és szerepvállalását,
- az egyén és a csoport közös döntéseit, konfliktusmegoldásait.

Figyelemmel kísérjük:

- a játékhelyzetek kialakulását, változását, kombinációit,
- a szabályok betartását, amelyeken az egyén és a közösség együttélése alapul,
- figyelemmel kísérjük, feltárjuk és követjük a gyermeki érdeklődést,
- az egyének és játszócsoportok játékát,
- illetve támogatjuk a gyermekek egymástól „tanulását” a játékban.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek képessé válnak arra, hogy maguk hoznak létre szabályokat, saját maguk legyenek a játék irányítói,
- tudnak napokon keresztül egyazon játéktémán belül játszani,
- a maguk által létrehozott tartalmas szerepjátékban tudnak társaikhoz alkalmazkodni, a szerepeknek megfelelően viselkedni, társaiknak segítséget nyújtani,
- képesek a játék közben felmerülő konfliktusokat felismerni, kezelni, szükség esetén segítséget kérni a megoldásban,
- közösségi kapcsolatukat a játék által előírt szabályok, a szerepekhez kapcsolódó viselkedési szabályok vezérlik,
- szerveznek és vezetnek mesedramatizálásokat,
- maguk által kitalált történeteket eljátsszanak, és a szükséges eszközöket közös kitartással, türelemmel elkészítik, munkamegosztásra képesek,
- kialakul a közös játék iránti igény, a felelősség és közösségtudat,
- bonyolult alkotásokat hoznak létre maguk elképzelése vagy minta alapján,
- játékaikban megjelennek a megtanult és elvárt viselkedési szokások, az összehangoltabb és bonyolultabb szabályok teljesítésére érettekké válnak,
- elemi szinten kezdik használni a gondolkodásfejlesztő játékokat.

7.2 Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek mindennapi óvodai tevékenységének szerves része a munka jellegű tevékenység, melyet a személyiségfejlesztés fontos eszközeként kezelünk. Alapja az óvodás gyermekre jellemző játékos tanulás, mely a gyermek utánzási vágyára építve ad lehetőséget a készségek és képességek fejlesztésére, a környezettel kapcsolatos igények alakítására. A tevékenységek sorozata, állandósága lehetővé teszi, hogy a gyermekek napról napra több információ és folyamatosan bővülő tapasztalatok birtokába jussanak. A körülöttük lévő felnőttekkel és gyermekekkel való aktív kapcsolat segíti a társas kapcsolatok alakulását, miközben a közösen végzett tevékenység öröme, eredménye, annak önmaguk és mások általi értékelése támogatja a pozitív viszonyulást, a munka tiszteletének kialakulását is.

Célunk

- az együttműködési készség kialakítása, erősítése,
- a munka jellegű tevékenységekhez kapcsolódó speciális ismeretek közvetítése,
- a gyermekek érzelmi, akarat tulajdonságainak alakítása,
- a felelősségérzet és felelősségtudat fokozatos alakítása.

Faladataink

- a különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek és eszközeinek biztosítása,
- a kezdeményezés, a kipróbálás és újra próbálkozás lehetőségének biztosítása, a többféle kivitelezés lehetővé tétele,
- a munkafogások kivitelezési módjának bemutatása, gyakorlása,
- a gyermekek által végzett tevékenység reális és konkrét értékelése, az önértékelés szokásának alakítása,
- személyiségfejlesztés: a kitartás, az önállóság, a céltudatosság és a felelősségvállalás fejlesztése,
- az egyéni fejlettséghez igazított differenciált feladatelosztás, a részfeladatok biztosítása,
- a pozitív érzelmi hatások kihasználása, a gondoskodás és a segítségadás igényének kialakítása,
- a szülők együttműködésének szorgalmazása annak érdekében, hogy a gyermekek az otthoni környezetben is gyakorolhassák az önkiszolgálás és a családért végezhető tevékenységeket,
- példamutatás a felnőtt közösség részéről az együttműködésben és a munkához való viszonyunkban.

A munka jellegű tevékenységekben lehetősége nyílik az óvodapedagógusoknak, a pedagógiai asszisztenseknek és a dajkáknak is arra, hogy a gyermekekkel a közös élmények által szoros kapcsolatot alakíthassanak ki. A tevékenységek közben megvalósul az anyanyelvi - kommunikációs fejlesztés is, hiszen a közös cselekvést folyamatos beszélő kapcsolat kíséri. Ebben a folyamatban a teendők megbeszélése, a használati tárgyak megnevezése, a szabályok rögzítése, a közös szervezés segítik a beszédfejlődést, a beszédértést. A munkafolyamatok szóbeli leírásai alkalmat adnak a gyermekek

szókincsének bővítésére. A gyakran ismétlődő tevékenységek és az alkalmi megbízatások természetes módon adnak lehetőséget a valóság észlelésére, a fogalmi gondolkodás fejlesztésére. A feladatok teljesítése közben a gyermekeknek alkalmuk nyílik a különböző kommunikációs technikák sokrétű alkalmazására, az illemszabályok gyakorlására.

Mindez alapja annak, hogy a gyermekek elsajátítsák a közösen végezhető feladatokkal kapcsolatos munkamegosztást, a projektek során megvalósuló egyéni és közös felelősségvállalást, az összedolgozást és az együttműködést.

Ezek a tevékenységek segítik a gyermekek közösségi kapcsolatainak alakulását, alakítja szemléletüket, melynek hatására képessé válnak megbecsülni és elismerni a saját és a mások által elvégzett munka eredményét.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában

Önkiszolgálás

Az óvodás gyermekek önkiszolgálásának területei: a testápolás, az étkezés és az öltözködés. Ezen területek mindegyikén nagy jelentősége van a saját személlyel kapcsolatos tevékenységeknek, melyeket a gyermekek egyéni ritmusban sajátítanak el. A gyermekek egymástól való tanulását kiegészíti a felnőtt segítségével történő elsajátítás, melynek célja az önkiszolgáló tevékenységek készség szintre emelése. Az önkiszolgálás folyamatában megismertetjük a gyermekeket a használati tárgyak alkalmazási módjaival, a különböző műveletek során alkalmazott eszközökkel, támogatva próbálkozásaikat, melyek alapjai későbbi önállóságuknak.

Közösségért végzett tevékenységek

Naposi munka

A naposi feladatokkal fokozatosan ismertetjük meg a gyermekeket. A fokozatos feladatbővülés mindig a gyerekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodik. A jelkép (kötény, napostábla) nem csak a megbízást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá teszi a tevékenységet, amire a gyermek büszke és örömmel, sikeresen teljesíti azt. A naposság időtartamában és feladataiban illeszkedik a folyamatos napirend kereteihez és formáihoz. A naposi munka kiemelt jelentőségű a gyermekek óvodai életében, mert erősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit. E munka során élik meg az "én csináltam, mi csináltuk" élményét, amely segíti a szocializáció folyamatát. Bevezetésére akkor kerül sor, amikor a gyermekek készségszinten ismerik az egyes munkafolyamat fogásait, menetét. Ennek eldöntése az óvodapedagógus feladata.

Alkalomszerű munkák, megbízatások

Az alkalomszerű munkák a csoport életében előre nem mindig meghatározhatóak, a nap, mint nap jelentkező problémák, feladatok megoldásában van szerepük (pl. asztal letörlése, ecsetek kimosása, víz feltörlése, kérések továbbítása, üzenetek átadása, stb). A megbízatások lehetőségeinek egy részét a projektekhez kapcsolódóan tervezzük, másik részét a mindennapokban adódó helyzetek generálják, vagyis spontán alakulnak.

Növény és állatgondozás

A gyermekek a csoportban dolgozó felnőttekkel közösen vesznek részt a csoportszobában kialakított élősarok növényeinek ápolásában, pl.: ültetés, hajtatás; illetve az óvodában élő állatok gondozásában, pl.: halak és teknősök tisztántartása, madáretetés, -itatás. A tevékenységeket a gyermekek a felnőtt jelenlétében végzik, a kisállattartás és növénygondozás szabályainak megtartásával.

A környezet rendjének megőrzése

A gyermekek részt vesznek környezetük rendben tartásában, mind a csoportszobában, mind az épületben, mind az udvaron. A felnőttek felügyelete mellett részt vesznek a csoportszoba körüli teendőkben, a kerti munkákban, az évszaknak megfelelő díszítésekben. Munkájukat megfelelő szerszámokkal és eszközökkel végzik, a balesetvédelmi szabályok megismerését követően.

Szükségleteket kielégítő munka

Ez a munkafajta óvodai életünk egyik legkellemesebb része, ide tartozik a sütés, a főzés, vitamintálak, saláták készítése, befőzések stb. Ezek az úgynevezett „konyhai tevékenységek” sokrétű tapasztalatszerzési lehetőséget jelentenek a gyermekek számára: tömegmérés és eszközei, úrtartalommal kapcsolatos élmények, az alapanyagok állagának megtapasztalása, a változásokhoz szükséges feltételek megismerése. A tevékenységeket a projektek részeként, a vonatkozó szabályok betartása mellett végzik a gyermekek, a csoportban dolgozó felnőttek segítségével.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- a gyermekek képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére,
- a rájuk bízott munkát önállóan, szívesen végzik,
- igényesen végzik a naposi munkát,
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások végzésére,
- megtanulják a legszükségesebb eszközök és szerszámok célszerű, biztonságos használatát,
- a környezetükben lévő növényeket ápolják, gondozzák,
- a munka elvégzésére való törekvés által fejlődik felelősségérzetük, önbizalmuk,
- megalapozódik a munkához való pozitív viszony, a munka tisztelete, megbecsülése.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás folyamatos, játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tapasztalatszerzés. A teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, komplex játékba integrált tevékenység által valósul meg. A tanulás a nevelési folyamat szerves része. A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgató összetevői vannak. Az, hogy mikor, melyik dominál, mikor, melyik kap nagyobb hangsúlyt,

az mindig az adott tanulási helyzettől, valamint a gyerek általános és pillanatnyi állapotától függ, konkrétan az egyenetlenül alakuló érési folyamat irányától és tempójától.

Lehetséges formái:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.

Célunk

- A gyerekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, differenciált személyiségfejlődésük segítése, hogy képessé váljanak az iskolai tanulásra.
- Az óvoda gyermek tanulási kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés.
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulási utáni vágy felkeltése.
- A holisztikus szemléletmód kialakítása.

Feladatunk

- a tanulást támogató élménygazdag, játékos tanulásra motiváló óvodai környezet megteremtése,
- gyermekek örömteli tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése, a tanulási tevékenység szabadságának biztosítása,
- a tanulást támogató környezet megteremtése során a gyermekek előzetes tapasztalatainak, ismereteinek a figyelembevételével,
- változatos, élményszerző, párhuzamos tevékenységek kínálásával, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének, a tevékenységbe ágyazottság biztosítása,
- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása,
- a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás egyenrangúságának biztosítása,
- az ismeret, attitűd, képesség hármasságának (kompetencia) érvényesítése,
- a gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése,
- érzelmi-akarati tulajdonságaiknak edzése (folyamatosság és fokozatosság) feladattudatuk és feladattartásuk erősítése érdekében,
- a több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségének biztosítása,

- a gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, az ehhez igazodó differenciált fejlesztés megvalósítása.
- a gyermekek tanulás iránti vágyának felébresztése, kíváncsiságuk, érdeklődésük fenntartása (életkoruknak megfelelő ideig),
- a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataik rendszerezésének tudatos szervezése,
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése,
- részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar, a sajátos nevelési igény időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és a tagóvoda vezetőjének,
- korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.

Munkánk során a kötetlen- és kötött foglalkoztatási formákat egyaránt alkalmazzuk. A kötött foglalkoztatásnál a gyermekek motiváltságának fenntartása ugyanolyan fontos, nélkülözhetetlen tényező, mint a kötetlen formánál.

A kétféle foglalkoztatási formán belül mód nyílik a különböző munkaformákban történő tevékenykedésre: egyéni, páros, mikrocsoporthoz, frontális.

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket is tervezünk, melyek során sokoldalú cselekedtetéssel, a gyermekek érzékszerveinek bevonásával bővítjük ismereteiket, felfedeztetjük az összefüggéseket, fejlesztjük a kognitív képességeiket.

A tanulás szervezésének elvei

- az objektív feltételek megteremtése, a tevékenységek felkínálása mellett, a döntés szabadságának biztosítása,
- a cselekvéses ismeret és tapasztalatszerzéshez, információ feldolgozásához megfelelő idő biztosítása,
- a megtervezett, megszervezett tanulási folyamat igazodjon a gyermek részvételéhez, megnyilatkozásaihoz,
- a gyermeknek a tanulási folyamatban legyen lehetősége utánozni a felnőttet, kipróbálni önmagát, felfedezni, téveszteni, hibás következtetésre jutni, érvelni, vitázni, értékelni saját és mások meglátásait.

Az óvodapedagógus a gyermekekkel való tevékenysége közben figyelembe veszi:

- a gyermek előzetesen megszerzett tapasztalatait, ismereteit (tudásanyag), annak bőségét és mélységét,
- a gyermekcsoport összetételét, értelmi, érzelmi érettségét,
- az egyénileg haladó gyermekek tempóját (a gyermekhez igazodó tanulásszervezés, egyéni módszerek alkalmazása),
- a megfelelő eszközök alkalmazását,
- a közösen szerzett élményekből a gyermek által hasznosított tapasztalatokat az egyéni képességekhez igazítottan,
- a gyermekek számára felkínált tevékenységek életkorhoz igazodó időkeretét: 3-4 éves korban 20-25 perc, 4 -5 éves életkorú csoportban maximum 25-30 perc, 5-7 éves életkorú csoportban 30-35 perc.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a kezdeményezett tevékenységi formákban önként és szívesen vesznek részt a gyermekek,
- kognitív képességeik életkor szempontjából az elvárható, egyéni fejlődési ütemükhöz viszonyítottan a megfelelő szinten vannak,
- a tanuláshoz szükséges kompetenciáik életkoruknak megfelelően fejlettek,
- kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek, kulcskompetenciák,
- megjelenik feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk,
- természetes módon, szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykednek,
- problémamegoldó képességük, kreatív gondolkodásuk, helyzetfelismerésük megfelelő szintű,
- nyitottak az őket körülvevő világra, kíváncsiságuk belső motivációvá alakul,
- a tanulás eredményeként tudásuk, ismeretük gazdag, sokrétű,
- a tehetséges gyermekek fejlődése megvalósul.

7.3.1 Verselés, mesélés

Az óvodában a verselés és mesélés szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, a mozgásos játékokkal. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket halljanak a gyerekek.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs, illetve más kultúrák irodalmi műveinek egyaránt helye van. A mindennapi mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme, kiegészítve a bábozás és dramatizálás eszközeivel.

Célunk

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az ízlésformálás megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése, a kultúra átörökítése, az irodalmi művek érték közvetítő hatásainak érvényesítése.
- A verselés, mesélés emberi kapcsolatokra tanít, alkalmat ad „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek feloldására.
- Komplex élménynyújtás, komplex személyiségfejlesztés az irodalom szeretetének megalapozásával.
- A verselés és mesélés által formálódnak a gyermekek pozitív személyiségjegyei. Szívesen hallgassanak mesét, verset, mondókát.

Feladatunk

- változatos irodalmi élmények közvetítése,
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból történő választás, valamint kortárs irodalmi művekből és a nemzeti és etnikai kisebbségek verseiből, meséiből, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből történő merítés,

- a gyerekek beszédkedvének felkeltése és beszédkulturájuk alakítása,
- nyugodt, kényelmes körülmények teremtése az irodalmi művek befogadására,
- a mese-, versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása,
- bábozás a gyerekeknek és a gyermekek által, majd közös bábszínházi élmények megszervezése,
- az óvodapedagógus előadásmódja tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát,
- metakommunikációs eszközökkel érzékletes, de ugyanakkor természetes előadásmód alkalmazása,
- a gyerekek számára az önkifejezés lehetőségeinek (megfelelő hely, eszköz) felkínálása, a saját vers- és mese alkotásra ösztönzés, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására,
- a szülők figyelmének felhívása a beszélgetések, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyermek kapcsolat erősítő hatására,
- az élő előadásban elhangzó mese-vers jelentőségének hangsúlyozása a szülőknek az audiovizuális eszközök által közvetítettekkel szemben,
- segítségnyújtás a szülők részére az igényes gyermekirodalom kiválasztásához,
- a mesék-versek újszerű feldolgozása érdekében, dramatikus- improvizatív-kreatív játékok alkalmazása, drámapedagógiai elemek felhasználása. E módszerek használatával, a mesét-verset hallgató gyermek, megérti a számára fontos „üzenetet”, és érzéseit cselekvések útján ki is tudja fejezni,
- az élményszerűbb mesefeldolgozás érdekében, a digitális eszközök szélesebb körű alkalmazása,
- az újrahasznosítás szellemében, folyamatos eszköz kínálat biztosítása a gyermeki képzelet kifejezéséhez, ötletek (bábok, szerepjelzők) elkészítéséhez.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek szívesen verselnek, mesélnek, mondókáznak,
- igénylik a mesélést, maguk is szívesen teremtik meg ennek helyét, idejét a napjaik során,
- szívesen és gyakran báboznak, dramatizálnak, önmaguk és társaik örömeire,
- fantáziájuk és kreativitásuk lehetővé teszi a saját történetek kitalálását, megjelenítését,
- szívesen vesznek részt a mesékkal, versekkel motivált tevékenységekben,
- szeretik a könyveket, képesek gondosan bánni velük.

7.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés az óvodai élet mindennapjait áthatja, színesebbé teszi életünket, formálja mindannyiunk (gyermekek, felnőttek) személyiségét.

Fontosnak tartjuk a zenei műveltség megalapozását, az ízlés formálását, a magyar népi játékok, megismertetését és megszerettetését.

Az óvodában, amikor a tánchoz kapcsolódó mozgáskultúráról beszélünk, a magyar nép mozdulatszokásaira gondolunk. Az életkort tiszteletben tartva a gyerekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodunk. A járás, játékos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozdulatformák készítik elő az óvodában a 8-10 évesek táncát. Az óvodában használt játékok, részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvodapedagógus és a gyermek közös kreativitásának eredményei.

Célunk

- a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása,
- a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját,
- a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket,
- a szülőföld értékeinek átörökítése énekes népszokások, népi mondókák, dalos játékok, valamint a népzene megismertetése, megszerettetése által,
- az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, a gyerek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása.

Feladatunk

- igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően,
- a nemzeti és etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választás,
- kellemes légkör biztosítása az énekes, táncos játékokhoz, sok zenei élményt nyújtása,
- a zenei képességek, készségek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakítása, fejlesztése,
- a gyermek zenei kreativitásának és alkotókészségének a fejlesztése,
- a gyermeki tehetség kibontakoztatása sokféle hangszer megismertetésével és használatával,
- a gyermek zene, éneklés iránti érdeklődésének felkeltése,
- a zene befogadására való képességek megalapozása,
- különböző, változatos módszerekkel és eszközökkel a gyermek ritmusérzékének fejlesztése, nyitottság a gyermekek kezdeményezéseire, ötleteik alapján új ritmushangszerek készítése,
- egyszerű táncok és játékos mozdulatok élményszerű gyakorlása, a gyermekek motiválása újabb mozdulatok kitalálására,
- a magyar népi kultúra kincseinek, a népszokások egyes elemeinek, az ünnepeinkhez kapcsolódó zenék, dalok megismertetése,
- a gyermek tér és formaérzékének fejlesztése a játékok során alkalmazott különböző térformák gyakorlásával.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek örömmel énekelnek, csoportosan és egyénileg, önálló indítással életkoruknak megfelelően, tisztán,
- zenei tevékenységeik tudatosak, egyre önállóbbak,
- képesek az egyenletes lüktetés és ritmus együttes gyakorlására,
- ismerik és megkülönböztetik a „tá” és „ti-ti” ritmusokat, tisztában vannak a szünet, mint zenei egység jelentésével,
- megkülönböztetnek halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú zenei fogalompárokat,
- képesek dallamfelismerésre kezdő vagy belső motívumról,
- ismernek és felismernek néhány alapvető hangszert, meg tudják nevezni,
- ismernek néhány ütőhangszert, azokat önállóan és változatosan használják az egyenletes lüktetés és ritmus kifejezésére, valamint az éneklés kíséretére is,
- egyszerű, játékos mozgásokkal kísért körjátékokat, táncokat, gyermekjátékokat egyöntetűen, esztétikusan játszanak,
- jól ismerik a különböző mozgásformák, térformák kialakítását (kör, csigavonal, hullámvonal, páros kör, mindenki párban, csillagforma, szűkülő és táguló kör, kaputartás, bújás),
- megfigyelnek és megkülönböztetnek finomabb hangszíneket a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszéd és énekhangokban, valamint hangszeren játszott zenében,
- zenehallgatás során megismerkednek a klasszikus zene számukra befogadható alkotásaival, amely nagymértékben hozzájárul a gyermekek érzelmi neveléséhez is.

7.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az érzelmi kommunikálást, a gyermekek érzelmeinek, gondolatainak kifejezését a művészetek eszközeivel alakítjuk ki és fejlesztjük. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Lehetőséget biztosítunk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Céltudatosan fejlesztjük a gyermekek esztétikai fogékonyságát: séták, kirándulások alkalmával és a műalkotásokon keresztül mutatjuk be mindazt, ami a környezetünkben értékes. Ezzel lehetővé tesszük a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását a gyermekek számára. Mindezt sok cselekvéssel, mozgással a vizuális észlelő funkciók együttműködésével valósítjuk meg, felkeltve a gyermekek alkotó és alakító vágyát.

Célunk

- a gyermekek a családban és a közösségben szerzett élményeik hatására, belső fantáziaviláguk, érzelmeik segítségével, egyéni szabad önkifejezésre váljanak képessé,
- kialakítani képi-, kifejező-, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességüket,
- fejleszteni a vizuális észlelést és érzékelést, a képi gondolkodást és kreativitást, valamint a rövid és hosszú távú emlékezetet,
- esztétikai érzékenységük és a szép iránti fogékonyságuk alakítása,
- a helyes ceruzafogás elsajátíttatása,

- a tehetség ígéreték bátorítása.

Feladatunk

- a pedagógus lelkes példamutatása, és az alkotást motiváló élmények biztosítása, az alkotó folyamatban,
- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- a gyermekek megismertetése a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, műalkotásokkal, nevezetes épületekkel (kiemelten az óvoda környékén),
- lehetőség teremtése a különböző technikák, változatos módon történő alkalmazásához, a megfelelő készség szint kialakításáig történő gyakorlásához, optimális körülmények megteremtése a gyermekek ábrázoló tevékenységének elősegítésére: elegendő hely és idő, az eszközök hozzáférhető helyen történő elhelyezése (elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben),
- a gyerekek hozzásegítése a tevékenység funkciórövidítéséhez,
- türelmes kivárása, a tevékenység során felbukkanó „valami létrehozás” vágyának, mely során a gyermekek eljutnak az alkotó tevékenység örömeig, majd a folyamat végén lehetőség szerint, élménymegosztás alkalmazása,
- a gyermek differenciált segítése a saját szintjéhez képest történő fejlődésben,
- a gyermekek önálló önkifejezésének segítése egész nap folyamán,
- a gyermek érzékelésének, észlelésének és képzeletének, és a tér-, forma-, színeképzet kialakulásának, fejlődésének segítése,
- képi, kommunikációs nyelv kialakulásának elősegítése,
- lehetőség biztosítása a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására,
- feltételek megteremtése, a folyamatos barkácsolás lehetőségére, figyelembe véve a környezettudatos szemlélet kialakítását, erősítését:
  - a művészetpedagógia új módszereinek beépítése, több lehetőséget adva a kísérletezésre, érzetek megtapasztalására, sémáktól mentes önkifejezésre,
  - a művészetterápia segítségével a különböző képesség hiányos gyermekek fejlesztése lehetőség szerint a digitális eszközök korszerű felhasználása (rajz programok, több dimenziós alkotások, virtuális múzeumi séta stb.).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- kialakul a gyermekekben egy sajátos képi kommunikációs nyelv,
- bátrak, ötletesek az építésben, a téralakításban,
- képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeletük megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- szín- és formaábrázolásuk változatos,
- emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- tudnak formákat mintázni emlékezéseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával,

- önállóan tudják alkalmazni a megismert technikákat, önállóan díszítenek tárgyakat, elképzeléseik megvalósításában kreatívan alkalmaznak egyszerre akár több ismert technikát,
- kialakul a finom kézmozgás képessége biztos és helyes ceruzafogással,
- vonalvezetésük balról jobbra halad,
- esztétikai élmény létrehozásával gazdagodik személyiségük és esztétikai igényességük,
- ismernek 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.

7.3.4 Mozgás, edzés, szervezett mozgás

Az óvodáskor a természetes hely -, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő- és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján, - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

A mozgás szervezésekor fő szempont természetesen a játékosság, hiszen a játék öröme nagymértékben motiválja a gyermekeket a mozgásra.

Szabad, spontán mozgás

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás egy állandó belső késztetés a gyerekek számára, ezért örömmel és természetes módon gyakorolják.

Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát stb.

A csoportszobákban fontos szempont, hogy elegendő teret, rögzített és/vagy mobilizálható, eszközt biztosítsunk a mozgásos játékokhoz. Így a gyermekek váltakozva használhatják azokat a torna és egyéb eszközöket, amelyek testedzésüket, mozgásfejlődésüket is szolgálják.

A jó levegő, napfény, víz segítik a gyermekek edzését. Késő ősszel és télen az udvar mozgáslehetősége időnként korlátozottnak bizonyul. Sétákkal, közeli játszótérek látogatásával a levegőzés és mozgás adta lehetőségeket kiegészítjük. Nyáron fontos gondoskodni a nap, a lég- és vízfürdőzésről. Módszere, szervezése a nevelőtestület által kidolgozott, a helyi körülményeket figyelembe vevő nyári terv alapján történik.

Szervezett mozgás

A szervezett mozgás megvalósul az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgással, valamint az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

- mindennapos mozgás:
25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- szervezett, hetirendbe épített, kötelező mozgás tevékenység:
a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

Célunk

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása,
- a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a gyermek testi- és mozgásfejlesztésén keresztül,
- a természetes mozgásfajták gyakoroltatásával alakítjuk ki azok a feltételes reflexek, melyek a gyerekek összerendezett és ideális mozgását létrehozzák,
- téri tájékozódás, laterális kialakítása.

Feladatunk

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermek tevékenységeibe,
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása,
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása,
- biztosítani a folyamatos mozgás lehetőségét, érvényesítve a játékoságot minden mozgástevékenységben, (lehetőség szerint minden gyermek folyamatosan mozgásban van)
- a sokrétű mozgástapasztalat gyűjtését és a mozgásos tevékenység lehetőségét a csoportszobában és az udvaron is biztosítjuk a gyermekek számára,
- megvalósítjuk a gyermekek természetes mozgásának: a járás, a futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás; a ritmusérzék, motorikus képességek differenciált fejlesztését, az alapmozgások koordinációjának elősegítését,
- a gyermekek testi képességeinek: erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése,
- néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, mozgásos játékok megismertetése a gyerekekkel,

- a heti szervezett mozgások anyagába lúdtalp megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása,
- odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére, a gyerekek egyéni szükségleteire és képességeire,
- a mozgásgátolt, koordinációs és kondicionális képességek terén gyengébb teljesítményt mutató gyermekeket egyéni differenciálással történő felzárkóztatása, motiválása,
- sikerélmény nyújtása, amely a gyermekeket aktív részvételre ösztönzi,
- az egészséges versenyszellem alakítása, formálása,
- a helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodó képesség segítése, a személyiség akaratitényezőinek alakítása,
- a figyelem felhívása a családi környezetben előforduló mozgásszegény életmód ellensúlyozására mindennapos, játékos mozgásokkal,
- a családok szemléletének formálása, a mozgás szeretetére épülő életvitelre nevelés, személyes példamutatással, közös programokkal (kirándulás, sportos gyermeknap).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- növekszik a gyermek teljesítőképessége, teherbíró és ellenálló képessége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- szereti és igényli a mindennapos mozgást,
- mozgása harmonikus, összerendezett,
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni,
- magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket, ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani,
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő,
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja,
- fejlett az egyensúlyérzéke,
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett,
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát,
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelően fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész,
- ismeri a csapatjáték szabályait,
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

7.3.5 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

Szeretnénk olyanná nevelni óvodásainkat, akik a természeti- emberi- és tárgyi környezetükben jól eligazodnak, pozitívan viszonyulnak a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését, életkoruknak megfelelő magatartás- és viselkedéskultúrával rendelkeznek. Igyekszünk megismertetni a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanítani ezek szeretetét, védelmét.

Célunk

- tapasztalatok, ismeretek nyújtása - a természeti-, az emberi és az épített környezet jelenségeiről, a hazai táj, a helyi hagyományok és szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeiről- amelyek segítik a gyermekeket az életkoruknak megfelelő biztos eligazodásban, tájékozódásban,
- a természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása. olyan szabályok, magatartás formák megismertetése, amelyek a természet védelmére, megóvására nevelnek,
- a gyermekek kíváncsiságának felkeltése a körülöttük lévő dolgok, tárgyak, jelenségek mennyiségi alaki, nagyságbeli és téri különbözőségeinek összefüggéseire. a biztos téri tájékozódás elősegítése.

Feladatunk

- a gyermekek személyiségének komplex tevékenységekkel, cselekedtetéssel történő fejlesztése, amelyek képességeikhez, fejlődési ütemükhöz alkalmazkodnak,
- igazodás a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az egyéni fejlettségi szintjükhöz, eltérő élmény- és ismeretanyagukhoz,
- sok élmény, elegendő idő, megfelelő hely és eszköz biztosítása a spontán, és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a környezettudatos életvitel szokásainak alakítására,
- a környezetük jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyainak felfedeztetése, tapasztalat szerzetetés játékos formában,
- a valóság objektív bemutatásával a gyermekek segítése abban, hogy meglássák az összefüggéseket, képesek legyenek megfogalmazni is azokat, rávezetésük a helyes ítéletek alkotására,
- gazdaságosságra (takarékoszágra) és újrahasznosításra törekvés, pozitív minta biztosítása, mely lehetővé teszi szemléletük formálását,
- tevékenykedtetésük során a gondolkodási műveletek fejlesztése, a logikus gondolkodás megalapozása,
- a gyerekek megtanítása arra, hogy a szerzett tapasztalatokat különféle szempontok alapján rendszerezék,
- annak a célkitűzésnek az elősegítése, hogy a problémahelyzetekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, próbálkozzanak, kísérletezzenek, éljék át a felfedezés örömeit,
- a gyermekek önálló vélemény alkotásának elősegítése, döntési képességeik fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- a fenntartható fejlődés érdekében, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása, alakítása,
- képességeinek célzott fejlesztése (pl. logikai fejtörők, nyelvi játékok stb.),
- differenciált feladatadással annak az elősegítése, hogy a gyermekek önmaguk lehetőségeihez képest fejlődjenek,
- a gyermekek által feltett kérdésekre igényes, értelmi szintjükhöz igazodó válaszadás, érdeklődésük és beszédkedvük megőrzése érdekében,

- a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása,
- a kommunikatív és együttműködési képesség fejlesztése.

7.3.5.1 A környezet megismerésére nevelés

Korunk követelményeinek, a fenntartói és szülői elvárásoknak megfelelően tudatosan megteremtjük a lehetőséget ahhoz, hogy a gyermekek ismereteket szerezzenek a témában, találkozzanak az óvodában a fenntarthatóság fogalmával és gyakorlatával. Célunk, hogy minden munkatársunk környezetvédő- és óvó attitűdöt képviseljen. Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek viselkedésébe beépüljön a környezet szeretete és tisztelete. Törekszünk arra, hogy fejlődjön önálló véleményalkotásuk, döntési képességük, formálódjon értékrendjük - hogy az egészségükre és környezetükre ártalmas kihívásokra későbbi életükben reziliens módon reagáljanak.

Sajátos céljaink

- A bennünket körülvevő világ megismertetése a gyermekek életkorának megfelelően.
- A pedagógus ösztönzése és támogatása mellett közös élmények átélése a természet felfedezése során.
- Tapasztalatok, jártasságok szerzése természeti és társadalmi környezetük jelenségeiről.
- Szabályok megismertetése, amelyek betartása segít abban, hogy védjék, óvják a természetet.
- Az évszakok változásainak és jellemzőinek megfigyelése mellett és egyre inkább helyett; a klímaváltozás hatásainak megfigyelése.

Sajátos feladataink, környezeti értékek közvetítése

- A gyermekek ismereteinek, tudásának gyarapítása közvetlen megfigyelésekkel.
- Óvodán kívüli programok, séták, kirándulások, kísérletezés alkalmával a sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása.
- A természetre való rácsodálkozás, felfedezés során pozitív szokások, viselkedési normák kialakítása.
- Szemléletük alakítása, amely segítségével képesek meglátni a helytelen magatartást, a káros hatásokat.
- A természet védelmét a magunk körül kialakított renddel, az arra való igényesség alakításával kezdjük, amelynek belső szükségletét már óvodáskorban megalapozzuk.
- A csoportszobában, az udvaron lehetőséget teremtünk a növények és állatok megfigyelésére, gondozására.
- Tapasztalatokat szereznek az időjárás és az öltözködés összefüggéseiről.
- Gyakorolják a közlekedést, megismerik az alapvető szabályokat és a lehetséges veszélyeket.
- Alakítjuk a néphagyományokhoz, a nemzeti kultúra értékeihez fűződő pozitív viszonyulásukat, identitásukat.
- A multikulturális-interkulturális nevelés szellemében lehetőséget adunk más népek, nemzetek, kultúrájának, hagyományainak megismerésére.

Differenciált szervezeti formák

A kezdeményezéseket, tervezett tevékenységeket az adott téma, fejlesztési célok és feladatok függvényében szervezzük egyéni, páros, mikrocsoportos vagy frontális formában.

Változatos helyszínekre szervezhető tevékenységek: a csoportszobán kívül kiváló lehetőséget teremt ismeretszerzésre az óvoda udvara, a Városliget, Margitsziget, Duna-part, Állatkert, hegyek, erdők, tavak, patak-, folyópart, tanösvény, barlang, múzeumok stb.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek tudják személyi adataikat, szüleik nevét, foglalkozását, testvéreik nevét, életkorát,
- ismerik a család életét, a családtagok otthoni munkáját,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magtartási formák és szokások, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, elsajátították az alapvető viselkedési szabályokat,
- tudják csoportosítani az ismert közlekedési eszközöket,
- ismerik a környezetükben lévő intézményeket (tűzoltóság, rendőrség, orvosi rendelő iskola, könyvtár, művelődési ház, zöldségüzlet, élelmiszerüzlet, piac stb.), tisztában vannak az ott dolgozó emberek munkájával,
- felismerik és megnevezik a környezetükben észlelhető színeket, azok árnyalatait, képesek azokat emlékezetből felismerni,
- ismerik a természet változásait, felismerik az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket,
- ismerik az évszakok jellegzetességeit,
- tudják a napok nevét, sorrendjét, ismerik a napszakokat,
- tudnak különbséget tenni az élő és élettelen természet jelenségei, elemei között,
- az általuk ismert állatokat életmódjuk, külső jeleik, lakóhelyük alapján tudják csoportosítani, ismerik a környezetükben élő állatokat és növényeket, azok gondozását és védelmét,
- ismerik az emberi test felépítését, a testrészek nevét, funkcióját, törekednek testük tisztában tartására,
- ismerik az orvos gyógyító munkáját,
- ismernek a népi hagyományokat,
- felismerik nemzeti zászlónkat,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

7.3.5.2 Matematikai nevelés

Célunk

Olyan tevékenységek és aktív környezet biztosítása, melyben:

- a gyermekek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket szereznek és azokat képesek alkalmazni a tevékenységeikben, játékaikban,
- ismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, kialakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük,
- felfedezik a bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit játékos formában,
- a gyermekek logikusan gondolkodnak, probléma érzékenyek, igényük van a megoldások megtalálására,
- képesek matematikai tartalmú cselekvések kivitelezésére, manipulálásra, következtetések levonására, egyszerű matematikai fogalmak megértésére.

Feladatunk

- matematikai tapasztalatok szereztetése az óvodába lépéstől, a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése,
- tanköteles kortól intenzív fejlesztés, az iskolai alkalmassághoz szükséges részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A matematikai nevelés anyaga tapasztalatok, élmények és cselekvések által, játékba szöve válik a gyermekek sajátjává, amit leghatékonyabban egyéni-, és mikrocsoportos szervezeti formák keretén belül tudunk megvalósítani. Ritkábban frontális szervezeti formában is dolgozhatunk (pl. séták során a megfigyelésekre irányított figyelemfelhívás, beszélgetés alkalmával).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, és szóban is,
- képesek csoportosan, párokban, egyénileg feladatmegoldásokra, együttműködésre,
- képesek mennyiségek összehasonlítására különböző szempontok szerint,
- képesek megfelelő szöveget alkotni mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről,
- azonosítani tudnak síkbeli és térbeli alakzatokat, formákat,
- képesek minta utáni másolásra,
- tudnak tájékozódni a térben, ismerik a téri viszonyokat,
- saját magukat képesek a térben elhelyezni, más irányhoz, tárgyhoz viszonyítani,
- tudnak tájékozódni a síkban,
- felismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyokat,
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakul az elemi fogalmi gondolkodásuk.

7.4 Az óvoda-iskola átmenet, az iskolára való felkészítés alapelvei

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával: a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, értelmi és szociális érettség elérésének támogatása. Az Egyesített Óvoda tagintézményeiben a családi nevelés kiegészítőjeként komplexen, az óvodába lépéstől kezdődően történik az iskolára való felkészítés.

Az iskolaérettség elérését és az iskolára való felkészítést támogatjuk:

- kiemelt pedagógiai feladatként kezeljük,
- játékba ágyazott párhuzamos tevékenységekkel, az óvodában töltött évek alatt játékos átmenettel a direkt tanulás felé,
- fejlesztő pedagógusok/gyógypedagógusok különböző fejlesztési eszközeivel, módszereivel,
- a gyermeki fejlődés nyomon követésével, fejlesztési irányok meghatározásával a szülők számára is,
- írás-mozgás koordináció kiemelt fejlesztésével,
- tanulási szokások gyakorlásával mikrocsoportos és egyéni helyzetekben,
- iskolával kapcsolatos tanulási projektek megvalósításával,
- iskolaérettség témában és más az iskolával kapcsolatos szülői tájékoztatások teljesítésével.

8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK

A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda 18 tagóvodájának mindegyike integráló intézmény, az alapító okirat alapján fogadja a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekeket.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek,
- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, (a hátrányos helyzet nemcsak a szociális hátrányokra, hanem pl. kulturális vagy nyelvi alapokon nyugvó speciális szükségletekkel élőkre is vonatkozik (kisebbségek, bevándorlók).

Intézményeink a gyermekek mindenk felett álló érdekét képviselik, így a diszkrimináció minden formáját elutasítjuk, különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, nemi beállítottsága, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A társadalmi beilleszkedését segítjük a kiemelkedő tehetségestől a felzárkóztatást igénylőig, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható nagyon eltérő

képességeire. Természetesnek vesszük és értéként kezeljük a különböző, sokszínű kulturális háttérrel, gondolkodásmódot, a különbözőséget.

Célunk

Célunk a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben, hogy természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége, valamint az, hogy a gyermekeket megtanítsuk a mások elfogadására. Fontos, hogy a gyermekek mindenkit saját értékei miatt tekintsenek egyenlőnek, ezt érzékenyítéssel, érzékenyítő játékokkal, dramatikus játékokkal, valamint mesékkel kívánjuk erősíteni.

Feladatunk

- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátia készségek alakítása.
- Új és már bevált módszerek alkalmazása, mint például a Persona Doll, Plukkido, érzékenyítő játékok, dramatikus játékok, mesék a beszoktatástól az óvodáskor végéig, mely módszerek az inklúzió elérésén túl a csoport kohéziót és a személyiségfejlődést is segítik.
- Kiemelt feladatunk az egyéni, személyes bánásmód alkalmazása minden gyermeknél, így a különleges bánásmódot igénylő óvodásoknál is. Ennek elsődleges módszere a gyermekek és családjuk megismerése már az óvodába lépés előtt. A családokkal való megismerkedés (családlátogatás hagyományos vagy online formában) lehetőséget biztosít a szülőkkel való előzetes konzultációra, mely során információkat kaphatunk a gyermekről, megismerhetjük az általuk alkalmazott és bevált módszereket. Ezek alkalmazása is segíti a gyermek beilleszkedésének és további fejlesztésének tervezését, gyakorlati megvalósítását.
- Szakmai együttműködés, szakmai team működtetése a már szakértői véleménnyel rendelkező, vagy szakértői vélemény hiányában az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek számára. Az Egyesített Óvodában az óvodapedagógusok inkluzív nevelő munkájának megsegítése érdekében „utazó szakmai team” bevonására van lehetőség. Ez elsősorban olyan - nem sajátos nevelési igényű -, nehezen kezelhető, viselkedési- és/vagy magatartási zavarokat mutató gyermekek beilleszkedését, szociális képességeinek fejlesztését segíti elő, akik a hétköznapi nevelő munkájában az átlagostól nagyobb feladatot rónak a pedagógusokra. A szakmai team a különböző szakterületek szakembereinek bevonásával jön létre, speciálisan az adott gyermek sajátosságainak megfelelően, úgy, hogy a folyamatban aktív szereplők a gyermek szülei is. Ennek kapcsán intervenciók módszer alkalmazását is preferáljuk az óvodai csoport keretei között.
- Olykor a szülők érzékenyítése is feladatunk, az elfogadás fontos része megismertetni a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket nevelő szülők nehézségeit, sikereit a normál fejlődésű gyermekeket nevelő szülőkkel. Ezért az adott témában szülőknek szóló programokat szervezünk. (teadélután, szülő klub, szülői fórum stb.).

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése során, bevonjuk a nevelő-oktató munkát segítő dolgozókat a gyermek pszichés és fizikai állapotától függően szükséges mértékig.

Az inklúzió elérése közös célunk és feladatunk melyet csak együtt, a gyermekekkel, a tagintézmények valamennyi dolgozójával és a szülők együttes munkájával érhetjük el. Így válhatunk olyan közösséggé, melyben az egyének sokszínűségének és bárminemű különbözőségének elfogadása és megbecsülése, valamint ezen keresztül az esélyegyenlőség biztosítása a legmagasabb szinten valósul meg.

8.1 Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése, részképeség-zavarok

Minden gyermek más, alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelően segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához. Különbözőségük miatt hasonlóan társaikhoz az egyéni bánásmódot alkalmazzuk, a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztést tekintjük feladatunknak. A részképeség-zavarok alapvetően nehezítik az iskolai tanulás során az olvasás, írás, matematikai ismeretek elsajátítását, ezért az óvodai tevékenységeket preventív vagy korrekciós céllal szervezzük. Igyekszünk megelőzni, hogy a részképeség-zavarok miatti gyengébb teljesítmény okozta kudarc sorozat irreális önértékeléshez, negatív énkép kialakulásához vezessen.

A BTMN kategóriát szakértői bizottság állapítja meg, általa kiadott szakértői vélemény támasztja alá. A BTMN besorolást kapó gyerek legmarkánsabb jellemzője, hogy bizonyos területeken alul teljesítenek, vagy nehézségekkel küzdenek. Ez a terület lehet a tanulás, vagy a társas kapcsolatok területe, illetve a viselkedés szabályozása. A nehézségek, hiányosságok következtében a gyermekek személyiségfejlődése az átlagostól eltérő lehet, ezért fejlesztő foglalkozás keretében látjuk el őket. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek korrekciójában az egyéni és mikrocsoportos kognitív, mozgás-, és szociális funkciók fejlesztése mellett a mindennapokban megvalósított differenciálás, a fejlesztőpedagógus és a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok szoros együttműködését igényli.

Célunk

A gyermekek állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, magatartásuk, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.

Feladatunk

- A gyermekek meglévő képességeiből kiindulva a részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett képességek fejlődésének támogatása, az önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.
- Innovatív, új módszerek, eszközök alkalmazása (Okoskocka, mozgáskotta, mászófal, Plukkido, Persona Doll, DIOO, Bee-Bot) a fejlesztések során.
- A problémás viselkedésmódok felfedezése, beazonosítása, a megfelelő segítség, támogatás biztosítása a társszakemberek bevonásával.

Fejlesztő szemléletünk szerint:

- Minden gyermek fejleszhető, a meglévő képességekből indulunk ki és a megkésett, vagy zavart szenvedett képességek fejlődését támogatjuk, megsegítjük.
- A gyermeki fejlődést nyomon követő mérésre és megfigyeléseinkre támaszkodva egyéni fejlesztési tervvel segítjük a gyermek önmagához viszonyított fejlesztését (szakmai segítők igénybevételével: fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).
- Amennyiben az óvodapedagógusok a megfigyeléseik alapján nagyfokú eltérést, zavart észlelnek, akkor a szülőkkel történő egyeztetést követően kezdeményezzük a speciális szakemberek által igénybe vehető adekvát fejlesztéseket, illetve szükség szerint szakértői vizsgálat kezdeményezését.
- A gyermekek iskolára való felkészítése célzott, tudatos pedagógiai munkával valósítható meg az óvodába lépéstől kezdve.

8.2 Fejlesztőpedagógiai tevékenység az Egyesített Óvodában

Az óvodai nevelés élménypedagógiai eszközök és módszerek alkalmazásával, a gyermekek öntevékeny részvételére alapozva, változatos tevékenységeken keresztül támogatja a gyermeki személyiség kibontakoztatását. Az iskolai életre való eredményes felkészülés feltétele az általános tanulási képességek - kitartás, szervezőképesség, az impulzivitás önkontrollja, társadalmi alkalmazkodóképesség, mozgáskoncentráció - megalapozása. A motoros és kognitív funkciók fejlődésének elmaradásai nehezítik az írás-olvasás, a számolás elsajátítását, a nyelvi készségek fejlődését.

Célunk

- A központi idegrendszer működési zavarai következtében kialakuló, pszichés- illetve poszttraumás eredetű részképesség gyengeségek felismerése, prevenciója, korrekciója.
- A gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó segítségnyújtás képességeik, készségeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.
- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése az életkori sajátosságok, valamint a gyermekek egyéni, egyedi érési sajátosságainak figyelembevételével.

A fejlesztő óvodapedagógus feladatai

A gyermekek személyiségének, képességfejlődésének támogatása, önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges lehetőségek és feltételek megteremtése, az egyéni sajátosságok figyelembe vételével:

- prevenció: a szenzitív periódusban alkalmazható támasznyújtás, az éppen fejlődő pszichikus struktúrák kibontakoztatása, a begyakorlást segítő környezet kialakítása.
- korrekció: a gyermek fejlődésében bekövetkező megakadás, lemaradás pedagógiai eszközökkel való befolyásolása.
- az óvodapedagógusok problémát mutató tünetjelzése alapján a fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik (szülői engedéllyel történő) felmérése, a mérés értékelése,

- mérés: az Egyesített Óvoda által bevezetett, illetve a képzések során elsajátított tesztek mentén,
- tervezett pedagógiai folyamatok, egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálása, a gyermekek nevelésében, fejlesztésében közreműködő szakemberekkel - csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal – együttműködve,
- a fejlesztő tevékenységekben résztvevő gyermekek nyomon követése, ellenőrző mérése, egyéb szakértői, fejlesztési javaslatok beépítése az egyéni fejlesztés tervezésébe,
- egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások megtartása elsődlegesen a gyermekcsoportban, párhuzamos tevékenységként kezdeményezve, a kortárs segítség lehetőségének felhasználásával. Mozgásfejlesztés tornaszobában, illetve kiscsoportos iskolára való felkészítő foglalkozások szervezése.
- a kiemelt figyelmet, extra bánásmódot igénylő gyermek fejlesztésének megkezdése, időben való beavatkozás, reagálás,
- a szülők rendszeres tájékoztatása a gyermekük fejlődéséről az óvodapedagógussal közösen tartott fogadóóra keretében,
- folyamatos kapcsolattartás a speciális szükségletű gyermekeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel, fejlesztőkkel,
- pedagógiai dokumentáció készítése az Egyesített Óvoda által kidolgozott formában, illetve fejlesztő pedagógiai vélemény készítése a szakértői bizottság felé a vizsgálat indokoltságának alátámasztására.

A fejlesztő pedagógiai szűrésen részt vevő gyermekek kiválasztásának szempontjai:

- a 3-7 éves korú gyermekek körében,
- a beilleszkedési/tanulási/magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés áprilisi eredménye alapján legalább 5 területen 75 % alatti eredményt elért gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés eredménye alapján, egy-egy területen 60% alatti eredményt elért gyermekek.

A mozgásfejlesztő csoportok összeállításának szempontjai:

- óvodapedagógusok megfigyeléseit képező ajánlás
- a fejlesztő pedagógiai szűrések nagy- és finommozgás fejlettségre vonatkozó mérési eredményei,
- a csoportokban végzett gyermeki fejlődés nyomon követő mérés testi képességekre vonatkozó eredményei,
- célzott megfigyelések a csoportban a megfigyelési szempontsor alapján.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömteli, változatos tevékenységeken keresztül a gyermek átéli az önfejlődés, önkibontakozás élményét, mely újabb tevékenység végzésére motiválja.
- Saját hatékonyságának felismerésével, a siker átélésével alakul a gyermek önbizalma, pozitív énképe, önértékelése.

- A tervezett és rendszeres pedagógiai hatások eredményeként a részképesség zavar kompenzálódik.

8.3 A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás –szabályozási zavarral) küzd.

A feltételek megteremtését követően a gyermek abban az esetben nyer felvételt, ha az óvodai nevelésen belül, a többi gyermekkel együtt, integrált nevelési keretek között fejleszthető.

Az integráció során törekszünk arra, hogy egy csoportba ne kerüljön azonos típusú sérüléssel rendelkező gyermekből egynél több, hiszen megnyilvánulásaikban, sajátosságaikban felerősíthetik egymást. Erről elsősorban a tagóvoda-vezető, a gyermek leendő óvodapedagógusai közösen döntenek, melynél figyelembe veszik a csoport jellegét, a sérültség fokát és az adott csoport összetételét.

Amennyiben egy gyermekről óvodai jogviszonyának megkezdését és befogadását követően kapunk információt a sajátos nevelési igény meglétéről, úgy az óvoda vezetője, az óvodapedagógusok és a szülők egyetértésével a gyermek érdekeit szem előtt tartva csoportváltás nélkül vagy épp azt megvalósítva folytathatja az óvodai nevelést.

A gyermek érdekében az integráció csak szakfejlesztéssel együtt biztosítható óvodáinkban. Elengedhetetlen az együttműködés a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, valamint a szülőkkel. A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására felkészítjük, nem túl hangsúlyozva a másságát. Erre kiváló módszer a gyermekkel végzett érzékenyítő játékok, a dramatizálás, a mesék tanulságainak feldolgozása, megbeszélése.

Óvodába érkezés előtt a szülők segítségével tájékozódunk a gyermek speciális igényeiről. Amennyiben a gyermek közösségbe járt, felvesszük a kapcsolatot a jelenlegi intézményével. A sajátos nevelési igényű gyermek családját tájékoztatjuk, hogy az integráció keretében mi minden az, amit biztosítunk a hozzánk beiratkozott gyermek számára. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket.

Célunk

A sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének aktív segítése, esélyegyenlőségének biztosítása. A neurotipikus fejlődésű gyermekek szociális készségeinek erősítésével a kooperáció és kommunikáció alakítása is kiemelt feladatunk.

Feladatunk

- a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése,
- az egyes területek - a fogyatékoságnak megfelelő - hangsúlyozása a fejlesztésben,

- törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek,
- a gyerekeket egyéni terv szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával,
- speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazása az integrált nevelésben,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,
- a verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése,
- változatos módszerek alkalmazása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez:
  - a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben,
  - az önálló tevékenységhez szükséges differenciált segítségadás,
  - a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemeinek beépítése az óvodai nevelőmunkába (gyógypedagógus segítségével),
  - az optimális nevelés érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban a gyógypedagógia területén,
  - a gyermekek speciális fejlesztése team munkában, több szakember részvételével, a gyermek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése elsősorban az óvodapedagógus feladata, aki szoros együttműködéssel irányítja a pedagógiai munkát segítő kollégákat: a dajkát és a pedagógiai asszisztenst. Szorosan együttműködik az utazó és/vagy az Egyesített Óvoda saját gyógypedagógusaival, figyelembe véve iránymutatásaikat, fejlesztési ütemtervüket. Feladatuk az egyéni fejlesztési tervben foglaltak megvalósítása, mely a gyermekek eredményes fejlődését biztosítja, kihasználva az egyéni - csoportszobán kívüli és csoportos – a csoportszobában megvalósított, társakkal való fejlesztési lehetőségeket. Az óvodáskor végére a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének - önmagukhoz mérten - olyan szintjét kívánjuk elérni, mely biztosítja számukra a képességeiknek megfelelő iskolai oktatás megkezdését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres együttnevelésének érdekében szoros szakmai kooperációnak kell megvalósulnia az óvodapedagógusok, a segítő szakemberek és a család között. Az óvodapedagógusok elméleti és gyakorlati tapasztalatainak bővítése érdekében továbbképzési lehetőséget biztosítunk kollégáink részére.

8.4 Gyógypedagógiai tevékenység az Egyesített Óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének szerveződése különbözik neurotipikusan fejlődő társaiktól, emiatt kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igényelnek. A többi gyermekkel együtt, többségi intézményben történő óvodai nevelésük során a sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális

eljárások alkalmazását, illetve a szakértői vélemény alapján kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárásokat tesz szükségessé.

Célunk

- a sajátos nevelési igényű és az ép gyermekek közös életterben történő együttnevelése minden résztvevőnek optimális fejlődési lehetőséget biztosítva,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek életminőségének javítása, a hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása, valamint az ép gyermekek megtanítása a másság elfogadására, a segítségnyújtásra,
- a hatékony integráció érdekében együttműködés a különböző szakemberekkel, utazó gyógypedagógussal, az integrációt segítő szaktanácsadókkal és a szülőkkel,
- a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor részvétele az egyéni fejlesztésben,
- szociális, értelmi és érzelmi érettség elérése az iskolai életre való felkészülésben.

Feladatunk

- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének üteméhez igazodó elvárások alakítása,
- sérülésspecifikus, az egyéni terhelhetőséget figyelembe vevő fejlesztés biztosítása,
- a pedagógiai program célkitűzéseivel összhangban álló rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások szervezése, azon gyermekek számára, akik viselkedésükben megnyilvánuló sajátosságaik miatt a szakemberek megítélése szerint erre jogosultak, mindaddig, amíg a szakértői vizsgálatuk lezajlik,
- individuális pedagógiai módszerek, technikák – differenciálás, egyéni bánásmód alkalmazása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságra törekvésének, az érzelmi életének, az együttműködés fejlődésének elősegítése,
- szakértői bizottság szakvéleményével nem rendelkező, sajátos nevelési igényt mutató gyermekek megsegítése, spontán integrációjának támogatása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének nyomon követése,
- a befogadó közösség felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására,
- az óvodapedagógusok munkájának támogatása, javaslat az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerekre, speciális eszközök kiválasztására, a szakértői vélemény értelmezése,
- az érintett gyermekkel foglalkozó szakemberek munkájának koordinálása, kapcsolattartás a szülőkkel a fejlesztés sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

Alapelveink

- Az óvodai nevelés, fejlesztés során a sajátos nevelési igényű gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.
- A nevelési célok megvalósításához szükséges a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a tárgyi feltételek és segédeszközök megléte.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése érdekében a rendelkezésre álló személyi feltételek folyamatos biztosítása, az óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítők folyamatos képzése.

Együttműködés a szülőkkel

A szülők rendkívül nagy szerepet játszanak gyermekük sikeres óvodai beilleszkedésében, mivel folyamatosan megfigyelhetik a beilleszkedés szintjét, a kudarcok és sikerek arányát, így jelentősen hozzájárulhatnak az óvodai nevelés során felmerülő nehézségek csökkentéséhez.

A családdal való együttműködés legfontosabb célja a gyermek fejlődését előmozdító partneri kapcsolat kialakítása. Szakmai segítséget nyújtunk a zavar természetének, az eltérően fejlődő gyermek viselkedésének megértésében, segítünk reálisan felmérni a gyermek lehetőségeit, a fejlesztés esetleges korlátait.

A gyermekcsoport szerepe az integrációban

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és nevelő-oktató munkát segítő munkatársak integrációs attitűdje jelentősen befolyásolja a gyermekcsoport és a szülői közösség viszonyulását a befogadás folyamatában. Szemléletük, meggyőződésük, érzékenységük és kommunikációjuk nagyban elősegítheti az említett csoportok és a befogadásra kerülő gyermek és család egymáshoz való viszonyát, hiszen kölcsönösen hatással vannak egymás életére. Az együttnevelés által a jövő nemzedékének minden tagja élethosszig tartó tapasztalatok birtokába jut elfogadásról, toleranciáról és együttműködésről egyaránt. Az együttnevelés által az általános nevelési igényű gyermekek személyisége is gazdagodik.

Az együttnevelés eredményessége szempontjából meghatározó az érintett sajátos nevelési igényű gyermek személyisége, a zavar kognitív sajátosságai, típusa, súlyossága.

Az inkluzív szemléletű nevelésünk jellemzői:

- az integráció teljeskörű támogatása, az inkluzív szemlélettel való azonosulás a fogadó intézmények teljes alkalmazotti közösségében,
- az egyéni differenciáló módszerek alkalmazása hangsúlyos szerepet kap a nevelés során,
- különböző munkaformákat alkalmazunk a tevékenységek szervezése során (frontális helyett kiscsoportos, páros és egyéni munkaforma),
- rugalmas, az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő követelményeket teremtünk,
- változatos értékelési eljárások alkalmazunk,
- az óvodai élet tevékenységei közben felmerülő problémák vagy konfliktushelyzetek megoldását különös figyelemmel támogatjuk, a megoldási stratégiákat folyamatosan közvetítjük a gyermekek számára, modell értékű szerepünket felvállalva,
- gyógypedagógusaink és óvodapedagógusaink szoros együttműködésben dolgoznak a gyermekek és gyermekcsoportok megsegítése érdekében,
- a szülők aktív részesei gyermekük óvodai életének,
- az egyén befogadása mellett a szociális befogadás szerepét hangsúlyozzuk.

Az integráció előnyei a sajátos nevelési igényű gyermekek számára:

- A közös tevékenység, a kölcsönös kommunikáció, a napi szociális interakciók során a társas magatartásminták, szokások elsajátítására nyílik lehetőségük.
- Az önállóság, önbizalom fejlődése a gyermekközösségben követett minták utánzásával, gyakorlásával természetes módon alakul.
- A reális önértékelés, önismeret alakulása, kompetencia határok felismerése a közösség visszajelzései által pozitív irányban változik.
- Alakul a másság elfogadásának, elfogadtatásának képessége, mely a későbbi beilleszkedések, befogadások kulcsmomentuma lesz.
- A másokkal való együttműködés, a kooperatív tanulás technikájának elsajátítása minden résztvevő számára pozitív hozadék.

Az integráció előnyei az általános nevelési igényű gyermek számára:

- Az egyéni különbségek - erősségek, gyengeségek elfogadása, a másság megtapasztalása az egész életre kihatással lévő élményeket biztosít a gyermekek számára.
- Megismerik és megtanulják a másokra való odafigyelést, tiszteletet, a segítségnyújtás lehetséges formáit, technikáit.
- Elsajátítják a szenzitív kommunikációt.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- sokoldalú képességfejlődés az egyéni adottságok, sajátosságok függvényében,
- egyéni adottságokhoz és fejlődési ütemhez mért optimális fejlettség elérése az önállóság, akaraterő, kitartás, együttműködés, türelem, tolerancia fejlődésében,
- egészséges önbizalom, reális énkép alakulása,
- kommunikációs technikák elsajátítása a társas kapcsolatok kezdeményezésében és fenntartásában, a közösségbe való beilleszkedés,
- speciális technikák és eszközök használata a hiányzó képességek alakítására,
- alkalmazkodó képesség, tolerancia, empátia fejlődése az együttnevelés során.

8.4.1 Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel

8.4.1.1 Magatartászavaros gyermek

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek nevelésének prioritásai: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő képesség növelése és az önállóságra nevelés.

Speciális feladataink

- A gyermek sajátos viselkedés mintázatának megismerése olyan tapasztalatok birtokába juttatja a vele foglalkozó pedagógusokat és segítő szakembereket, mely nagymértékben hozzájárul a vele való bánásmód meghatározásában. Ennek ismeretében lehetőségünk van az egyéni feladatok meghatározására, melyek elősegítik a gyermek fejlődését és fejlesztését. Olyan feladattal bízunk meg a gyermeket, mely tanulási képességeinek, sajátosságainak (figyelem és fegyelem) megfelelő, nem haladja meg teherbíró képességét.

- Kiemelt feladatunknak tekintjük a gyermekkel való együttműködést, a mindenki számára elfogadható határok kijelölését, mellyel nagyban hozzájárulunk a gyermek komfort érzetének biztosításához, és a közösség kiegyensúlyozott működéséhez. Szükség szerint segítjük a megértés és elsajátítás folyamatát, például képi vagy egyéb jelek alkalmazásával.
- A gyermek motivációjának erősítése érdekében a fejlesztések a spontán, gyermeki kezdeményezésekre építve, azokra támaszkodva jelentenek kiinduló pontot, a feladattudat fejlesztése és az ismeretszerzés bővítése érdekében.

8.4.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása, a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztése, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A gyermekek mozgásfejlesztésében hangsúlyt kap a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata is.

Speciális feladataink

- A speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása. Mindezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon a gyermek számára elérhető tapasztalatok biztosítása, a megtanult mozgás gyakoroltatása.
- Az akadálymentes környezet biztosítása.

8.4.1.3 Látássérült gyermek – vakok, aliglátók, gyengénlátók

A gyermekek játéktevékenységének fejlődésében nagy szerepe van a vizuális ingereknek, melyek aktivitásra, a környezet felfedezésére és manipulálásra készítik őket. Ezek az ingerek sokkal kisebb mértékben vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésére a látássérült gyermekek számára. Mindez kihat viselkedésükre, társaikkal való kapcsolatukra és mozgástevékenységeikre is.

Speciális feladataink

- a közös játékban való részvétel segítése, a közösséghez való alkalmazkodás, a viselkedési formák megtanítása és gyakoroltatása
- az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a személyes higiéné alakítása, különös tekintettel a szem és a kéz tisztán tartására
- a környezet vizuális megismertetése:
  - látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben, akadálymentesítés a gyermek igényeinek megfelelően, a gyógypedagógus tanácsait követve,
  - a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság,
  - a térbeli tájékozódás fejlesztése a látás felhasználásával,
  - a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése,
  - a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

8.4.1.4 Hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia.

Speciális feladataink

- a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése,
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátíttatása,
- az aktív nyelvhasználat építése.

Ennek keretében a speciális szakemberek segítségével fejlesztjük a beszédértést, a gyermek szókincsét, a szájról olvasási készségét és törekszünk az érthető kiejtés-elérésére.

A hallást javító segédeszköz kezelésének megismerése, funkcionális használata alapvető fontosságú.

8.4.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a normál fejlődésű gyermekekkel történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs-csoportban megél.

Speciális feladataink

- a cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés
  - az alapmozgások kialakítása, fejlesztése,
  - a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése,
  - a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókincs bővítése,
  - az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása,
  - az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a kognitív funkciók fejlesztése.
- a rendszeresség, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasítás, a sokszori ismétlés alkalmazása.

8.4.1.6 Beszédfogyatékos gyermek

Beszédfogyatékos gyermek esetén, a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt, az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája, illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Speciális feladataink

- az anyanyelvi nevelés, aktív nyelvhasználat motiválása,
- a mozgás fejlesztése,

- a kommunikáció fejlesztése,
- a vizuo-motoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafo-motoros fejlesztés stb.).

8.4.1.7 Autizmus spektrum zavarral élő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedés, a kölcsönösséget igénylő kommunikáció és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Speciális feladataink

- viselkedés- és gondolkodási készségek terápiája,
- szükség esetén a korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás),
- kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia,
- a vizuális megsegítéshez szükséges eszközök biztosítása,
- a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása,
- az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy pedagógiai asszisztens jelenléte szükséges.

8.4.1.8 Egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermek (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Speciális feladataink

- tevékenységet meghatározó állandó keretek, szabályok felállítása
- pozitív visszajelzések, a sikeres teljesítmények megerősítése, dicséret
- kognitív, és az emocionális-szociális képességek fejlesztése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a sajátos nevelési igényű gyermekek képességei önmagukhoz viszonyítottan fejlődtek,
- az adottságukhoz viszonyított legmagasabb önállóságra, együttműködésre képesek,
- akaraterejük, önállóságra törekvésük fejlődött,
- egészséges énképük, önbizalmuk megalapozódott,
- kommunikációs technikájuk, együttműködési készségük fejlődött,
- képesek a közösségbe való beilleszkedésre,
- a fejlettebb területeken képességeik magasabb szintet értek el,

- hiányos képességeik kezelésére speciális technikák és eszközök használatát megismerték
- a közösségben minden gyerek alkalmazkodó készsége, toleranciája, empátiája fejlődött az együttnevelés során. Ezzel megtettük az első lépéseket annak érdekében, hogy a gyermekek olyan felnőttekké váljanak, akik később szülőként gyermekeik számára is példaértékű magatartást tanúsítanak a másság elfogadásában.

8.5 Óvodapszichológusi tevékenység az Egyesített Óvodában

Célunk

Az oktató-nevelő munka hatékonyságának támogatása, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme.

Feladatunk

Az óvodapszichológusi munka során a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőben a szülői igények és bejelentkezések alapján:

- szülőkonzultációk tartása,
- a gyermekek csoportban történő megfigyelése,
- a pedagógusokkal való konzultáció, vagy mentálhigiéniai tanácsadás,
- szülői értekezleteken, akár fogadóórákon való részvétellel
- külső intézményekkel való kapcsolattartás,
- esetenként a gyerekekkel történő egyéni foglalkozás, állapotfelmérés.

A szülői megkeresések általában a gyermekek nevelésével, fejlődésével kapcsolatosak, ha a családban krízishelyzet fordul elő, vagy bármilyen problémát tapasztalnak gyermekeik viselkedésében. A problémák hátterében gyakorta felfedezhető az idegrendszeri éretlenség, és a különböző érzelmi problémák is. Számos esetben a családi rendszer az, amivel komolyabban dolgozni kellene ahhoz, hogy a gyermek nehézségei enyhüljenek. Tapasztalatok szerint a hozzánk forduló családok esetében a probléma rendezése nagy arányban megoldható az óvodapszichológiai ellátás keretein belül. Amennyiben ez mégsem lehetséges, kollégáink tovább irányítják a családokat olyan külső intézményekhez, szakemberekhez, amelyek a probléma megoldásában segítségükre lehetnek.

Folyamatban lévő válás esetén óvodapszichológusként abban tudnak segíteni, hogy egy egyalkalmas konzultáció keretében - mindkét szülő jelenlétében - átbeszéljük, hogyan tudják a szülők ezt a nehéz helyzetet gyermekük számára megkönnyíteni. A gyermekről gyámhatósági (kapcsolattartás, gyermekelhelyezés) kérdésekben nem adhatnak szakvéleményt kollégáink.

Kifejezetten iskolaérettséggel kapcsolatos óvodapszichológusi véleményt nem áll módjában készíteni, mivel a tanköteles korú gyermekek iskolaérettségéről szóló döntés az Oktatási Hivatal hatáskörébe került. Kizárólag olyan gyermek esetében írhatnak az óvodai megfigyelés során szerzett tapasztalatainkról, akivel a közelmúltban foglalkoztak és problémájának köze van az iskolai előmenetelhez.

Hasznos és a hatékonyságot növeli, ha az óvodai mindennapokban még nagyobb hangsúlyt kap a mozgásfejlesztés, a drámapedagógiai módszerek, valamint a művészeti célú

foglalkozások. Emellett fontos, hogy az esetleges probléma leghatékonyabb megoldása érdekében legyen lehetőség az adott intézményben dolgozó társszakemberekkel való együttműködésre.

Feladatunk a pedagógusok mentálhigiénéjének gondozása is, legyen szó munkahelyi vagy magánéletet érintő problémákról. A számukra meghirdetett workshopok, tréningek, csapatépítő foglalkozások is részben ezt a célt szolgálják.

Alapelveink

Az objektivitás, tolerancia, esélyegyenlőség, egyénre szabottság, empátia és hitelesség mind a családokkal, mind a kollégákkal való kapcsolattartásban elsődlegesen megnyilvánul. A titoktartási kötelezettségnek és a GDPR előírásainak megfelelően kezeljük a ránk bízott eseteket. Törekszünk a szülőkkel és a gyermekek mindennapi nevelésében részt vevő óvodai dolgozókkal való gördülékeny kommunikációra, folyamatos kapcsolattartásra, mivel a hatékony működés, segítségnyújtás csak e három csoport együttműködésével valósítható meg.

8.6 Tehetséggondozás

Napjainkban sokféle vélekedés van az óvodás korú gyermekek kiemelkedő képességeivel kapcsolatban. Álláspontunk szerint a 3-7 éves korosztályban tehetségígéretokről beszélünk, a potenciális tehetséget ismerhetjük fel, és jogszabály által előírt kötelességünk támogatni annak kibontakoztatását a családdal együttműködve.

Célunk

Megismerni a tehetségígéretet mutató gyermekek egyéni szükségleteit, kiemelkedő képességeit, adottságait.

Feladataink

- a tehetség (valamely kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése,
- az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása, speciális szükségletek kielégítése,
- tevékenységek szervezése a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan,
- az intellektus, a kreatív önkifejezést támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése,
- a fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása,
- a szülő segítése gyermeke nevelésében.

A nevelés folyamatában az óvodapedagógus és a gyermek folyamatos és együttes tevékenysége biztosít lehetőséget arra, hogy feltérképezzük a gyermek képességeit, adottságait, felismerjük viselkedésének motivációit. A megfelelően megválasztott és a gyermek számára felkínált tevékenységek, a bizalommal teli légkör és a pedagógus és gyermek közötti szeretetkapcsolat jó alapot biztosít a kiemelkedő képességek felismerésére, beazonosítására. Az azonos életkorú gyermekek között is nagy egyéni eltérések mutatkozhatnak, a „tehetségígérettel” rendelkező gyermekek viszont egyes területeken nagyobb eltérést produkálnak társaiknál.

Ennek területei egyénenként változnak, egy-egy gyermek akár több területen is kiemelkedhet társai közül. A tehetség megmutatkozhat mozgásban, szociális, művészeti vagy intellektuális területen.

Megfigyeléseink során az alábbi jelek lehetnek felhívó jellegűek:

- kiemelkedő kreativitás, képzelet, fantázia,
- nagyfokú önállóság, produktív, egyedi problémamegoldó gondolkodás,
- az összefüggések szokatlan, életkort meghaladó felismerésének képessége,
- kíváncsiság, tanulékonyosság, szokatlan belső motiváció,
- kiterjedt érdeklődési kör,
- fejlett, életkort meghaladó humorérzék,
- átlagon felüli érzelmi és/vagy értelmi intelligencia.

Tudnunk kell azonban, hogy az egyes területen, területeken kimagasló képességeket mutató gyermekek más területek tekintetében lemaradásokat mutathatnak, ezek az úgynevezett hiányterületek. A tehetséggondozás tehát nem csak az erősségek gazdagítását, fejlesztését jelenti, hanem sokkal szélesebb körű pedagógiai feladatot jelent annak érdekében, hogy a gyermek egészséges pszichés és mentális fejlődését biztosítani tudjuk. Az intellektus, a kreatív önkifejezés támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése hangsúlyos feladatunk.

Óvodáinkban alapelv, hogy a tehetséges gyermek is elsősorban óvoda. Egészségének védelme érdekében szüksége van arra a figyelemre és törődésre, mely életkora alapján megilleti őt. Biztosítanunk kell számára az elmélyült, önfelelt játék lehetőségét társaival, lehetőséget kell adnunk számára a tevékenységek közötti szabad választás lehetőségére, melyben neki is joga van tévedni, hibázni, érvelni, szerepet vállalni, gyermeknek lenni.

A gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus kiemelt feladata, hogy támogassa a gyermek átlagos képességeit, egész személyiségét, ugyanakkor megfigyeléseire támaszkodva azonosítsa a gyermek átlagostól eltérő képességeit. A szülőkkel való együttműködés képezi a további alapot arra, hogy a gyermek óvodai tehetséggondozása a megfelelő irányokban elindulhasson. Szükség esetén segítő szakemberek bevonására is sor kerül, mely segítséget jelenthet a gyermek csoportban elfoglalt helyének kialakításában, megerősítésében, a szülők nevelő munkájának megsegítésében, a fejlesztési irányok és tartalmak kialakításában, meghatározásában.

A csoportban folyó pedagógiai munkát kiegészítik a tagóvodákban működő tehetségprogramok, tehetség műhelyek, melyek lehetőséget adnak a tehetség aktív gondozására, kibontakoztatására elsősorban 5 éves kortól. Tagintézményeink többsége működtet tehetség-, és alkotó műhelyeket. A tehetségfejlesztést célzó programjaikkal óvodai életüket gazdagítják a mozgás, a kézműves alkotás, és intellektuális területek terén. A tehetségműhelyekben hozzáadott értéket képvisel a tevékenység tartalma, az újszerű technikák alkalmazása, miközben a pedagógusok építenek a gyermekek adottságaikra, speciális képességeikre, előzetes ismereteikre, tapasztalataikra és érdeklődési körükre.

A tehetség műhelyek lehetőséget biztosítanak:

- a gyermek cselekvési vágyának, kíváncsiságának kielégítésére,
- képességeinek, adottságainak differenciált fejlesztésére,

- önmegvalósítási törekvéseinek támogatására,
- az érintett területen a gyermek életkorához képest az átlagot meghaladó teljesítmény létrehozására.

Az óvodapedagógusok kiemelt feladata az, hogy a gyermek érdekeit szem előtt tartva, a szülőkkel való együttműködés keretében segítséget nyújtsanak a család számára az iskola választás kérdéskörében is. Célunk az, hogy minden „tehetség ígéretet” mutató kisgyermek speciális képességeinek, adottságainak megfelelő iskolába kezdhesse meg tanulmányait.

9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

Az óvoda a jogszabályokban meghatározott keretek között felelős a gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, biztosítja a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket, a képességek-, illetve a tehetség kibontakoztatásának lehetőségét és segítséget nyújt a hátrányok leküzdésében, melyek születési, családi, anyagi vagy egyéb okok miatt fennállnak. A gyermekvédelmi feladatok ellátása szerves részét képezi a pedagógiai munkánknak, melyet, mint jelzőrendszeri tagok végzünk.

Az óvodai gyermekvédelem elsődleges célja a prevenció, a hátránykompenzálás és az esélyegyenlőség biztosítása, melyet a pedagógiai eszközeivel a gyermek fejlődését elősegítve, a család támogatásával valósítunk meg.

Az óvodás korú gyermekek a nap jelentős részét az óvodában töltik, ahol problémáik, teljesítményük, viselkedésük napi szinten érzékelhető, az ezekben bekövetkező változások figyelem felhívó jellegűek. A csoportban dolgozó pedagógusok napi, intenzív kapcsolatot ápolnak a szülőkkel, illetve a családokkal, így jelentős szerepük van a helyzetfeltárásban és annak elemzésében. Feladatunk elsősorban a családok segítése, akár nevelési problémáról, akár a családban bekövetkező nagyobb mértékű változásról, krízisről legyen szó. Munkánkat folyamatosan segítik az óvodai szociális segítő munkatársak és az intézményekben gyermekvédelmi feladat elvégzésével, speciális ismeretekkel rendelkező pedagógus kollégák.

A pedagógusok szükség esetén családlátogatást kezdeményezhetnek annak érdekében, hogy a gyermek és a család helyzetéről pontos képet kapjanak. Pedagógiai eszközök és módszerek alkalmazásával törekednek a gyermeket ért negatív vagy káros hatások, veszélyeztető tényezők enyhítésére, ellensúlyozására. A szülők és a gyermek támogatása érdekében felajánlják a pszichológusi támogatás lehetőségét vagy más, speciális segítség igénybevételét. Abban az esetben, ha a gyermek állapota vagy a családban kialakult helyzet ezt indokolja, jelzéssel élnek a gyermekvédelmi felelős és az intézmény vezetője felé.

A tagóvodák vezetői a jogszabályokban rögzített nyilvántartások vezetése mellett folyamatos kapcsolatot tartanak az óvodai szociális segítő munkatárssal. A jogszabályoknak megfelelően a gyermek mindenképp felett álló érdekének figyelembevételével tartják a kapcsolatot a társintézményekkel (Prevenációs Központ HÍD Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat kerületi Tagintézménye, gyermekorvos, védőnő). Amennyiben a gyermek állapota vagy a családban bekövetkező események indokolják, a tagóvoda vezetője jelzéssel él a gyermekjóléti szolgálat felé.

A tagóvodák a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű családok számára igénybe vehető pénzbeli és egyéb támogatásokról is információkat biztosítanak.

9.1 Nemzetiségi feladatok, multikulturális nevelés

A nemzetiséghez, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében szem előtt tartjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Célunk

- a roma életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása és fejlesztése,
- a nemzetiségi identitástudat kialakulásának és fejlesztésének segítése,
- a gyermekek egészséges életvitelének, biztonságos, harmonikus fejlődésének biztosítása, az egyéni és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- a másság tiszteletben tartása, elfogadása, melynek eredményeképpen kölcsönös együttműködés alakul ki a játékon és különböző érdelemgazdag, életkornak megfelelő hagyományokat ápoló tevékenységeken keresztül.

Feladatok a roma kisebbséghez tartozó gyerekek nevelésében:

- a nemzetiség kultúrájának és szokásainak megismertetése a gyermek csoportjában, óvodájában,
- a pozitív érzelmi viszony kialakítása a nemzetiségi kultúra iránt, melynek hatására erősödik a roma gyermekek identitása,
- a magyar és a roma gyermekek egymás iránti érzékenyítése, a pozitívumok kiemelése, egymás tiszteletére nevelése,
- az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása, az esetleges szociális hátrányból eredő hiányok kompenzálása. a higiéniaiával, táplálkozással, pihenéssel kapcsolatos szokások alakítása, az egészséges életmód megalapozása,
- az óvodai tevékenységformák tartalmában a kisebbség irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeinek felhasználása,
- az értelmi képességek területén mutatkozó esetleges eltérések kiegyenlítése, az iskolai élethez szükséges személyiségjegyek és részképességek fejlesztése,
- az esetleges veszélyeztetettség miatt kiemelt feladat az együttműködés szorgalmazása a szűkebb és tágabb környezettel (intézményi szociális segítő, gyermekjóléti szolgálat, kisebbségi önkormányzat),
- az esélyegyenlőség biztosítása, a személyiség fejlesztés differenciált módszerekkel történő megvalósítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Fontosnak tartjuk a korai prevenciót az egészséges életmód, az érzelmi, az értelmi nevelés, a szocializáció területén, együttműködve a családi és társadalmi környezettel az esetleges hátrányok csökkentése érdekében.

Multikulturális feladatok/migráció

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.” (ÓNOAP)

Célunk

- a nem magyar állampolgárságú gyermekek óvodai nevelése az Európai Unió Irányelvében foglaltak szerint,
- a magyar, mint idegen nyelv elsajátításának elősegítése, megalapozása,
- a magyar és nem magyar gyermekek integráltan történő nevelése,
- a nem magyar nyelvű gyermekek megismertetése a magyar kultúra kisgyermekkort is érintő szokásaival, hagyományaival,
- olyan készségek, képességek kialakítása, amelyek segítségével a gyermekek interakcióba léphetnek a környezetükkel, fejlődnek szociális kompetenciák,
- a gyermekek között lévő különbözőség (anyanyelv, bőrszín, öltözködés, vallás, étkezési szokások) elfogadására, kölcsönös nyitottságra történő nevelés,
- nemzeti hovatartozásuk, identitásuk elismerése, támogatása, ugyanakkor az egymás iránti toleráns, tiszteletteljes, udvarias viselkedés megalapozása, fejlesztése.

Feladataink

- szoros kapcsolattartás a külföldi gyermekek szüleivel,
- derűs, szeretetteljes, elfogadó, tevékeny óvodai környezet megteremtése, a gyermekek különböző igényeinek összehangolása (adaptív tanulásszervezés),
- a nyelvi nehézségek áthidalására a napirend elemeinek rögzítése piktogramok, ismétlődő dalok, mondókák, versikék segítségével,
- nonverbális eszközök fokozottabb használata a kommunikáció során,
- megismerésük, fejlesztésük a differenciálpedagógia eszközeivel, személyre szabott figyelemmel és támogatással,
- a multikulturális sokszínűség bemutatása,
- a kulturális tolerancia képességének kialakítása,
- a magyar nyelv elsajátítását, a beszédértést segítő élmények biztosítása, a nevelést segítő eszközök, módszerek alkalmazásával (drámajátékok, PLUKKIDO, DIOO, interaktív tábla).

9.2 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

„Egy ember nemcsak a tetteivel árthat másoknak, hanem a közömbösségével is, és ebben az esetben is felelősség terheli őt.” (John Stuart Mill)

Az esélyegyenlőség legmagasabb szintű jogi szabályozásán, Magyarország Alaptörvényén (2011. április 25.) túl a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról is meghatároz a köznevelésre vonatkozó garanciális alapelveket. Deklarálja, hogy minden természetes személynek joga van ahhoz, hogy a korának, képességeinek megfelelő, más, vele hasonló adottságú személyekkel azonos

színvonalú nevelésben és oktatásban részesüljön. Az egyenlő bánásmód elvét az állami és magánjellegű (egyházi, alapítványi) oktatási intézményekben, az oktatási rendszer minden szintjén alkalmazni kell.

Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül – jól fejleszthetőek. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A szülőkkel való együttműködés a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Esélyegyenlőség az óvodában

Napjainkban kiemelt terület az óvodai életben az esélyegyenlőség a „másság” befogadása és elfogadása, illetve elfogadtatása.

Alapelveink:

- A gyermekek mindenekfelett álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermeket a béke, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.

Célunk az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartása, az egyenlőtlenségek magas szintű közelítése, a diszkriminációmentesség megvalósulása.

Feladataink:

- Toleráns, befogadó légkör biztosítása. Megfelelő kommunikáció.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a másság felé fordulás mindenki számára természetessé válik.
- Az inkluzív szemléletű integrált nevelés feltételeinek biztosítása. Az inkluzív pedagógia megismerése, megvalósítása.
- A tervezésben a csoportok adottságainak, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele.
- A gyermekek és családok érzékenyítése, a másság természetességének hangsúlyozása, a társadalmi felelősségvállalás hangsúlyozása.
- A kompetencia alapú óvodai nevelés megvalósítása.
- A játékon belüli fejlődés lehetőségének hangsúlyozása: differenciált képességfejlesztés, hátránykompenzáció és tehetséggondozás.
- A gyermekek egyéni fejlesztése a családokkal együttműködve.
- A gyermekvédelmi feladatok maradéktalan ellátása.
- A Pedagógusok szakmai továbbképzése a témában.
- A partnerközpontú működés elmélyítése.
- A család-óvoda kapcsolat erősítése.

- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása.
- Az óvoda és a fenntartó közötti információáramlás megteremtése, biztosítása.

10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ

A pedagógiai munka tervezése, mérése, ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munka tervezése egy tudatos folyamat, melyben a pedagógiai célok összhangban állnak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával, a Pedagógiai Programunkban, valamint a tagóvodai gyakorlati útmutatóban foglaltakkal. A tervezés kiterjed az óvodai nevelési folyamatok egészére, a gyermekek optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó differenciált nevelési-tanulási folyamat tervezésére.

10.1 Pedagógiai-szakmai munka tervezése

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, biztosítva a tagóvodai sajátosságok – útmutatójuk szerinti – érvényesülését, ezen belül az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodai csoportok életének megtervezése különböző szükségletekből (gyermeki, pedagógusi) kiinduló folyamatterv, melyek nyomon követhetőek a csoportnaplókban.

Az Egyesített Óvoda papír, illetve elektronikus úton előállított dokumentációja megfelel a hatályos jogszabályoknak, a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendeletben foglalt tartalmi előírásoknak.

Az Egyesített Óvoda tagintézményeiben használt papír alapú és elektronikus csoportnapló tartalmazza:

- a gyermek anamnéziséét,
- az adott csoport működésére vonatkozó adatokat,
- a gyermekcsoport szokás-, szabályrendszerét,
- a kiemelt nevelési célokat, feladatokat az előző évi áprilisi mérési eredmények alapján,
- az éves ciklusra vonatkozó tanulási tervet, melyben jelöljük a differenciált képességfejlesztést, a megvalósításhoz tervezett tevékenységeket, az eszközöket és a szervezeti keretet, a megvalósítás tapasztalatait,
- a környezettudatos szemlélet formálását,
- a gyermekvédelmi adatokat,
- a pedagógiai munka és a pedagógiai dokumentációk vezetői ellenőrzéseit,
- a gyermekek fejlődését nyomon követő méréseket, azok eredményeit egyéni és csoportszinten,
- a nyári élet megszervezését (nyári nevelési terv, nyári napirend, nyári óvó-védő előírások, nyári tematikus tervek).

10.2 A mérés, értékelés folyamata és dokumentációja

A **pedagógiai mérések célja**, hogy pontos információkhoz jussunk a mérésben részt vevő gyerekek képességeiről, tudásáról, segítve ezzel a szakmai munka tervezését, és a hatékony fejlesztést. A fejlesztésben kulcsszerepe van az objektív pedagógiai értékelésnek. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőket a mérést követően fogadóóra keretében szóban és írásban is tájékoztatjuk. A tájékoztatás megvalósulását a szülő és a részt vevő pedagógusok aláírásukkal hitelesítik.

A pedagógusok az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik, megfigyelik, fejlesztik különböző képességeiket. Méréseiket írásban rögzítik egy évben kétszer, és a mérési eredmények alapján határozzák meg a fejlesztési feladatokat, egyénre szabottan. A jól funkcionáló területek meghatározása lehetővé teszi, hogy a fejlesztő tevékenység során ezekre a területekre építve valósuljon meg a fejlesztés.

A **gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációk tartalma** (papír-, illetve elektronikus felületen tárolva):

- a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatói,
- a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, a differenciált nevelés iránya, az elért eredmény egyéni fejlesztési terv formájában,
- a gyermek anamnézise,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításai, fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslati, a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

Az **értékelés** fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak, ezért ennek során fontos feladat a pozitívumok erősítése, és a reális önértékelés kialakítása, az önbizalom fejlesztése.

Az óvodai mérésekkel lehetővé válik egyrészt a gyermekek részképesség gyengeségének, zavarának korai felismerése, másrészt a mérések lehetővé teszik az átlag fölötti képességű, tehetséges gyermekek felfedezését és fejlesztését.

Az Egyesített Óvodában a gyermekek fejlődésének mutatói - az Egyesített Óvoda által kidolgozott mérőrendszer szempontsorainak alapján a papíralapú és az elektronikus csoportnaplóban, illetve linken keresztül kerülnek rögzítésre. Mindkét méréshez egyéni és csoportszintű értékelés készül. Az egyéni szinten mért adatokból áll össze a csoport értékelése.

A mérési rendszer 6 fő területen, az egészséges életmód, a szociális képességek, akarati tényezők, értelmi képességek, verbális, testi képességek, és ezen belül 54 alterületen vizsgálja a gyermekek fejlettségét.

Az óvodapedagógusnak lehetősége van külön kiemelni a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket, valamint megjegyzést, feladatokat írni az adott mérési eredményekhez.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

BTMN – beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézség

DIOO – digitális okosjáték óvodásoknak

IKT – információs és kommunikációs technológiák

SNI – sajátos nevelési igényű

11. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A módosított Egyesített óvodai Pedagógiai Program érvényességi ideje:

a nevelőtestület határozata alapján **2021. március 1-jétől visszavonásig** szól.

Az óvodai Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- hálózatbővítés, leépítés,
- törvényi változás,
- szervezeti átalakítás,
- egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata,
- a program beválását figyelemmel kísérő ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat esetén.

A programmódosítás előterjesztésének előírásai:

- írásbeli előterjesztés az Egyesített Óvoda vezetőjének,
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek,
- szóbeli nevelőtestületi előterjesztés, véleménykérés, döntés az elfogadásáról.

A program módosításával kapcsolatos nevelőtestületi értekezletet abban az esetben hívunk össze, ha a nevelőtestületi érdekegyeztető fórum, valamint a szülők közösségét képviselő fórum előterjesztésében a módosítást a tagok legalább 50% + 1 fő kéri.

Nyilvánosság biztosítása:

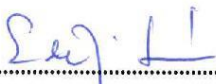

A Pedagógiai Program dokumentumot az Egyesített Óvoda ügyviteli és iratkezelési szabályzata szerint kezeljük és a Közérdekű adatok megismerésére irányuló szabályzat szerint biztosítjuk a nyilvános hozzáférését.

A tagóvodákban a dokumentum hozzáférhető - helyben olvasásra minden alkalmazott és érdeklődő számára - a vezetői szobában elhelyezett példány, és a gyermekcsoportokban elhelyezett példányok formájában.

Legitimációs záradék

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Program módosításának indoka: jogszabályi változás, intézményi innovációk beépítése, a mai korszerű óvodai nevelés elveinek beépítése.	
Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda 2013. évi Pedagógiai Programjának módosításának hatályba lépése: 2021. március 01. Érvényes: a kihirdetés napjától visszavonásig.	
Jelen Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2018. évben hatályba léptetett 2013. évi Pedagógiai Program akkori módosított változata.	
Jelen Pedagógiai Programot az 1/5/2021 iktatószámú összesített határozattal az Egyesített Óvoda nevelőtestülete elfogadta.	
Jelen Pedagógiai Programot a 20/2/2021 iktatószámú dokumentumban a Szülői szervezet véleményezte.	
Fenntartói egyetértés határozatszám: ...../nem releváns	
A Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda intézményvezetőjeként nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai Programjának végrehajtása a Fenntartó számára többletkötelezettséggel nem jár. Nyilatkozat iktatószáma: 1/6/2021	
 ..... intézményvezető	 p. h. dátum: 2021.02.26.
A Pedagógiai Program intézményvezetői jóváhagyása, határozat iktatószáma: 1/7/2021	
 ..... intézményvezető	 p. h. dátum: 2021.02.26.
A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható: www.ovoda.bp13.hu	

12. BIBLIOGRÁFIA

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
4. 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
5. 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
6. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
7. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
8. 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
9. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
10. 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
11. 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
12. 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
13. 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
14. 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
15. https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok
  - A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
  - Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz
16. Budapest Főváros XIII. Kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018
17. „A tudás hatalom” - A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Közoktatási koncepciója 2011-2015
18. Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. 1997. nov. 1.), és 2015.évi módosításai
19. Egyezmény a gyermekek jogairól Bp. Egyesült Nemzetek UNICEF 1992.
20. Önértékelési kézikönyv óvodák számára
21. Országos tanfelügyelet - Kézikönyv óvodák számára
22. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez
23. Óvodás gyermekek csoportszobai térhasználatának vizsgálata a térszintaxis módszerével Keszei Barbara, Böddi Zsófia, Dúll Andrea

13. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet - TAGINTÉZMÉNYI PROFILOK

Egyesített Óvoda Angyalkert Törzsóvodája

1134 Budapest, Angyalföldi út 1.

☎/☎: +36-1-320-8069

e-mail: angyalkert@ovoda.bp13.hu

ANGYALKERT
Tagóvoda

Pedagógiai hitvallásunk:

„A gyermek a legökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét.” (Maria Montessori)

Óvodánk Angyalföld szívében, az Angyalföldi út és Lóportár utca sarkán elhelyezkedő műemlék-épület. 1898-99-ben épült Forrai Sándor tervei alapján, az első budapesti óvodák egyikeként.

129 férőhellyel, 5 gyermekcsoporttal, családi hangulatban; kiváló tárgyi és személyi feltételekkel működik intézményünk.

Nevelőtestületünk és a pedagógiai munkát segítő kollégák már az óvodai befogadás első pillanatától, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve igyekeznek megvalósítani fő **célkitűzésünket**:

**önálló
alkotó gondolkodásra képes
elfogadó-befogadó
cselekvő**

fejlett szociális kompetenciákkal rendelkező

gyermeki személyiség kialakítása.

Tagóvodánk sajátos céljaiból következő **nevelési feladataink**:

- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, befogadó/elfogadó, a gyermeki személyiséget maximálisan tiszteletben tartó óvodai légkör megteremtése.
- A gyermek testi-lelki szükségleteinek ellátása, életkorának megfelelő életrend, napirend kialakítása, az egészséges, harmonikus fejlődés feltételeinek biztosítása.
- Környezettudatos szemléletmód megalapozása, fenntarthatóságra nevelés.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése mellett az egyéb okból különleges bánásmódot igénylő gyermekek differenciált fejlesztése; tehetséggondozás.
- A gyermekek játék- és mozgásszükségletének kielégítése.
- A gyermeki szabadság biztosításával a szocializáció szempontjából fontos szokások és magatartásformák támogatása, kialakítása.
- A gyermekek mozgáskultúrájának sokoldalú, változatos fejlesztése.
- A gyermekek sikeres iskolai beüléséhez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése egyénre szabott módon.

Mindezek eléréséhez élményeken alapuló játékos tapasztalatszerzés által, havonta változó projekttemák feldolgozásával teremtjük meg a lehetőséget óvodásaink számára egyéni képességeik optimális kibontakoztatásához.

Cél-és feladatrendszerünkhöz igazodva alakítottuk belső Szakmai Műhelyeink tematikáját is:

Néptánc:

A néptánc és a népi játékok mindent átfogó, összetett fejlesztősorként hatnak a gyerekekre. Ebben a korban rendkívül nagy a mozgásigényük, ennek kielégítésére és tudatos nevelésére is szolgál a táncos mozgásfejlesztés. A mondókák által fejlődik a beszédképesség, a mozgásos játékok által a mozgáskoordináció, a feladatok által a szabálytudat, önfegyelem, és a csoportos viselkedési formák kialakulása. A szövegek által gyarapodik a gyerekek szókinése, szövegértése, gyarapodik fogalomtáruk. A népi játékok és népdalok komplex ismereteket közvetítenek, és felelevenítik a magyar népi hagyományokat is.

„Jóga-móka” gyermekjóga:

A gyermekjóga foglalkozások középpontjában a mozgás áll, ugyanakkor minden pillanatát átszövi a játékoság és a mese. A tevékenységek során a játék és a mese alkalmazásával komplex módon valósul meg a mozgásfejlesztés.

Az elsődleges cél az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével a mozgásszükségletük kielégítése és pozitív érzelmi viszonyulásuk megalapozása. A gyermekjóga nagymértékben elősegíti még a percepció fejlesztést és a testséma kialakulását, a vizuális, verbális, mozgásos memória fejlesztését is. A tevékenységek tematikája igazodik az adott időszak projekt-témájához.

Sakkjátszótér program:

A sikeres iskolai beválást alapozzuk meg Polgár Judit komplex képességfejlesztő programjával, a Sakkpalota/Sakkjátszótér foglalkozásokkal. Ez egy új módszertani program, mely nagymértékben fejleszti az általános képességeket, a megismerő pszichikus folyamatokat, elősegíti a logikus és kreatív gondolkodást, valamint a digitális korban fellépő gondolkodásfejlődési hiányosságok pótlását, miközben játékosan ismerteti meg a gyermekekkel a játék szabályait.

Az óvodai ünnepeken túli, **családokkal közösen szervezett hagyományaink:**

- Évszakokhoz, ünnepkörökhöz) kötődő projektnapok (szüreti mulatság, Márton-napi lámpás felvonulás, Adventi készülődés, „Farsang hete”, Gyermeknap családi sportverseny, Játszó délelőttök)
- Havonként megrendezésre kerülő tematikus „Angyalműhely” foglalkozások

Egyesített Óvoda Meséskert Tagóvodája

1134 Budapest, Kassák Lajos u. 17.

☎ / 📠: +36-1-349-6775

e-mail: meseskert@ovoda.bp13.hu

„Ha a gyerek együtt él a dicsérettel, megtanulja mások megbecsülését.

Ha a gyerek együtt él az elfogadással, megtanul szeretetre lelni a világban.

Ha a gyerek együtt él a biztonsággal, megtanul hinni magában és a környezetében.

Ha a gyerek együtt él a barátságossággal, megtanulja, hogy a világ olyan hely, ahol jó élni.” (Dorothy K. Holtz)

Meséskert Tagóvodánk 1954-ben alapított intézmény, amely több mint 65 éves múlttal rendelkező óvoda jelenleg 16 óvodai csoportban 400 kisgyermek fogadását teszi lehetővé. 2016 őszétől az óvodaépület teljes átalakításával, bővítésével korszerű, európai minősítésű passzívházban történik a gyermekek mindennapi nevelő-oktató munkája. A csoportokba közel azonos korú gyerekek járnak, homogén csoportokkal működünk. Csoportszobáink világosak, barátságosak, a berendezési tárgyak többsége természetes színű anyagból készült. Óvodánk innovatív eszközökkel felszerelt, csoportszobákban a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő játékok és eszközök találhatóak, sokféle tornaszer áll a gyermekek rendelkezésére.

Mozgásfejlesztésre két nagy tornatermünk ad lehetőséget.

Óvodánk udvarán és tetőkertjében megtalálhatóak a gyermekek mozgásigényét kielégítő, életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos mozgásfejlesztő eszközök, melyek lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy a naponta történő használat során ügyesedjenek, illetve, ezek alkalmasak a mindennapi szervezett mozgásfejlesztés, testedzés lebonyolítására is.

Nevelőtestületünkre jellemző a befogadó nyitottság, aktivitás, kreativitás. Az **innovatív** ötletek elsajátítása és gyakorlati alkalmazása megjelenik a mindennapi tanítás-tanulási pedagógiai munkában, pl. mászófalra kidolgozott program, sószoba használata, BOSU labdával történő mozgásfejlesztés, Okoskocka, interaktív tábla, DIOO program, Bee-Bot Robot, mozgáskotta.

Munkánkban középpontba állítjuk a **gyermeki tevékenységre épülő nevelést**, és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeljük. A gyermekeket különleges védelem illeti meg, érdekeiket mindenekfelett állónak tekintjük.

Fontos mindenekeelőtt a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermekek iránti felelősség ébrentartása. Az **óvoda és a család jó kapcsolatának** mélyítése érdekében sok közös programot szervezünk, melyekre a szülők nyitottak és lelkesen részt vesznek. A titoktartási és adatvédelmi kötelezettség minden, a családot és gyermeket érintő kérdésben érvényesül.

Célunk a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése:

- a gyerekek tevékenykedtetésével
- többféle mozgásos lehetőség biztosításával
- közös élményszerzéssel
- az egészséges életmódra nevelés eszközeivel
- hagyományok ápolásával
- tapasztalatok feldolgozásával
- környezettudatos magatartás kialakításával

Hagyományaink:

Nevelési folyamatunk szerves része a hagyományok ápolása, a jeles napok értékeinek közvetítése. A régi hagyományok őrzése mellett új hagyományokat teremtünk:

- Takarítási világnap a szülők segítségével,
- Állatok világnapja (örökbe fogadunk egy állatkerti állatot),
- Őszi-egészségnap a családokkal közösen,
- Mikulásvárás,
- Adventi és húsvéti kézműves délután a szülőkkel,
- Óvodapedagógusok által előadott karácsonyi mesejáték,
- Tea-hét/Egészség hét (gyógyteák kóstolgatása),
- Farsang-hete,
- Víz világnapja (interaktív, játékos feladatokkal),
- Húsvét- nyuszi várás,
- Tavaszi egészségnap a családokkal közösen,
- Tolerancia-hét (autizmus világnapjához kapcsolódóan, érzékenyítő játékok)
- Föld napja - virágültetés: egy gyermek- egy palánta
- Madarak, fák napja (interaktív, játékos feladatokkal),
- Gyermekhét,
- Kirándulások szervezése,
- Kiállítások rendezése gyermekmunkákból.

A fenntartható fejlődés érdekében a **környezettudatosság** kialakítását a gyermekek nevelése során kiemelten fontosnak tekintjük. Alkalmazotti közösségünk elhivatott a környezetvédelem, az energiatakarékosság, a szelektív hulladékgyűjtés, és az újrahasznosítás iránt.

A Madárbarát óvoda címet 2012-ben, a Zöld óvoda címet 3 alkalommal nyertük el: 2013-ban, 2016-ban, 2019-ben, arra törekszünk, hogy az örökös Zöld Óvoda címet elnyerjük.

Az **egészséges életmódra nevelés** áthatja az óvodás gyermek egész napját: minden délelőtt friss gyümölcsöt fogyasztanak, kiemelt szerepet kap a gyermekek mozgásigényének kielégítése, fontosnak tartjuk a testi-lelki egészség megőrzését.

Óvodánk az elsők között vállalta a **sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását**, integrált fejlesztését. Célunk az inkluzív nevelés megvalósítása.

Alapító okiratunk alapján, a XIII. kerületben lakó, integráltan nevelhető, ép intellektusú autista gyermekek befogadó intézménye vagyunk. A hatékonyabb fejlesztés érdekében speciálisan képzett utazó gyógypedagógusok segítségével protetikus környezetet alakítottunk ki az érintett gyermekek számára. Az optimális fejlesztést segítő - „strukturált”, ún. autista szobával rendelkezünk, ahol az egyéni foglalkozások zajlanak. Tagóvodánkban 2 fejlesztő szoba áll rendelkezésünkre, ahol az SNI, BTMN és a szakszolgálat által javasolt fejlesztéseket valósítjuk meg.

Óvodánkban nagy számban vannak külföldi gyermekek. Fontosnak tartjuk a nemzeti öntudat alakítását, más népek kulturális értékeit tiszteletben tartjuk. A multikulturális nevelésre nagy hangsúlyt fektetünk.

Óvodánk Alapítványa, a **Mesés kert Környezeti Nevelésért Alapítvány**, 2002 óta működik. Az óvodai kirándulások, állatkerti bérletek, hagyományőrző foglalkozások finanszírozásával segíti a gyerekek élményhez juttatását. Állatkerti belépő vásárlásával lehetővé teszi gyermekeink számára az állatok világával való közelebbi ismerkedést.

Alapítványi estek szervezésével célunk a gyermekek számára esztétikusabb, tisztább, zöldebb környezet alakítása.

2015. szeptember 1-től Mesés kert Tagóvodánkban egy csoportunkban **magyar-angol kétnyelvű óvodai nevelést** valósítottunk meg, amelyet felmenő rendszerben bővítettünk. Jelenleg 7 kétnyelvű csoportunk van. A Manó-Világ Kft.-vel együttműködve, a pedagógiai programunkba építve szervezzük magyar-angol kétnyelvű programot, biztosítva a gyermekek számára az angol nyelvvél való ismerkedést, nyelvelsajátítást, illetve az angol anyanyelvű lektor jelenlétét.

Óvodánkat az érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör jellemzi. Küldetésnyilatkozatunknak megfelelően, tudatosan alakítjuk és tervezzük mindennapi szakmai tevékenységeinket, hogy a gyermekek képességei fejlődjenek, jól érezzék magukat, és szeressenek óvodába járni.

Egyesített Óvoda Hétszín Tagóvodája

1133 Budapest, Gogol u. 32.

☎ / 📠: +36-1-340-9585

e-mail: hetszin@ovoda.bp13.hu

Óvodánk az épület optimális adottságai és a kis létszám révén családi, nyugodt sziget.

A forgalomtól távol eső, csendes, de könnyen megközelíthető intézményünket a teljeskörű felújítást követően 2020 novemberében vehettük birtokba.

Óvodánk egy épületben működik a Szivárvány Bölcsődével, ahonnan az előző évekhez hasonlóan sok gyermeket fogadunk.

Az épület korszerű, a mai kor igényeinek megfelelő. A csoportszobák tágasak, világosak, izlésesen és praktikusan berendezettek. Ideális a csoportszoba-előtér - gyermekmosdó elhelyezkedése. A helységek berendezésénél kiemelten figyelünk a szükségletek

kielégítésére, a praktikusságra és az esztétikus megjelenítésre. A hagyományos és a legújabb képességfejlesztő játékok is elérhetőek a gyerekek számára.

Tágas, udvarunk rendezett, vegyes borítású területekkel, szép zöldnövényekkel borított. Fedett és nyitott terasz, zuhanyozó, homokozók és változatos, – főleg természetes anyagból készült– mozgásfejlesztő udvari játékok télen-nyáron jó játszólehetőséget nyújtanak a gyermekeknek. Korszerű árnyékolástechnika biztosítja a csoportszobák és a terasz védelmét.

Intézményünk nevelőtestülete szakmailag jól felkészült, képzett, ambiciózus, gyermekszerető, az új módszerek iránt fogékony, kreatív óvodapedagógusok közössége. Munkánkat az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programján belül, Szakmai Útmutatónk alapján végezzük. A nevelőmunkát segítő kollégák aktív részesei az óvoda életének, gyermekszeretők, készségesek, jól együttműködők. A különböző, értékes tulajdonságok érvényesítésével mindenki hozzájárul intézményünk jó működéséhez. Nevelő- és esélyteremtő munkánkat logopédus, pszichológus, utazó gyógypedagógus segíti.

Harmonikusan
Élményszerűen
Tevékenyen
Szízzel
Zenével
Igényesen
Nevelünk

Célunk a gyermeki jogok tiszteletben tartása mellett egy olyan óvodai élet megvalósítása, mely a gyermekek szükségleteiből indul ki, aktivitásukra, kíváncsiságukra, kreativitásukra épít. Ehhez elegendő időt, teret, módot biztosítunk.

Inkluzív szemlélettel, a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakításával ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakításával érjük el, hogy a gyermekek befogadóvá, elfogadóvá váljanak.

Úgy gondoljuk, ebben a személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó, ezért a gyermekeknek derűs, meleg, családi környezetet, érzelmi biztonságot nyújtunk. melyek későbbi életüket, kapcsolataikat, magatartásukat is megalapozzák. A gyermekek nevelésekor elengedhetetlennek érezzük a családokkal való együttműködést, az otthoni nevelés elsődlegességének tiszteletben tartását, a szülőkkel korrekt, bizalomra épülő viszony kialakítását. Új kapcsolati formákat hoztunk létre, melyek segítik a tájékoztatást és a kommunikációt. /facebook csoportok, e-mail, Skype, Messenger/

Óvodánkban a gyermekek nevelése során fontos területnek tekintjük és kiemelt hangsúlyt fektetünk, az anyanyelvi nevelésre, az egészségnevelésre, a környezeti kultúrára, a mozgáskultúra területein elsajátítandó új ismeretekre a tehetséggondozásra, és az egyes részképességben gyengébben teljesítők felzárkóztatására is.

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés nem egyenlő az irodalmi neveléssel.

- Az anyanyelvi-, dramatikus-, népi játékok, a néptánc, a népzene, a népdal, a bábjáték,

- a külső világ tevékeny megismerése, a matematikai tartalmú tapasztalatok megszerzése,
- a vizuális nevelés,
- a zenei nevelés, a hagyományápolás-, -őrzés, -teremtés
- és az irodalmi nevelés együttesen adják a megújuló anyanyelvi nevelés tartalmát. Így válik az anyanyelvén szívesen beszélő óvodás gyermek anyanyelvét értő-, szerető-, ápoló kisiskolássá, felnőtté.

Egészséges életmódra nevelés - mozgás

- Az egészséges környezet szokásait és az egészséges életmód szemléletét alakítjuk, mélyítjük a mindennapokban.
- Intézményünknek optimális adottságai vannak: forgalomtól elzárt terület / jó levegő, nagyméretű játszóudvar/.
- Télen, nyáron biztosítjuk a napi változatos mozgás- és játéklehetőséget a gyermekeknek / korszerű tornaterem, csoportszoba, udvar/.
- A felújítás során új eszközökkel gazdagodtunk – pl.: Mászófal: mely komplexen alkalmazható eszköz a modern testnevelés, mozgásfejlesztés területén. BOSU labda: egyaránt fejleszti a testtudatot, a koordinációt és az állóképességet is.
- A pincszinten sósobát alakítottak ki, melyet sokrétűen szeretnénk felhasználni. A sós levegő belélegzése erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. Képes csökkenteni a közösségekben terjedő fertőzőes megbetegedések kialakulását.
- A kerületi, 5-6-7 éveseknek biztosított sportfoglalkozásokon lehetőség és igény szerint veszünk részt.

Környezet megismerésére, környezetvédelemre nevelés

- Fontosnak tartjuk a gyermekek természethez fűződő pozitív viszonyának kialakítását, az erkölcsi értékek közvetítését
- Madárbarát óvoda cím elnyerése – majd Zöld óvoda pályázaton való részvétel. Célunk a természet szeretetére nevelés, a környezeti és társadalmi értékek közvetítése.
- Madáretetőket, itatókat helyezünk a kertbe
- A tavaszi kert földjének frissítéséhez egész évben a komposztálónkban gyűjtjük a zöldhulladékot.
- Minden csoportban használunk palackprést. Az összegyűjtött palackokat időről időre a gyermekekkel közösen elvisszük a szelektív hulladékgyűjtőbe.
- Természetes anyagok használatát előnyben részesítjük.
- A különféle anyagokat begyűjtjük, újrahasznosítjuk.
- Óvodán kívüli élmény – különféle programokat szervezünk a természetes környezetben / kirándulás, séta, foglalkozások/.
- Állatkerti bérletünk van minden évben. Örökbe fogadott állataink sorsát figyelemmel kísérjük.
- A szülőket is bevonjuk az Állatok világnapja, a Víz világnapja, a Föld napja, a Madarak és Fák napja ünneplésébe. /Egész napos, játékos programokat szervezünk.

A családok gyűjtötte anyagokból, és az általuk készített tárgyakból, valamint a gyermekek óvodai munkáiból kiállítást is szervezünk. /

Eszztétikai érzék, kreativitás fejlesztés

- Kiemelten figyelünk környezetünk esztétikájára, hogy a gyermekek élettere mindig szép, harmonikus, barátságos, rendezett legyen.
- Egész nap lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek kreatív kézműves tevékenységre.
- A begyűjtött természetes anyagokból folyamatosan, naponta barkácsolunk, felhasználáskor a gyermekek elképzelése megvalósul, kreativitásuk kibontakozik.
- Alkotóműhelyt hoztunk létre, melynek működtetésével a gyermeki kreativitás fejlesztését szeretnénk megvalósítani. /csoportos foglalkozások, felzárkóztatás, tehetséggondozás/
- Az alkotó műhelyhez kapcsolódóan égető kemencével és agyagozó koronggal is rendelkezik óvodánk. Ezeknek az eszközöknek köszönhetően új alapanyaggal, új technikákkal ismerkedhetnek a gyerekek.
- Rendszeresen szervezünk bábelőadásokat.
- Könyvtárunkban sok képzőművészeti, iparművészeti könyv található, melyet rendszeresen nézegethetnek a gyermekek.
- Gyermekeink betekintést kapnak a koruknak megfelelő, általuk is befogadható komolyzenei darabokból.
- Tevékenységeink színesítésére felhasználjuk az infokommunikációs eszközöket /laptop, okos tábla, internet/.

Közös ünnepeink

- Csoportok ünnepei minden évben: Mikulás, Karácsony, Március 15., Farsang, Húsvét, Anyák napja, évváró, ballagás,
- Jeles napok óvodai projekt: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak és fák napja
- Karácsony és Húsvét előtt játszódélután keretében a szülőkkel együtt készülődünk az ünnepre.
- A gyermekek születés és névnapján a csoport együtt köszönti az ünnepeltet.
- Minden évben, gyermeknap közelében „Hétszín Nap”-ot tartunk.

1993 óta működik a Hétszín óvoda alapítványa, melynek célja az óvoda tárgyi feltételeinek bővítése, a gyermekek tevékenységeihez kapcsolódó eszközigény gazdagítása, programok finanszírozása (kirándulások, színházi előadások).

Egyesített Óvoda Napsugár Tagóvodája

1133 Budapest, Thurzó u. 6-8.

☎ / 📠: +36-1-349-9195

e-mail: napsugar@ovoda.bp13.hu

A napsugár meleget, fényt, szeretetet jelképez, amely testületünk gyerekek iránti hozzáállását is jól jellemzi. A következő vers részlet hűen tükrözi óvodánk szellemiségét, ez a mi mottónk:

"Szeresd a gyermeket, szívvvel szeretettel,

lelke hadd szárnyaljon, legyen

boldog ember!

Adj neki örömet, békét,

boldogságot, hagyd neki

örökölni a csodaszép világot."

Aranyosi Ervin: Szeresd a gyermeket

Óvodánk Újlipótváros központjában, a Duna és a Szent István park közelében, a RAM központ szomszédságában, a Thurzó utcában, távol a forgalom zajától, egy zsákutcás, parkos területen található. Két hatalmas, a XXI. század követelményeihez igazodó, az EU szabványoknak megfelelő, különleges, jól felszerelt udvarral rendelkezünk. Ezek mind a gyermekek levegőzését, mind a mozgásigényük kielégítését kiválóan szolgálják. A modern, emeletes épületben, 5 vegyes életkorú csoport működik családias légkörben, melyekben együtt tevékenykedhetnek a kisebbek a nagyobbakkal, együtt játszhatnak és tölthetik el mindennapjaikat akár a testvér gyermekek is. A földszinten a Napraforgó és a Százszorszép csoport, az emeleten pedig, Süni, Méhecske és a Katica csoport várja szeretettel a gyermekeket. A hozzánk járó gyermekekkel 10 fő jól képzett, nyitott, az óvodánk értékeit megtartó, de megújulásra kész óvodapedagógus foglalkozik. Ennek biztosítéka, hogy testületünkben egyaránt megtalálhatóak az évek során bizonyított, tapasztalt kollégák, és a friss, fiatal, az új szemléletekre fogékony óvodapedagógusok is. Munkánkat 6 fő teljes állású óvodai dajka segíti. A sikeres nevelő munkánkat támogatja 1 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő logopédus és 1 fő gyermekpszichológus és fejlesztő pedagógus is. Az óvoda munkájában 1 fő kertész, és 1 fő óvodatitkár is részt vesz. Óvodánk akadálymentesített, mozgássérültek számára kialakított mosdóval is rendelkezünk. Óvodánk biztonságát kódos be-és kiléptető rendszer, tűzjelző-és riasztó rendszer, valamint a bejáratnál elhelyezett biztonsági kamera is garantálja.

Céljaink és feladataink közé tartozik, hogy a 3-7 éves korú gyermekek szeretetteljes légkörben, biztonságban, sok-sok játék lehetőségen keresztül, harmonikus személyiséggé alakuljanak, és fejlődjenek azon képességeik, melyek az iskolai tanuláshoz elengedhetetlenül szükségesek. Óvodánk a kompetencia alapú oktatási és nevelési program és a tevékenységközpontú program egyes elemeit átvéve arra törekszik, hogy gyermekeink a játékon, a mozgáson, különféle tevékenységeken keresztül olyan élményekhez, tapasztalatokhoz jussanak, melyek felkeltik, és ébren tartják bennük a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére, ezáltal tájékozott, magabiztos, önálló, egészséges, az élet szépségeire fogékony emberekké váljanak. Arra törekszünk, hogy

családias légkört teremtsünk, és ezt sugározza az óvoda atmoszférája is. Meglátásunk szerint, a gyermekeknek ilyen közegben komplexebben fejlődnek érzelmeik, szociális és értelmi képességeik és sokoldalú személyiséggé formálódnak. A vegyes korosztályú (3-7 éves) csoportokban történő nevelés tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy ez a családias közeg egyaránt hasznos a testvér nélküli, akár a testvérrel, testvérekkel együtt nevelkedő gyermekeknek is. Óvodánkban középpontba állítjuk a gyermeki tevékenységre épülő nevelést, és ezt az elvet az egész nevelési folyamatban kiemelten kezeljük. A gyermekeket közösségünkben tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi. Tiszteletben tartjuk a családok belső szokásait, ügyeit és titoktartásról biztosítjuk a szülőket.

A Napsugár Tagóvodában valljuk, hogy az esztétikus megjelenést, kulturált beszédstílust, a minden irányba megnyilvánuló udvariassági formák használatát, valamint ezek értéként való elfogadásához, az egyik legfontosabb pedagógiai elv, a példamutatás, példaadás. A példaadás, példamutatás által a gyerekek számára az üres szavaknál kézzelfoghatóbbá, befogadhatóbbá válnak ezek az értékek. Nevelőmunkánkat áthatja a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, az őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, tolerancia. Igyekszünk lehetőségeket biztosítani a nemzeti és etnikai kisebbségek önazonosság őrzésében, ápolásában, erősítésében és átörökítésében.

A Napsugár Tagóvoda sajátos nevelési céljai:

Szeretetteljes, családias légkörben, a szabadjáték lehetőségének biztosításával, a gyermekek harmonikus személyiséggé alakítása, fejlesztése a családi nevelés kiegészítéseként, a családdal együttműködve. Játékos, komplex tevékenységeken keresztül az egyéni fejlesztést, támogatást hangsúlyozva olyan képességek fejlesztése, amelyek az iskolakezdésre alkalmassá teszik a gyermekeket. Környezetük, az őket körülvevő világ sokoldalú megismertetésével tájékozott, magabiztos, önálló, egészséges, az élet szépségeire fogékony gyermekek nevelése.

Óvodánkban sokszor tapasztaljuk, hogy a hozzánk járó gyerekek között nagyobb számban vannak jelen az átlagosnál jobb képességű, a „tehetség csírájával” rendelkező gyermekek.

Célunk:

- Felismerni a tehetség jeleit, a "tehetség csírákkal" rendelkező gyerekeknél.
- Az előbbiekre összpontosítva, az óvodai nevelés keretein belül, lehetőségeinkhez mérten maximálisan igyekszünk támogatni további fejlődésüket (tehetségműhelyek).
- Az óvodán kívüli speciális fejlesztési lehetőségek felkutatása, ezek felkínálása a szülőknél a gyermekek további fejlődése érdekében.
- A szülőkkal együttműködve a gyermekek képességeinek kibontakoztatása, kreativitásuknak és személyiségüknek összehangolt fejlesztése, azon tulajdonságaiknak erősítése, melyek a későbbiekben segítenek tehetségük kibontakoztatásában.

Két tehetségműhelyünk – *Ficánkoló* - mozgás terén kiemelkedő teljesítményt mutató gyermekeknek;

Bagolyvár – logikus gondolkodásban élen járó gyermekek számára hoztuk létre. Számukra szervezünk heti egy-egy alkalommal kiscsoportos tevékenységet, ahol pedagógusaink egyénileg is tudnak foglalkozni ezeken a területen tehetséges és **motivált** gyermekekkel.

Óvodánk évről-évre megrendezi közös ünnepeit, megtartja hagyományos rendezvényeit, melyek hangulata áthatja egész közösségünket, a gyermekeket, a szülőket, az itt dolgozó felnőtteket egyaránt. Csoportjaink saját kis ünnepei, a születésnapok, a Márton-napi felvonulás, a Mikulás, a farsang, az alapítványi süti vásár, az Anyák napja, a mézeskalácssütés- és a húsvéti közös készülődés a szülőkkel, Évzáró és ballagás, ezek mindig nagy és különleges élményt jelentenek gyermeknek és felnőttnek egyaránt.

Zöld Óvoda lévén a jeles napokra is nagy hangsúlyt fektetünk (Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Föld napja, Madarak és Fák Napja). A gyerekek környezettudatos szemléletének alakítása is az egyik fő célkitűzéseink közé tartozik.

Egyesített Óvoda Zöld Ág Tagóvodája

1133 Budapest, Kárpát u. 25-27.

☎ / 📠: +36-1-499-0025

e-mail: zoldag@ovoda.bp13.hu

1978-ban épült, 8 csoportos óvodánk a belváros közelében, lakótelepi környezetben található.

2011-ben – az akkori legkorszerűbb követelményeknek megfelelően megvalósult az épület teljes felújítása, külső-belső átalakulása, megszépülése.

Maximális férőhelyeink száma: 236 fő

Csodálatos adottságot jelent számunkra nagy udvarunk, ahol igazi zöld környezetben érezheti magát, aki hozzánk betér.

Magas árnyat adó fák, cserjék, gyógynövények, fűszernövények és sok-sok virág, madár közelségében töltik gyermekeink a mindennapjaikat.

Kihasználjuk a Duna és a Margitsziget közelségét, jól megközelíthető számunkra az Állatkert és a Városliget is.

Távolabbi helyszínek felfedezésére, megismerésére - biztonságos körülmények között, buszos különjáráttal, vagy vonattal, alkalmanként tömegközlekedéssel, vagy akár hajóval biztosítjuk az utazást.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA

A **Zöld Ág Tagóvodában** több éves múltra visszatekintve kiemelten foglalkozunk a környezeti neveléssel, a természet megismerésére, tiszteletére neveléssel, a környezetvédő magatartásformák és attitűd megalapozásával az elnyert „**Örökös Zöld Óvoda**” címünk szellemiségével összhangban.

Ma társadalmi igény a fenntarthatóságra nevelés.

Beépült a köztudatba, a mai kor követelménye, hogy tennünk kell a környezetünkért, közös felelősséget kell vállalnunk a jövőnkért.

Azt valljuk a környezeti nevelés iránt elkötelezett nevelőtestületünkkel, hogy természetbarát gyermek, csak természetbarát környezetben nevelődhet, zöld óvodai életformát csak hitelesen a szemléletünknek megfeleltetett értékrend szerint, a napi életünkhöz tartozó szokásokon keresztül alakíthatunk ki.

Hagyományaink, sajátosságaink a teljesség igénye nélkül

- Nagycsoportosaink ismerik a fenntarthatóság és az újrahasznosítás fogalmát,
- Takarékoskodunk a vízzel, árammal, papírral
- Komposztálót használunk
- Bérletünknek köszönhetően a csoportok rendszeresen látogatják az Állatkertet
- Évente örökbe fogadunk egy állatot az a gyerekek szavazása alapján
- Minden évben bemutatjuk a kiemelten védett fajokat; növényeket, állatokat;
- Az aulában látható Zöld falon közzé tesszük a szülők számára,
- A csoportszobákban is szemléltetjük, a gyerekek - életkoruknak megfelelő mértékben megismerkednek a fajok életével, jellegzetességeivel, védettségük jelentőségével
- Évek óta bekapcsolódunk a békamentésbe Farnoson
- Csatlakoztunk a Magyar Madártani Egyesület Madárbarát Óvoda programjához;
- Madáretető, itatók és odúk biztosításával segítjük a madarak áttelelését,
- Madárkarácsonyfát készítünk a csoportokkal,
- A fákon, bokrokon - saját készítésű eleség kihelyezésével gondoskodunk a folyamatos etetésről
- A Mynest madárlesen a gyerekek észrevétlenül megfigyelhetik a madarak életét
- Madárröpdénkben az épületben is méltó körülményeket sikerült teremtenünk
  - az állatgondozáshoz
- 10 madárkánk viselkedését, szokásait, a róluk való felelős gondoskodást figyelhetik meg a gyerekek a mindennapokban
- Minden csoportunk részére kialakítottunk egy saját kiskertet, ahol;
- A növények ültetésébe, gondozásába folyamatosan bevonjuk a gyerekeket,
- Jeles napok alkalmával a pedagógusok irányításával és szervezésében csatlakozhatnak a szülők is
- Hazánkban őshonos és különleges növények fejlődésével, jellegzetességeivel, illatával ismerkedhetnek meg óvodásaink
- Különös figyelmet fordítunk a mérgező növények ismeretére és elkerülésére
- Kiskertjeink mellett kisebb tanösvényt alakítottunk ki interaktív táblák segítségével
- Gyermek részére fejlesztett fényképezőgép, időjárás állomás, távcső, nagyító, vizes asztal áll a pedagógusok rendelkezésére - kísérletezésre, felfedezésre, a sokoldalú környezeti ismeretek elmélyítése érdekében
- Óvodán kívüli élményeket, kirándulásokat szervezünk változatos helyszínekre; erdőbe, barlangba, tópartra, nemzeti parkba, arborétumba

- Kirándulásainkon csak azt vesszük fel, visszük magunkkal gyűjteményként, amit a fák, bokrok már elengedtek
- Minden csoportban kiemelt helyet kap a zöld sarok, amelyet az évszaknak megfelelően alakítanak, gazdagítanak a pedagógusok a gyerekekkel
- Óvodásainkat arra neveljük, hogy megértsék és elfogadják, hogy nem ártunk az élőlényeknek - sem állatnak, sem növénynek!
- Az egészséges táplálkozás érdekében igyekszünk mellőzni óvodánkban az egészségre káros összetevőket tartalmazó ételek, üdítők fogyasztását (chips, szénsavas, cukros üdítők, édességek, nassolnivalók)
- A csoportokban gyakran készítene a gyerekek gyümölcs-, és zöldsalátákat, gyümölcslevet préselnek, magvakat, csírákat, szárított gyümölcsöt kóstolnak, a teát lehetőség szerint mézzel és citrommal ízesítik cukor helyett.
- Legújabb kettős fejlesztésünk;
  - A vertikális zöld fal az emeleti aulában;

szimbolikusan tükrözi mindazon törekvésünket, amit fontosnak tartunk Örökös Zöld Óvodaként átadni hozzánk járó gyermekeinknek.

Kiemelt feladatunk; az élőlények tisztelete, a róluk való gondoskodás itt egyben mutatkozik meg. A madarak közelségében a szemet gyönyörködtető növények előtt önkéntelenül is megállnak, megpihennek a szülők gyermekeikkel. A beültetett közel 100 növény látványa mintegy növényekből szőtt faliszőnyeg, nem csupán vizuális élményt nyújt. Az alsó keretben helyet kapott vízmennyiség párolgásával a környezet mikroklimáját is kellemessé varázsolja.

- A mezítlábas ösvény növényismerővel - udvari projekt;

azt a célt szolgálja, hogy a gyerekek biztonságosan, kényelmesen sétálhassanak, játszanak, tapasztaljanak mezítláb, csupasz talpukkal a meleg nyári napokon.

A beültetett örökzöldek lombkoronája a gyerekek szemmagasságában, elérhető közelségben van az ösvényt körülvevő levendulabokrokkal, pázsit-, és díszfüvekkel együtt. A gyerekek megsimíthatják, érzik az illatát, örömmel beülnek a nagy kövekre, lehasálnak itt a fűre, ugrálnak a lépegető köveken.

A szülők azonosulnak céljainkkal, értékrendünkkel, reményeink szerint programunkat a jelentkező új szülők is kedvezően fogadják mindenkor.

Az óvodánkat választó szülőkkel megismertetjük óvodánk életét, értékeinket, szokás és szabályrendszerünket, tevékenységeinket, hagyományainkat.

A családi nevelést kiegészítve a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk, ezért fontosnak tartjuk az együttműködésen alapuló jó kapcsolat kialakítását a szülői házzal. Jól képzett, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező testületünk szándéka: nyitott, érdeklődő, aktív, önálló, kreatív, az iskolai életre alkalmas gyermekeket nevelni.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink életében meghatározó élményekké váljanak az óvodai évek, melyek későbbi életüket, magatartásukat is meghatározhatják.

A gyermek jó közérzetéhez, biztonságához hozzájárul az őt szerető, elfogadó felnőttek kedvessége, figyelme, tapintata és az a meleg, családi környezet, ahol napjuk nagy részét töltik, ezért otthonos, izléses, színes világot alakítunk ki, ahová jó belépni, és ahol gyermekkoruk e csodálatos életszakaszában jól érezhetik magukat.

Egyesített Óvoda Varázskarika Tagóvodája

1138 Budapest, Karikás Frigyes utca 12.

☎ / 📠: +36-1-349-8086

e-mail: varazskarika@ovoda.bp13.hu

A Varázskarika Tagóvoda az Árpád híd közelében, a Karikás Frigyes utcában található. Csendes, kevésbé forgalmas helyen, új építésű házakkal körülvéve. A kétszintes épületet 2013-ban, az udvart pedig 2018-ban újították fel. Az intézményünk 10 csoportos.

Intézményünk célja, hogy a hozzánk járó gyermekek érzelmileg, szociálisan biztonságos légkörben nevelkedjenek. Az óvodai mindennapok során olyan élményekhez jussanak, amelyek segítik egyéni képességeik kibontakozását és fejlődését. 2020-ban elnyertük a „**Biztonságos Óvoda**” címet. Emellett fontos az egészséges életmódra való ösztönzés, nevelés. Ezáltal tájékozott, önálló, megfelelő önbizalommal és önértékeléssel rendelkező emberekké válnak. Kétszeres Zöld Óvoda lévén célunk a cím újbóli elnyerése.

Nevelőtestületünk a „**Boldog óvoda**” címének büszke tulajdonosaként, a gyermekek egyéni szükségleteit és képességeit tartja mindenekelőtt legfontosabbnak az óvodai tevékenységek, a mindennapok szervezése során. **Integráló** intézményként a hozzánk járó gyermekek együtt játszanak, együtt élik meg az óvodai élet mindennapjait átlagostól eltérő fejlődésű társaikkal. A tagintézmények mindegyikében kiemelt feladat, az alapító okiratban megjelölt diagnózisok valamelyikével rendelkező, sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív szemléletű befogadása.

A kijelölt tagóvodákban – így a Varázskarikában is – az autizmus spektrum zavarral diagnosztizált gyermekek integrációja is megvalósul. Az autizmussal élő gyermekek fejlődése három területen tér el normál fejlődésű társaikhoz képest. Ezek a szociális és kommunikációs képességek, valamint a rugalmas gondolkodás/tevékenység-szervezés. Ennek megfelelően a sikeres integrációjuk megvalósításához biztosítjuk a feltételeket.

Így már ebben az életkorban megtanulhatják az elfogadást, az empátiát, az egyének közötti különbségek tiszteletét, egymás segítségének fontosságát.

Az egyéni fejlődésű gyermekek integrációját az Egyesített Óvoda alkalmazásában álló gyógypedagógus és utazó gyógypedagógusok segíti óvodánkban. Az inkluzív nevelés megvalósulásában egyenrangú partnerként, természetes részvevőként van jelen a gyógypedagógus az óvodai élet mindennapjaiban.

Közös ünnepeink hagyományaink, melyeket pedagógusaink minden nevelési évben megszerveznek:

Állatok világnapja

Autómentes nap – Bringás reggelivel

Évszak torna

Tök utca

Őszi projekt hét

Márton – napi felvonulás lámpásokkal

Mikulás
Adventi – készülődés
Luca napi készülődés
Farsang
Húsvéti készülődés
Víz világnapja
Föld napja
Egészség hét
Anyák napja
Gyermeknap
Madarak és Fák napja
Évzáró

A csoportjaink saját kis ünnepség keretében köszöntenek minden születésnapos kisgyermeket.

Óvodánkban jól képzett, inkluzív szemléletű, lelkes, türelmes, színes egyéniségű **szakemberek** várják a hozzánk érkező gyermekeket.

Egyesített Óvoda Mese Tagóvodája

1139 Budapest, Esküvő köz 4.

☎ / 📠: +36-1-320-7436

e-mail: mese@ovoda.bp13.hu

Óvodánk 1960-ban épült, Budapest XIII. kerületében, a Fiastyúk utca és a Rákos-patak között egy csendes, forgalomtól elzárt területen. A környék kellemes, kertvárosi jellegű. Az 1975-ben történt bővítés óta intézményünk hét csoporttal működik, amely 176 gyermek elhelyezésére biztosít lehetőséget.

Önkormányzatunk segítségével 2018 őszére teljesen megújult, és a XXI. századhoz méltó intézménnyé alakult.

Udvarunk 400 négyzetméterrel bővült, árnyas fái alatt EU szabványnak megfelelő játékok biztonságos, kellemes játéklehetőséget nyújtanak gyermekeinknek.

A rekonstrukcióval az épület belső terei szebbek és komfortosabbak lettek. Csoportszobáink jól felszereltek, esztétikusak, barátságosak, gyermekeink és programunk igényeinek teljesen megfelelnek. Kialakításra került hét csoportszoba, öltözőkkel, mosdókkal, fogadó tér, két tálaló konyha, orvosi szoba, két iroda, nevelői és fejlesztő szobák, akadálymentes szülői mosdó.

Mászófal, kalandpark-elemek, mozgáskotta, bosu labda, és egyéb mozgásfejlesztő eszközök gazdagítják a gyermekek által gyakorolt mozgásformákat.

Az alagsorban só szoba, mint egészségmegőrző lehetőség, alkotó műhely és mesekuckó került kialakításra.

Egy élménygazdag óvodát igyekszünk kialakítani, ahol a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó. Játékon és a mesén keresztül neveljük gyermekeinket. Fontos számunkra óvodásaink testi-, lelki-, szellemi-, és közösségi fejlesztése.

Valljuk, hogy az óvodáskorban sok minden elkezdődik, de semmi nem fejeződik be.

Céljaink elérése érdekében a következő alapelveket fogalmazzuk meg:

- A családdal együttműködve biztonságos, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése változatos pedagógiai eszközök segítségével: Okoskocka, Papírszínház, Plukkido, Bee robot.
- Kommunikációs készség fejlesztése.
- Érdeklődés, az újat befogadni tudó képesség, kreativitás fejlesztése.
- Tolerancia, a máság elfogadása, az egyéni értékek érvényesülése.
- A természet megismerése, tiszteletére nevelés, környezetvédő, környezettudatos, egészségvédelemre nyitott magatartás megalapozása.
- Idősek tiszteletére, szeretetére nevelés.

Ünnepeink: Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja, Apák napja, Iskolába készülők évzárója, búcsúztatója

Hagyományaink: Szüret, népmese hete, őszi és tavaszi kirándulás, Márton-napi lámpás felvonulás, Kiszézés, Zsinór utcai és Gyermek téri Idősek Klubjával való rendszeres kapcsolattartás, köszöntések, adventi együttlét és vásár, kerékpár nap, családi kirándulás, munka- és játszódélutánok, könyvtárlátogatás

Zöld ünnepeink: Takarítási világnap, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja, Fenntarthatóság hete, Egészség hét, Madarak, fák világnapja

2018-ban elnyertük a Madárbarát Óvoda címet. Óvodánk udvarán található fák lehetőséget biztosítanak, a környezetben élő madarak megfigyelésére. Megismerésükben sokat segít az új interaktív tábla.

Egészségvédelem érdekében, az egészséges táplálkozás részeként Önkormányzatunk biztosítja a gyümölcsöt, zöldséget, tisztasági csomagot, fogkefét, fogkrémet a gyermekek részére. Egész nap ügyelünk a folyadék pótlására, és törekszünk arra, hogy a gyermekek igényévé váljon a vízfogyasztás.

Digitális kompetencia fejlesztése:

Óvodánkban 2019-ben kialakításra került az Okosterem, mely egy érintőképernyős kijelzőből – okos tábla –, és az azt vezérlő számítógépből, a pedagógus notebookból, és 32 db tabletből áll.

Célunk:

- az 5-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése.
- az IKT eszközök készségszintű alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten, és felhasználásuk az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.
- ismeretanyagok élvezetes bemutatása.
- a digitális Okosterem lehetőségeivel, az óvoda hagyományos eszköztáránk és módszereinek kiegészítése.

A nagy csoportos gyerekek maximum, heti 20 percet tölthetnek az Okosteremben.

1997 óta működik a „**Kincseink Alapítvány**”, melynek célja az óvoda tárgyi feltételeinek bővítése, a gyermekek tevékenységeihez és a mindennapi élethez kapcsolódó eszközigény kielégítése, programok finanszírozása (kirándulások, színházi előadások).

„Mese Óvoda, van ott sok csoda...”

Egyesített Óvoda Napraforgó Tagóvodája

1135 Budapest, Petneházy u. 69-71.

☎ / 📠: +36-1-340-2578 ; +36-30-517-0857

e-mail: napraforgo@ovoda.bp13.hu

A Napraforgó Tagóvoda a XIII. kerület dinamikusan fejlődő, barátságos környezetében található. Intézményünk több évtizedes múltra tekint vissza, mely hat jól felszerelt, szépen berendezett, hangulatos csoportszobával, tornaszobával, só-szobával és hatalmas, jól felszerelt udvarral várja minden évben óvodásait. Munkánkat az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programján belül, Szakmai Útmutatónk alapján végezzük.

Arra törekszünk, hogy a hozzánk járó gyermekek szeressék óvodánkat, és legyen számukra az itt töltött idő, az önfeledt élményekben gazdag gyermekkor és a kreatív játék időszaka. Célunk a családi nevelés kiegészítőjeként, folytatásaként, segítőként, az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség szabad kibontakoztatása, és az egészséges fejlődéshez szükséges, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkör kialakítása. Élményekben gazdag mindennapok megteremtésével, a családi, biztonságos környezet kialakításával, a gyermeki játék elsődlegességének hangsúlyozásával valósítjuk meg céljainkat. Kiemelt figyelmet fordítunk az esélyteremtésre, az egyéni bánásmód szem előtt tartására, az egészséges életmódra nevelésre, testi nevelésre, mozgásra, az egyéni kompetenciák megfelelő alakítására. Élményekkel és egyéni tapasztalatok nyújtásával az egyéni képességek fejlesztésével valósítjuk meg a differenciált nevelést, és a tehetséggondozást. Az esélyteremtő és tehetségfejlesztő munkánkat fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus, és utazó gyógypedagógus segíti. Az egészséges életmódra nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges környezet kialakítására, a gyermekek fokozott edzésére, a napi rendszeres testmozgásra. A kerület által biztosított sportolási lehetőségeket, mint úszás, labdás torna is felhasználjuk az egészséges életszemlélet alakításához. Az egészséges táplálkozást fenntartói támogatással zöldség, gyümölcs kínálattal egészítjük ki. Az anyanyelvi, kommunikációs nevelés során szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek képesek legyenek gondolataik közlésére, érzelmeik, kíváncsiságuk kifejezésére. Törekszünk a gyermekek szókincsének bővítésére, és önkifejezésre ösztönözzük őket. Kihasználjuk, hogy a gondolkodás és a nyelv ebben az életkorban egyszerre fejlődik, így a kommunikációs neveléssel fejlesztjük megismerő és értelmi képességeiket is. Tudatosan segítjük a gyermekek egyéni képességeinek, harmonikus, sokoldalú kibontakozását. Hangsúlyozzuk a játék, és mozgás fontosságát, mint a sikeres, eredményes személyiségfejlesztés eszközeit. Építünk a különböző gyermeki

tulajdonságokra, mint kíváncsiság, önállóvá válás vágya, önkifejezés igénye, felfedezés, alkotás, megvalósítás vágya, tudásvágy, lehetőség szerint a családok bevonásával. Hagyományaink erősítik gyermekeink szocializációját, viselkedéskultúráját, pozitív attitűdjét, formálják közösségi érzelmeiket.

Hagyományos ünnepeink mellett, megünnepeljük a Zene Világnapját, az Állatok-, a Víz Világnapját, a Föld Napját, a Madarak Fák Napját, valamint Napraforgó hetet és Egészség hetet tartunk változatos programokkal. Ezeknek az ünnepeknek élményszerző megtartása azért fontos számunkra, mert Zöld Óvoda és Madárbarát Óvoda vagyunk. A családokat szeretettel várjuk ezen alkalmakra, az új gyermekek ismerkedő nyílt napjára, egészség napra, szülői fórumokra, az adventi vásárra, az ünnepekhez kötődő játszó és munkadélutánokra vagy a Napraforgó hét nyílt napjára – a kakaó partinkra.

Az együtt töltött évek alatt a világ oly módon történő megismerését szeretnénk gyermekeink számára biztosítani, ahogy azt ők igénylik, ehhez a XXI. század szellemiségét képviselve korszerű fejlesztő eszközöket használunk az iskolai előkészítés érdekében, mint DIOO, Bee Bot játékok. Azoknak a képességeknek a kialakítását tartjuk fontosnak, melyek birtokában gyermekeink magabiztosan léphetnek át, és sikeresek lehetnek majd az egyéni képességeiknek megfelelő iskolában, ezért az iskolára való alkalmasság elérése érdekében, már az óvodába lépéstől fokozatosan, differenciáltan célunk a gyermekek egyéni fejlesztése.

Egyesített Óvoda Csicsergő Tagóvodája

1131 Budapest, Gyöngyösi utca 67-71.

☎ / 📠: +36-1-320-9275

e-mail: csicsergo@ovoda.bp13.hu

Tagóvodánk Angyalföld kertvárosában gyönyörű zöldövezeti környezetben elhelyezkedő 8 csoporttal működő intézmény.

2016 nyarán a játszóudvar teljes felújítása során az új, modern játszóeszközök, térburkolatok kiépítése mellett párapuk és udvari zuhanyzók is kialakításra kerültek. A bokrok, cserjék, a különböző időszakban nyíló virágok, igényes környezeti feltételeket biztosítanak a gyerekek számára.

Csoportszobáink esztétikusak, jól felszereltek, játéktárunk sokoldalú tevékenységekre ad lehetőséget.

Óvodánk a múlt hagyományaira építő, az elmúlt évek szakmai és humán értékét megőrző, a jelenben kiteljesedő és a jövőben is folyamatosan megújulni képes óvoda.

Célunk: a gyermekszertő, partnerközpontú, a mai kor kihívásainak megfelelően működő, a feltétel nélküli szeretetből fakadó és az erre épülő óvodai nevelés megvalósítása.

Az egyéni arculat kialakításakor építettünk hagyományainkra, a szülői és partneri igényekre. Céljainkat a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve, a szülőkkel együttműködve kívánjuk megvalósítani a nyitottság, empátia, és a tolerancia szellemében. Közös programok szervezésével igyekszünk az óvoda-család kapcsolatát erősíteni.

Valljuk, hogy a gyermekeket különleges védelem illeti meg, és hogy a gyermek érdeke mindenek felett áll. Tiszteletben tartjuk jogaikat, teret engedünk alapvető igényüknek, a játéknak kielégítésére.

Kiemelt feladatunknak tartjuk, és felnőtt közösségünk személyes példával és mintaadással szeretné elérni, hogy az optimista szemlélet, az érzelmi gazdagság, a természeti környezetet és a közvetlen környezetüket szerető, védő, a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyerekeket elfogadó, segítő magatartás a gyermekek életének természetes részévé váljon. Célunknak tartjuk a gyermekek egészségének védelmét, az egészséges életmód, az egészségmegőrzés, a higiéniai kultúra alakítását. A mindennapjainkban fontos szerepe van a mozgásnak, a mozgásfejlesztésnek. A gyerekek ellenálló képességének növelése érdekében minél több időt a szabad levegőn tartózkodunk.

A mindennapi nevelőmunkánk során a játékba integrált korszerű, cselekvő-felfedező, alkotó képességet, kreativitást elősegítő tevékenységeket kezdeményezünk komplex módszerekkel. A projektszemléletű tanulás-szervezési módszert alkalmazzuk, mely igazodik a gyermekek egyéni sajátosságaihoz, s a gyermekek érdeklődésére épít.

A környezettudatos szemléletet a mindennapokba beépített szokásokkal alakítjuk. (kiskertet ápolunk, madarakat etetünk, komposztálunk, takarékoskodunk a vízzel, árammal, minden évben alapítványunk segítségével bérletet veszünk az Állatkertbe, újrahasznosítunk, palackprést használunk). Büszkék vagyunk rá, hogy elnyertük a Zöld óvoda és a Madárbarát óvoda címet.

Központi helyet képvisel nevelésünkben az elfogadó szeretet, a bizalom, és megbecsülés hármására épülő fokozatos a gyermek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó nyugodt légkörű érzelmi biztonságot nyújtó befogadás. Annak érdekében, hogy a közösségbe való beilleszkedést segítsük, az esetleges problémákat megelőzzük, felkínáljuk a szülőknek a „beszoktatás- befogadás” módszerét. Közös célunk megvalósításához nélkülözhetetlen a szülő-gyermek- pedagógus, pozitív partneri viszonya.

A kultúra közvetítését, az iskolára való alkalmasság elérését gyermekközeli, a gyermekekhez igazodó egyénre szabott módszerekkel valósítjuk meg. Pedagógiai munkánkat fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus és utazó gyógypedagógusok segítik.

Óvodánkban az ünnepek olyan jelentős alkalmak, amelyek közös élménnyel ajándékozzák meg a gyermekeket és erősítik a közösséghez való tartozásukat.

Óvodai ünnepeink: a Mikulás, karácsonyi ünnepvárás és az ünnep bensőséges hangulatára való fokozatos készülődés, „munka délutánok”, mézeskalácssütés, ajándékkészítés, farsangi multság, húsvétról való megemlékezés, népi hagyományokat őrző tevékenységek (pl.szüreti multság, Márton napi lámpás felvonulás, locsolkodás, tojásfestés), anyák napi köszöntés, gyermeknap, nagycsoportosok búcsúztatása.

A környezettudatos szemlélet, és magatartás kialakítása érdekében fontosnak tartjuk a „zöld” jeles napok megünneplését - Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak fák napja. Többéves hagyományunk ősze a családi „Csicsergő nap” megszervezése, ahol vidám, önfeledt szórakozást, játékos, sportos elfoglaltságot nyújtunk a családok számára. Gyakran szervezünk zenés-, színházi-, báb előadásokat, élményszerző sétákat, kirándulást, színház, múzeum, és könyvtárlátogatást a gyermekeknek, melyekkel színesítjük az óvodai mindennapokat.

Az idegen nyelvi csoportunkban, lehetőséget biztosítunk a német nyelvvel való ismerkedésre játékos tevékenységek közben. A német nyelv elsajátítása, tevékenységbe

integrálva, természetes közegben történik, a gondozási feladatok, beszélgetések, társas, és körjátékok, éneklés, mozgás közben.

A gyerekek informatikai műveltségének megalapozása szempontjából, a tanulás támogatásaként, a szervezett tanulási tevékenység színesítésére, az ismeretek átadására, a képességek fejlesztésére a mindennapi nevelő-oktató munkánkban digitális eszközöket is használunk.

Óvodai „Fagyöngy” alapítványunkat azért hoztuk létre, hogy tárgyi, környezeti feltételeink további fejlesztéséhez több forrás álljon rendelkezésünkre.

Célunk egy olyan óvoda működtetése, ahol a gyermek fontosnak érezheti önmagát, boldog örömteli életet élhet, jól fejlesztett képességek, és jó szokások birtokában bátran, és kíváncsisággal telve kezdheti meg iskolás éveit.

Egyesített Óvoda Pöttyös Tagóvodája

1131 Budapest, Jász utca 145.

☎ / 📠: +36-1-349-6117

e-mail: pottyos@ovoda.bp13.hu

Óvodánk szép, kertvárosi övezetben, újjépítésű lakónegyed közepén található. Jelenlegi felújított, akadálymentesített formája 2014 óta nagyon közkedvelt a gyermekek és a szülők körében. Az épületben - nevéhez méltóan – a pöttyös motívumok több helyen és formában visszaköszönnek. Óvodánkban 3 homogén és egy vegyes csoport működik. Nevelőhelyiségeink tágasak, világosak, korszerű játékokkal felszereltek, melyekhez külön öltöző és mosdó tartozik. Eszközellátottságunk magas színvonalú, melyek segítik kibontakoztatni a gyermeki kreativitást és fejlődésükben is fontos szerepet játszanak. Udvarunkon a gyermekek élmény és tapasztalatszerzésére, valamint mozgásuk fejlesztésére mászófal, gumiburkolatú foci és biciklipálya, gyerekvár, környezeti nevelést segítő szabadterei interaktív tábla található. A nyári hűsölést a kerti zuhanyzók, párapapuk és a napvitorlával fedett homokozók biztosítják.

Nevelési feladataink megvalósításának szempontjából kiemelten kezeljük a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlását, így biztosítjuk a gyerekek számára az őket körülvevő világ felfedezését. Évszaknak megfelelően közösen gondozzuk udvarunk kertjét, komposztálunk, vagy éppen virágot ültetünk. Legfontosabb tevékenységnek a játékot tekintjük, mely a tanulási folyamat szerves része. A komplex, játékba integrált tevékenységek által biztosítjuk a gyermekek fejlesztését. Intézményünkben a pedagógiai munka projekt módszer alapján folyik. 2018-ban kapott interaktív táblánk, valamint tabletjeink a gyermekek digitális kompetenciáinak kialakítását segítik. DIOO (Digitális Okos játék Óvodásoknak) és Bee-Boot robotikai eszközeink a gyermekek egyéni fejlesztését, tehetség gondozását támogatják. Integráló intézmény vagyunk, célunk, hogy az ide járó családok gyermekeinek természetessé váljon a másság elfogadása.

Zöld szemlélet iránti elhivatottságunk nem csak abból fakad, hogy háromszoros „Zöld óvoda” és „Madárbarát” címeket is magunknak tudhatunk, hanem hiszünk a fenntarthatóság és a környezettudatosság szemléletének korai megismerésében, erősítésében. A hozzánk járó gyermekekben kialakítjuk az igényt többek között a szelektív hulladékgyűjtésre, a felelős állat-és növénygondozásra, valamint az újrahasznosításra. Célunk, hogy 2021-ben az „Örökös Zöld Óvoda” címet elnyerjük.

Óvodánkban családias légkört igyekszünk fenntartani, ezt erősítik ünnepeink, szervezett programjaink, melyek a családok konstruktív együttműködésével valósulnak meg. Hagyományaink (pl.: Tea bár, Szüreti mulatság, Tök jó hét,) évekre nyúlnak vissza, melyeknek hangulata mindig örömmel tölti el a gyermekeket és szüleiket egyaránt. A hozzánk járó családok részére pályázatokat is szervezünk, a közös sikeres nevelés érdekében.

Óvodánk életét változatos programokkal színesítjük, többek között színházlátogatással, bábelőadások szervezésével és élményszerző sétákkal. Udvarunkon tartandó Pöttyös napunkon, mely egyben óvodánk évváró ünnepsége is, gyakran szervezünk egészséges büfét a szülőkkel, ezzel is példát mutatva gyermekeinknek az egészséges életmódra.

Egyesített Óvoda Gyöngyszem Tagóvodája

1138 Budapest, Gyöngyösi sétány 5.

☎ / 📠: +36-1-239-4509

e-mail: gyongyszem@ovoda.bp13.hu

Óvodánk Angyalföld zöld övezetében a Gyöngyösi sétányon, gyönyörű virágoktól pompázó parkban helyezkedik el.

A 2015 nyarán, az önkormányzat jóvoltából magas színvonalon, minden igényt kielégítően felújították udvarunkat. Létrehoztak mászófallal ellátott függeszkedő és egyensúlyozó játékokat, gumiburkolatú focipályákat, kreszpályát kresztáblákkal kiegészítve, párapaput, ivókutat, térplasztikai megoldással megépített pancsoló medencét, zuhanyozókat, csúszdát, trambulint, melyek lehetőséget biztosítanak a gyermekek élmény-és tapasztalatszerzésére, mozgásfejlesztésére, mozgásigényeik kielégítésére és a felfrissülésre. Világos, tágas csoportszobáinkban közel azonos életkorú gyermekek nevelését és oktatását folytatjuk. Nevelőmunkánk jellemzője a gyermekek tisztelete, jogainak érvényesítése, alapvető szükségleteinek kielégítése, sokoldalú fejlesztése, illetve a nyugodt, szeretetteljes környezet biztosítása és az esélyegyenlőség megteremtése. Évenként változó létszámú, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését is vállaljuk.

Lényege többirányú: A gyermekek minden tevékenység révén tanulnak, ezért a legfontosabb számunkra, hogy élményeken és tapasztalatokon keresztül ismertessük meg őket a külvilággal. A játékot a tevékenységek sorában elsődleges, semmi mással nem helyettesíthető alaptevékenységnek tekintjük, ezért az ismeretszerzés, fejlesztés, szociális érzékenység, kooperációra-, munkára- és a hatékony kommunikációra való nevelés játékos-mozgásos tevékenységek során valósul meg a mindennapjaink során. Ehhez, megfelelő

helyet, időt és eszközöket biztosítunk a számukra. Lehetőség szerint sok külső helyszíni programot, kirándulást szervezünk.

A gyermek fejlődéséhez és egyéni fejlettségéhez differenciáltan alkalmazkodó módszereket és eljárásokat építünk be gyakorlati munkánkba.

Fontosnak tartjuk, az egészséges életmódra nevelést, ezért naponta, lehetőség szerint szabad levegőn tartjuk a mozgásfejlesztést, melyhez változatos eszközök állnak rendelkezésünkre. Minden héten más-más mozgásos játékot szervezünk az udvaron, illetve péntekenként közös zenés tornával, kocogással zárjuk a hetet. Az egészséges életmódra nevelés feltételeinek megteremtését intézményünk Facsemete alapítványa is támogatja.

A hatékony iskolakezdés érdekében, napi szinten alkalmazzuk azokat az eszközöket, melyeket az Önkormányzat biztosított a számunkra pl: DIOO-t, ami egy képességfejlesztő számítógépes program, Bee Bot-ot, ami egy gondolkodást, kooperációt fejlesztő program, valamint az Okoskockát, ami a különböző képességterületek fejlesztésére irányuló térbeli fejlesztő játékcsalád. A fejlesztő eszközökön kívül segítségünkre van egy nevelést segítő játék, a Plukkido, mely a mindennapok során felmerülő nehézségek pl: játékok megóvásában, civakodásban, hatékonyabb öltözködésben, csendesebb közösség kialakításában nyújt játékosan, feszültség mentesen segítséget a pedagógusok számára. Óvodánkban megtalálható az Ideki program is, mely a szülők számára nyújt segítséget az öltözködésben, reggeli elválásban, a napi rutinokban, illetve a környéken ajánl szabadtéri programokat.

Nevelésünk folyamatába szervesen beépülnek a „jeles napok”, valamint saját intézményi hagyományaink megünneplése is. Óvodánk születésnapján, a Gyöngyszem Napon a közösségi érzet kialakításának céljából mindenki gyöngyszemes pólót visel. Elénekeljük a Gyöngyszem indulót, valamint eltáncoljuk a Gyöngyszem táncot. Ezen a napon megtörténik az új gyöngyszemek, azaz a kiscsoportosaink ünnepélyes befogadása is. Fontos hagyományaink közé sorolható még a karácsonyi vásár, egészségnap, gyermeknap, iskolába készülő gyermekek óvodai szintű búcsúztatása is. Ezek az események a szülők aktív részvételével történnek.

Az egészségnapon a szülőknek külön szervezünk mozgásos tevékenységeket.

A „zöld jeles napok” közül az Állatok Világnapjához, a Föld Napjához, a Víz Világnapjához, valamint a Madarak és Fák napjához kapcsolódóan szervezünk programokat, melyeket élményszerűen, játékosan dolgozunk fel. A „Zöld Óvoda” cím elnyerésének első lépéseként 2017. szeptemberében megkaptuk a „Madárbarát kert Óvoda” címet, hiszen fontos számunkra, hogy gondozzuk az óvodánk udvarára látogató madarakat. A 2020-as évben tagja lettünk a Madártani Egyesületnek.

A környezettudatos szemlélet alakításának érdekében szelektíven gyűjtjük a papír, és műanyag hulladékot, évszaknak megfelelően gondozzuk kertjeinket.

A családokkal való szorosabb kapcsolattartást segítik az ünnepekhez kapcsolódó játszó/kézműves délutánjaink is.

Az új gyermekek és szüleik, a beiratkozást megelőzően Nyílt napon ismerkedhetnek óvodánkkal. A kicsik beilleszkedésének megkönnyítése fokozatosan, a szülőkkel közösen történik.

A Számítástechnikai Általános Iskolával való szoros együttműködésünk a problémamentes átmentet biztosítja a két intézmény között. Ennek érdekében közös gyermekprogramokat rendezünk, melybe lehetőség szerint bevonjuk a szülőket is.

A rendkívüli helyzet ellenére is igyekszünk szoros kapcsolatot ápolni a szülőkkel. Csoportos szinten hetente egyszer online beszámolóval, fényképekkel mutatjuk be a heti eseményeket, illetve minden gyermekről havonta egyszer (online, vagy papír alapon) bővebben tájékoztatjuk a szülőket. Természetesen a fent említett programok abban az esetben valósulhatnak meg, ha a korlátozó intézkedések mindezt megengedik.

Pedagógusaink és a pedagógiai munkát segítőink elhivatottak, munkájuk során arra törekednek, hogy a gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt légkörben, élményekkel gazdagodva töltsék óvodás éveiket.

Egyesített Óvoda Csupa - Csoda Tagóvodája

1133 Budapest, Hegedűs Gyula u. 123-125

☎ / 📠: +36-1-320-2422

e-mail: csupa-csoda@ovoda.bp13.hu

*„Keresem minden gyerek saját titkát, és azt kérdezem:
hogyan segíthetném abban, hogy ön maga
lehessen.”*

(Janus Korczak)

Aki a Dráva parknál besétál a Hegedűs Gyula utcába, csak pár lépést kell tennie, és a fákkal szegélyezett utcában, gyönyörűen felújított sárga-barna falú óvodánkhoz érkezik. A 7 csoportot rejtő intézményünk nem túl nagy, viszont családias hangulatával melegséggel fogadja az ide érkezőket.

Csoportszobáink mellet külön tornaszoba és a szülők összefogásából kialakított só szoba biztosítja a gyerekek egészséges fejlődését.

Csodaországban találja magát, aki udvarunkra lép, melyet színes gumival öntött szigetek, műfüves és füves területek tagolnak. Árnyékolóval felszerelt homokozók, hajó és vár mászóka, focipálya, mászófal, fészekhinta, mezítlábas park várja az izgő-mozgó gyerek sereget, miközben óriás fák, bokrok és virágoskertek ölelik őket körül természetességükkel. Kültéri társasjátékok gazdagítják az udvari játéklehetőségeket. Nyáron a kerti zuhanyok, párapapuk adnak felfrissülést, a teraszokat pedig automata napellenző védi a napsugaraktól. Óvodánk nevelési filozófiáját, a „Kudarccal az iskolában” mottó jellemzi, mely az iskolai tanuláshoz szükséges képességek fejlesztését célozza. A nevelési céljaink meghatározásánál abból a szakmai meggyőződésből indultunk ki, hogy a prevencióra, a korai fejlődés tudatos támogatására van szükség a sikeres iskolai beilleszkedéshez, ezért kiemelten fontosnak tartjuk:

- személyiségük harmonikus fejlesztését,
- az iskolai élethez szükséges testi, szociális és értelmi, és érzelmi érettség kialakítását,
- az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzését.
- tehetségigéretes gyerekekkel való adekvát foglalkozás

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe vesszük életkori és egyéni sajátosságait, eltérő fejlődési ütemüket.

A lassabban fejlődő részképességekkel rendelkező gyermekek felzárkóztatását összehangolt team munkában, az óvodapedagógusokkal, fejlesztő pedagógussal, és szükség esetén a logopédussal, pszichológussal, és az utazógyógyepedagógussal valósítjuk meg.

Teret biztosítunk a tehetséggondozásra is. Három tehetségműhelyben tevékenykedhetnek a mozgásban, alkotásban, matematikában kiemelkedő képességű nagycsoportos gyerekek. A testnevelés foglalkozásokat osztott csoporttal tartjuk, mert ebben az optimális szervezeti keretben nagyobb lehetőség van differenciáltan foglalkozni a gyermekekkel.

Pedagógiai programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket lehetőségeihez mérten közvetetten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre.

Az óvodáskorosztály egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája, önérvényesítési módja a játék mellett a mozgás. Valljuk, hogy a gyermekek mozgása és játéka a fejlődésüknek, fejlesztésüknek az alapja, ezért minden csoport előterében kistornatermet alakítottunk ki, hogy az egész nap folyamán mozgásfejlesztő eszközökkel változatos mozgásformákat gyakorolhassanak.

Számtalan lehetőséget, tevékenységet, élményt biztosítunk a gyermekeknek, hogy megfelelően érzékeljék a külvilág ingereit, látásuk, hallásuk, tapintásuk, szaglásuk segítségével képesek legyenek érzékelni az azonosságokat és különbözőségeket.

Az óvodáskor másik alapvető sajátossága, mely igen meghatározó – az érzelmi biztonság alapszükséglete, az érzelem vezérelt megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás, ezért fontosnak tartjuk a biztonságot adó, nyugodt, szerető, elfogadó, megértő, családi légkör megteremtését. Vidám óvó nénik, kreatív ötleteikkel gazdagítják a gyermekek örömteli, önfelelt mindennapi játékát.

Hagyományaink:

- Csupa- Csoda óvodássá avatással egybekötött családi piknik, karácsonyi vásár, szülőkkel közös kézműves délutánok, nyílt ünnepek, gyereknap, alapítványi bál.
- Kirándulások hegyen, völgyön, télen, nyáron, vonattal, hajóval, hátizsákkal.
- Zöld ünnepek közös tevékenységgel.
- Színház, Bábszínház és múzeumlátogatások.

A gyermekek és a szülők elégedettségét figyelembe véve, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva alakítjuk életünket, melyhez munkatársaink hivatásszeretete, egymás értékeinek tisztelete párosul. Alapítványunkat a gyermekekben rejlő egyéni képességek kibontakoztatása – figyelembe véve korunk igényeit is -, a sokoldalú, többféle élményt, tapasztalatot nyújtó pedagógiai lehetőségek megteremtése és azok kiaknázása, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása és a tehetség kibontakoztatása érdekében alakítottuk 1998-ban.

Egyesített Óvoda Gyermekkert Tagóvodája

1134 Budapest, Tüzér utca 62.

☎ / 📠: +36-1-340-3179

e-mail: gyermekkert@ovoda.bp13.hu

*„Csak fogd a kezem és vezess,
a többit üsse kő”*

(A.A. Milne: Micimackó)

Tagóvodánk Angyalföld szívében, a Gidófalvy utcai lakótelep szélén helyezkedik el. Udvarunk, kertünk, üde zöld színfolt a lakótelepi övezetben, gyermekeink számára a természetben végbemenő változások megfigyelésének elsődleges színtere. Sziklakert, gyógynövényes kert, virágoskertek és zöld füves területek mellett gumitéglás borítású felületen egyedi, modern játszóeszközök biztosítják gyermekeink számára a mozgásfejlődés és az örömteli udvari játék lehetőségét.

Az óvoda épülete a 2016/17-es nevelési év során teljes felújításon esett át. Két szinten tíz csoportot kapott helyet, ezáltal 250 kisgyermek fogadására elegendő férőhelyünk van.

Kalandpark elemekkel, mászófallal, egyedi mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt tornatermeinkben nagyon jó körülmények között tudjuk megvalósítani gyermekeink mozgásigényének kielégítését, mozgásuk fejlesztését. Helyet kapott az új épületben egy fényterápiás sóbarlang is, valamint kisudvarunkon egy különleges madár les, a Mynest, illetve a hozzá tartozó három interaktív tábla. Gyermekeink képességeinek hatékony fejlesztésében, iskolai felkészítésében, az informatikai eszközökben való jártasságok, készségek megszerzésében, a digitális világban való eligazodásban segítséget nyújtanak számunkra többek között a DIOO (Digitális Okos Játék Óvodásoknak), az interaktív tábla, és a BEE-Bot robotok.

Tagintézményünkben az életkor szerinti homogén, valamint vegyes csoportok is megtalálhatóak, ill. három csoportunk a Manó-Világ Kft.-vel együttműködve valósít meg angol-magyar nyelvi programot.

Alkalmazotti közösségünk jól felkészült, szakmailag elkötelezett, innovatív, az új pedagógiai módszerek megismerésére, alkalmazására, az újdonságok iránti nyitottságra fogékony munkatársakból áll.

Óvodánkban a környezeti nevelésnek domináns szerepe van a nevelési folyamatokban. Fontos feladatunknak tartjuk szűkebb és tágabb környezetünk, a velünk élő élőlények megismertetését gyermekeinkkel, azok szeretetére, tiszteletére, védelmére nevelését. Nagy hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás megalapozására, formálására, valamint megfelelő táplálkozással, mozgással, ismeretek nyújtásával az egészséges életmódra nevelésre. Személyes példamutatással is törekszünk mintát nyújtani gyermekeink számára, hisz az elnyert „Örökös Zöld Óvoda” és a „Madárbarát Óvoda” cím is erre kötelez bennünket.

Törekszünk a családokkal való jó kapcsolat kialakítására, szoros együttműködésre, a velük összhangban történő nevelés megvalósítására. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk az

anyás (szülő) befogadásra, ahol a szülő együtt töltheti gyermekével az óvodába lépés első napjait, valamint igyekszünk olyan alkalmakat teremteni, ahol lehetőség nyílik a nevelőpartneri viszony kialakítására. Ilyen lehetőségek pl.

- napi rövid beszélgetések
- szülői értekezletek (online szülői értekezletek)
- fogadóórák (online fogadóórák)
- családlátogatások
- kirándulások
- játszó – és munkadélutánok

Ünnepeink, hagyományaink, a jeles napok méltó megünneplése segítik alkalmazotti közösségünk, a szülők, a gyermekek közösségének szorosabbá kovácsolódását.

Ünnepeink, hagyományaink:

▪ Állatok világnapja	▪ Húsvét
▪ Halloween (kétnyelvű csoportban)	▪ Föld napja
▪ Márton nap	▪ Anyák napja
▪ Mikulás	▪ Madarak és Fák napja
▪ Karácsony	▪ Évzáró
▪ Egészség hét	▪ Gyermeknap, gyermekhét
▪ Víz világnapja	▪ Születés és névnapok ünneplése a csoportokban

Óvodánkban a rászoruló gyermekek számára rendszeres segítséget nyújtanak szakembereink: a logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, valamint szükség szerint az utazó gyógypedagógus és az óvodai szociális segítő munkatársunk. Fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásaink mellett kiemelt figyelmet fordítunk a tehetség jeleit mutató, kiemelkedő képességű gyermekekre is. Tehetség műhelyeinkben érdeklődésüknek, képességeiknek, készségeiknek megfelelő játékos foglalkozásokon vehetnek részt.

Egyesített Óvoda Vizafogó Tagóvodája

1138 Budapest, Vizafogó sétány 4.

☎ / 📠: +36-1-359-2831

e-mail: vizafogo@ovoda.bp13.hu

Óvodánk a Duna közelében, forgalomtól távol, csendes, nyugalmas környezetben a Vizafogó lakótelepen helyezkedik el, megújult játszóterek, dús növényzetű pihenő parkok, bölcsőde, általános iskola szomszédságában. Felújított udvarunk nagy alapterületű (5.400 m²): füves, gumival és térkővel burkolt, fákkal, bokrokkal övezett. Homokozók, mászó vár komplexumok mellett változatos játékeszközök, futballpálya, fészekhinta, KRESZ-táblákkal ellátott közlekedési pálya, trambulinok és mobil eszközök biztosítják a gyermekek számára az önfelelt játékot, mozgásigényük kielégítését.

Zuhanyzók, párapapuk és ivókút nyújt felfrissülést a gyermekeknek a nyári melegben.

A 2019-ben megújult óvodaépület a nyolc óvodai csoportnak otthont adó panel szerkezetű épület kedvező adottságainak megtartásával teremt ideális feltételeket az intézmény innovatív szemléletű pedagógiai munkájához, a fenntarthatóság jegyében.

Válaszfalak bontásával az óvoda használati terei minőségileg javultak: szebbek, komfortosabbak lettek. Otthonosság, biztonság, izgalmas terek és látvány jellemzi. Az alkalmazott színek, a fa bútorok, burkolatok, nyílászárók természetességet, nyugalmat, harmóniát sugároznak, a berendezés lehetőséget nyújt a terek kreatív alakítására.

A csoportszobákhoz tartozó mosdók kényelmesebbek, az öltözők tágas fogadóterek, melyek közlekedők is egyben. Az emeleti előtérből nyílik az új tornaszoba, beltéri mászó fallal és kalandpark-elemekkel, mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelve.

A sós levegő belélegzése erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. A sószoba terápiás lehetőségeinek kihasználásával csökkenthető a közösségekben terjedő fertőzések megbetegedések kialakulásának esélye. A csoportszobák előretolásával szintenként 2-2 helyiség került kialakításra, melyben logopédiai, fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai foglalkoztatókat, óvodapszichológusi és orvosi szobát rendeztünk be.

Valamennyi csoportszobánk fedett teraszra nyílik, ahol az időjárástól függetlenül biztosítható a gyermekek levegőzése. A tartalmas időtöltéshez az óvodapedagógusok által szervezett tevékenységek mellett a telepített játszóeszközök és a szinteket összekötő csúszda is hozzájárul.

A csoportszobák és a külső tér közvetlen kapcsolata támogatja a természethez való érzelmi kötődés alapozását.

A Duna közelségéből adódóan meghatározó elem a víz, melyet a földszinti fogadó tér akváriuma és az átrium térben kialakított kerti tó szimbolizál.

Csoportjaink elnevezése is ezt tükrözi, mindegyik egy-egy hazai vizeinkben élő hal nevét viseli, a gyerekek magától értetődő természetességgel és büszkeséggel sorolják: bodorka, márna, domolykó, süllő, pisztráng, razbóra, cselle, kölönte.

Megújult az épület teljes gépészeti és elektromos rendszere, amivel az intézmény üzemeltetése és használata hosszú távon is fenntartható és környezettudatos lett. A fogadó és közösségi terek világítása, a gyermekmosdó csaptelepek szenzoros működtetése a takarékos energiafelhasználásra tanít gyermekeket és felnőtteket egyaránt.

Ennek jegyében valósult meg a „szürkevíz” - az óvodakert talajába süllyesztett tartályban összegyűjtött csapadékvíz - újrahasznosítása is.

Az épület ideális hőmérsékletét a külső szigetelés és a nagy hatásfokú hőcserélővel felszerelt szellőzőgépek biztosítják. A hőérzet, külső hőmérséklet kompenzálása különösen fontos a nyári kánikulai napokon.

A kétszintes épület a személylift beépítésével akadálymentessé vált: használata megkönnyíti a babakocsival történő közlekedést, az emeletre való fel- és lejutást.

A kiszolgáló helyiségek kialakítása és felszereltsége ideális, higiénikus munkafeltételeket teremt az óvodás gyermekek ellátásához.

Óvodánk eszközellátottsága, felszereltsége kiemelkedő: játék-, képességfejlesztő, valamint a környezettudatos magatartás alakítását segítő eszközök biztosítják a Vizafogó óvodások sokoldalú képességfejlesztését, személyiségük kibontakoztatását.

Családias hangulatú, érzelmi biztonságot nyújtó csoportjainkban nagy hangsúlyt fektetünk az óvodába érkező gyermekek befogadására, egyéni bánásmódon alapuló harmonikus személyiségfejlesztésére. A gyermekekkel való pozitív érzelmi kapcsolat mellett törekszünk a családokkal való, közös értékrenden alapuló kapcsolattartás elmélyítésére is.

Programunk kiemelt feladatai:

- Kiegyensúlyozott, boldog, örömteli élményekben gazdag gyermekkor feltételeinek biztosítása.
- Korszerű szakmai, módszertani ismeretek alkalmazásával, a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével a gyermekek egyéni személyiségfejlődésének támogatása. A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése a sikeres iskolakezdés érdekében.
- Az egészséges életmód iránti igény megalapozása, szervezett mozgásfejlesztés és balesetvédelemre nevelés a testi és lelki egészségvédelem érdekében.
- Szervezett testmozgás keretében intenzív, naponta megvalósuló mozgásfejlesztés és prevenció.
- A környezettudatosság, a környezethez való pozitív érzelmi viszony alakítása, a természet szeretetére nevelés, mely a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldről és a családhoz való kötődés alapja. A „Zöld Óvoda” szemlélettel, a „Madárbarát Óvoda” és a „Biztonságos Óvoda” programjával összhangban valósítjuk meg élményalapú projektjeinket.
- A gyermekek nyelvi, kommunikációs és metakommunikációs képességeinek fejlesztése.
- A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív szemléletű nevelése a gyermekek nevelésében résztvevők szoros együttműködésével. Tehetséggondozás és felzárkóztatás művészetterápiás műhelyek szervezésével.
- A szabad játék biztosításával a gyermekek játékba ágyazott képességfejlesztése, az ismeretszerzés támogatása.

A kiemelt feladatok megvalósítása áthatja a gyermekek mindennapi tevékenységét, segíti szociális kapcsolataik alakulását, hozzájárulnak az eredményes iskolakezdéshez. A játékot komplex tevékenység forrásnak tekintjük, melyet tudatosan használunk fel a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez. A tanulási folyamatot játékba ágyazottan, játékos keretek között szervezzük meg. A gyermekek hatékony képességfejlesztését folyamatosan bővülő, korszerű fejlesztőeszközök és módszerek segítik.

A szülőkkel való együttműködés és kapcsolat elmélyítéséhez hozzájárulnak környezetvédelmi és néphagyomány őrző jeles napokhoz kapcsolódó projektjeink, hagyományosan szervezett programjaink (Adventi kézműves vásár, Vízafogó családi nap) és ünnepeink.

Testületünkben az óvodapedagógusok mellett fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, óvodapszichológus, pedagógiai asszisztensek és lelkes technikai dolgozók segítik a gyermekek egészséges testi, lelki, értelmi és szociális fejlődését, az inkluzív szemlélet megvalósítását.

Bizunk abban, hogy az ide járó gyermekek pozitív élményekkel és széles körű ismeretanyaggal gazdagodva kezdhetik meg iskolai tanulmányaikat.

Egyesített Óvoda Futár Tagóvodája

1131 Budapest, Futár u. 23-25.

☎ / 📠: +36-1-349-7723

e-mail: futar@ovoda.bp13.hu

Óvodánk a Béke – Tatai úti lakótelepen található, 1988 óta működő 8 csoportos intézmény. Épületeregységet alkot a mellette lévő bölcsődével és az általános iskolával. A jó együttműködés sok-sok éve tart és a nevelés folyamatosságát biztosítja.

- Külső jellemzőit tekintve tágas, nagy alapterületű modern, teljesen felújított épület.
- Berendezése, tárgyi környezete jó feltételeket nyújt az óvodai neveléshez, az óvodai évek kellemes eltöltéséhez.
- Az épülethez jól felszerelt nagy alapterületű, kertes udvar tartozik, melyet 2020-ban teljes mértékben felújított a fenntartó. A magas színvonalú, széleskörű mozgásfejlesztő eszközök hatékonyan biztosítják a tartalmas időtöltést a gyermekek számára.

Helyi módszertani útmutatónk az "**Életre szóló ajándék**" szellemében folyik. Szeretnénk, ha az óvodában eltöltött idő felejthetetlen élmény lenne a gyermekek számára. **Célunk** a hozzánk járó gyerekekben az **egészséges én-kép** kialakítása, mely elfogadó, fejlődésében támogató és segítő nevelői magatartás, a családokkal való érdemi együttműködés eredménye.

Nevelőmunkánkkal a gyermek személyiségének fejlesztését, az életre való felkészítést valósítjuk meg a **tevékenységek által, a tevékenykedésen keresztül**. A pozitív élmények, a tapasztalatok, az ismeretek gyűjtése, rendezése, a számtalan kipróbálási lehetőség, az egészséges életvitel megalapozása, a környezetvédelemre és fenntarthatóságra való törekvés- segítse őket az iskolakezdésben. Az elfogadó nevelői magatartásunk, az **erkölcsi és emberi értékek, normák** - modellként hagyjanak nyomot személyiségükben, további életük sikeres és boldog megvalósításában.

Kiemelt feladatunknak tekintjük:

- A gyerekek anyanyelvi nevelését, kommunikációs képességeik tervezett módon történő fejlesztésével
- A társas érintkezési formák elsajátítását, az együttműködési készségek fejlesztését.

Előtérbe helyezzük az egészséges életmódra nevelést. **A környezet védelme, az élővilág tisztelete**, rendszeres éves kirándulások és az egészséges életforma beépül nevelési feladataink közé.

A kooperatív kommunikáció fejlesztését kiemelkedőnek tartjuk. A drámajáték nagyszerű nevelési módszer és nevelési programunkban is helyet kapott.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció elősegítése fontos számunkra. Jellemző óvodánkra a **hagyományok tisztelete, a havi kulturális programok** és a rendszeres éves kirándulások szervezése.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása komplex tevékenységekbe ágyazva történik.

Lényeges szempont az óvodai élet megszervezésénél az **esztétikus környezet kialakítása és a kreatív szemlélet** a dolgozóknál és a gyermeki tevékenységben egyaránt.

Színvonalasak és egyediek az ünnepkörök és az ünnepélyek intézményi szinten.

Nyitottság jellemzi intézményünket az igények befogadására, javaslatok feldolgozására és a szülők aktív részvételére a nevelésben. Törekszünk a családok bevonására az óvodai nevelés minden területén: anyanap, apa-nap, nagyszülők hete, szülők hete, családi sportnap, fenntarthatósági projekt, közös programok által.

Az **integrált nevelésben** a felzárkóztató fejlesztőmunkát óvodapedagógussal, logopédussal és szükség szerint további szakemberek bevonásával végzi az intézmény. A kiemelkedő képességek, a tehetség megnyilvánuló jeleinek elismerése sem kallódhat el, mert teret kap fejlettség szerint minden kisgyermek ahhoz, hogy kibontakoztassa tudását, értékeit. A sajátos nevelési igényű, szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek segítő, támogató nevelése, a más, a másság természetes elfogadása programunk alapelveihez tartozik.

Fontos számunkra:

- A gyerekek észrevegyék a világ szépségeit, a csodákat és elviseljék a nehézségeket, segítsék földünk fenntarthatóságát.
- Játsszunk, beszélgetünk, mozgunk, jókat eszünk és iszunk, kirándulunk, tevékenykedünk.
- Együttműködünk, hogy a felmerülő külső és belső konfliktusokat megoldjuk, segítjük őket, hogy eligazodjanak a világban.
- Tanulunk a gyerekektől, a szülőktől, egymástól és „neveljük” a gyerekeket és egymást.

Az óvodánkban, 30 éve a nevelés tárgyi feltételeinek folyamatos fejlesztése érdekében **alapítványt** működtetünk.

2016 óta az ELTE gyakorló intézményeként oktatjuk a leendő óvodapedagógusokat, a jövő nemzedékét. 2019-ben végzett pedagógusok közül 3 fő már nevelőtestületünk tagja.

Munkánkat **elkötelezettség és csapatmunka** jellemzi, mellyel megszerzett értékeink megtartását és folyamatos fejlesztését igyekszünk biztosítani.

Egyesített Óvoda Madarász Viktor Tagóvodája

1131 Budapest, Madarász Viktor u. 3.

☎ / 📠: +36-1-340-8040

e-mail: madaraszviktor@ovoda.bp13.hu

1958-ban épült óvodánk a forgalomtól elzárt, csendes, zöldövezeti környezetben helyezkedik el a Rákospatak közelében. Intézményünk 2002. január 1-től Madarász Viktor festőművész nevét vette fel. **2013**-ban a XIII. Kerületi Önkormányzati beruházásnak és Európai Unió pályázati pénztámogatásnak köszönhetően tagóvodánkat felújították és

bővítették 2 csoporttal, így most 8 csoportban fogadjuk a gyermekeket. **Az épület minden részletében kielégíti a legkorszerűbb igényeket építészeti és működtetését tekintve is.** Sószoza, 2 tornaterem, fejlesztésekhez (logopédia, fejlesztőpedagógia, pszichológus, gyógypedagógus) külön szobák szolgálják a gyermekeket. **2018**-ban játszóudvarunk bővült, és **2019**-ben teljes körű felújításon esett át.

Óvodai nevelésünk sajátossága: „Nevelés a művészetek eszközeivel”.

A gyermekek nevelésében a fő hangsúlyt – a művészeti nevelés változatos eszközeinek alkalmazásával – az **erkölcsi-esztétikai-intellektuális** érzelmek fejlesztésére helyezzük.

A 20-25 fővel működő gyermekcsoportjainkhoz a személyi és tárgyi feltételeink is optimálisak: 17 felsőfokú végzettségű óvodapedagógus, 1 fejlesztőpedagógus, 1 gyógypedagógus, 3 pedagógiai asszisztens, 9 dajka, 1 óvodatitkár és 1 kertész biztosítja a tevékeny és sokszínű óvodai életet az idejáró gyermekek számára.

Tudjuk, hogy minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető. Neveli, fejleszti a gyermekek társas kapcsolatait az óvoda összes dolgozója, ezért tetteinkkel sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy:

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

Óvodai nevelőmunkánk a mai korszerű világ haladása mellett a tradicionális értékek megőrzésére törekszik. Óvodásainkat okos szeretetben, érzelmi biztonságban, humorral teli szabad légkörben, sok szép művészeti élményt biztosítva neveljük.

Alapelveink kiindulási pontjai

- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.
- A gyermeki személyiség fejlesztése az egyéni szükségletek figyelembevételével a kölcsönös bizalmon, és a másság és az eltérő ütemben fejlődő gyermekek elfogadásán alapuló partneri kapcsolat kialakításában valósul meg.
- A nevelésünk hatékonyságát a támogatói attitűd jegyében a bátorító pedagógia alapelvei mentén érvényesítjük, külön hangsúlyozva az emberi méltóság, a gyermeki jogok tiszteletben tartását.
- Az egyéni és mikrocsoportos szervezeti formában, a tanulási sikerélmény elérését segítő tevékenységekben, a projekt-szemléletű tanulási módszer alkalmazásával a gyermek fejlődési üteméhez illeszkedő, differenciált fejlesztés valósul meg.

Tevékenységeink:

Hagyományörzés, népszokások beépítése a népművészet formanyelvén fogant verssel, mesével, énekes játékkal. A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, tervezgetés, együttműködés örömtelivé, izgalmassá teszik a várakozás időszakát.

Játék, játékba integrált tanulás

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése.

A mese megszerettetését az óvodapedagógusok gonddal összeállított ceremóniája teszi varázslatossá. A versek mondogatása tevékenykedtetés közben, egyénileg történik, a szép

hangsúlyos versmondás érdekében. Csoportos versmondást ritmusos lüktetésű mondókáknál, verseknél alkalmazunk.

A *külső világ megismerése* tevékenység éves **projektjeit** évszakokra bontjuk és egy-négy hetet szánunk egy-egy téma feldolgozására. A jeles napok, ünnepek, évszakokhoz kapcsolódó kiállítások és koncertek is helyet kapnak témaköreinkben. Az élményszerző tapasztalatokat kis- vagy mikrocsoporthoz szervezzük meg. **Zöld óvoda** címmel rendelkező óvodaként kiemelt szerepet kap a környezet védelem, környezettudatos magatartásra nevelés.

Az *ének-zene, énekes játék, gyermektánc* tevékenység során óvodai életünket úgy alakítjuk, hogy a gyermekek minél több zenei élményhez juthassanak. A zenei anyagot, amelyeket ünnepkörökhöz és évszakokhoz kapcsolva állítunk össze, úgy válogatjuk ki, hogy azok igényesek, művészi értékűek legyenek. A közös énekes játéktevékenységek mikrocsoporthoz történnek. A zene hallgatásának nagy jelentősége van: a nap bármely szakában, spontán, helyzetektől függően különböző tevékenységekhez kapcsolódva beépülhetnek. **Évszakonként hangversenyeket** szervezünk, ahol rövid klasszikus és népi zeneművekkel, hangszerekkel ismerkedhetnek gyermekeink.

A *rajzolás, mintázás, kézimunka*, mint a művészetek egyik eszköze sokszínű nevelési terület, magába foglalja a képalakítást, a plasztikai munkát, az építést, a környezetalakítást és a műalkotásokkal való találkozást. Évszakonként **kiállításokat** rendezünk, ovi-galériában gyönyörködhetnek gyermekeink.

A *mozgás, a mindennapos mozgásos tevékenységek* megszervezésével változatos szervezeti kereteket biztosítunk a gyermekek mozgásának gazdagításához, a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez. Ezen felül gyermekeink mozgásfejlesztésére kihasználjuk az óvodánk udvarán elhelyezkedő többfunkciós, mozgásfejlesztő játékokat.

Intézményünkben lehetőséget adunk a nevelési idő keretein belüli rendszeres, akár napi szintű logopédiai-, fejlesztő- és felzárkóztató programokon való részvételre is. Nagy hangsúlyt fektetünk az esélyegyenlőség megteremtésére, a fenntarthatóságra nevelésre is.

Integráció

Feladatunk sajátos nevelési igényű – testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, autista/autisztikus, nevelési és tanulási folyamatban akadályozott, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő – gyermekek óvodai nevelése, akik szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján integráltan nevelhetők.

Tehetséggondozó munkánk

Azt valljuk, hogy a tehetség ígéret már korai gyermekkorban megmutatkozhat, mint lehetőség!

Célunk, hogy az iskolába menő gyermeknek pozitív szemlélettel esélyt adjunk átlagon felüli adottságának és kreativitásának kibontakoztatására az óvodában. A tehetségműhelyeket kiscsoportos formában, nevelési évenként harminc órás komplex tehetségprogram keretén belül, heti azonos napon és időpontban szervezzük.

Amire Büszkék Vagyunk!

- „Kincses Kultúróvoda” cím
- „Zöld óvoda” cím
- „Madárbarát óvoda” cím

Egyesített Óvoda Ákombákom Tagóvodája

1133 Budapest, Visegrádi köz 4.

☎ / 📠: +36-1-239-1672, Fax:239-1699

e-mail: akombakom@ovod.bp13.hu

*„A gyerekeknek két dologra van szükségük: gyökerekre és szárnyakra.”
(Thomas Mann)*

Az Ákombákom óvoda a XIII. kerület egy csendes, forgalomtól elzárt területén helyezkedik el, melyet lépcsőházak, irodaházak vesznek körül. Az óvoda 2010-ben épült, mely három csoportos, teljesen új építésű, modern felszereltségű. Az épület alsó szintjén, működésében is elkülönülve található a Minimanó bölcsőde. Három, osztatlan életkorú csoportunk az emeleti szobákat használja, melyek mindegyike külön öltöző és mosdó résszel rendelkezik. Büszkék vagyunk a színes, tágas, világos, modern, jó ízléssel berendezett, minden igényt kielégítő intézményünkre. A földszinten 60 m²-es, jól felszerelt tornaszobánk van, de külön helyet kapott az épületben a logopédia és fejlesztő pedagógus szobája, egy orvosi szoba és egy sószoba is. Könyvtárt rendeztünk be a gyermekek számára a nevelői szobában. Csoportszobáinkat terasz köti össze, ezek a csoportokból is megközelíthetők, különböző tevékenységekre használjuk őket: testmozgásra, barkácsolásra, időjárás megfigyelésre, csoportszoba terének kibővítésére.

Az óvodánk udvara tágas, különböző tevékenységekre ad lehetőséget, többek között a nagymozgásokra, barkácsolásra, kertészkedésre, homokozásra. Tavasztól, jó idő esetén életünk nagy részét az udvaron, szabadlevegőn töltjük, hűsítő zuhanyozásra is lehetőségünk van. Az udvari játékidőt nagyon fontosnak tarjuk. Az óvodai játékeszközök minőségére és mennyiségére fontos szerepet fordítunk, állandóan folyamatosan bővítjük játékeszközeinket vizezős játékokkal, rollerekkel, futóbiciklikkel.

Nálunk családi hangulatban, egymást és a felnőtteket jól ismerve, nevelkednek a gyermekek. Törekszünk az óvodai közösségi élet erősítésére, ezért különböző programokat, tevékenységeket szervezünk, melyeken nem csak a gyerekek, hanem a szülei is részt vehetnek.

Kis óvoda lévén testületünkre jellemző a felszabadult légkör, a nyitottság és a kooperáció, szívesen alkalmazunk innovatív eszközöket, módszereket.

Óvodánk elnyerte a Zöld óvoda, a Madárbarát óvoda és a Biztonságos óvoda címet.

Tagóvodánk sajátos nevelési céljai:

A környezetért felelős életvitel megalapozása érdekében igyekszünk a gyerekekben tudatosítani, hogy ők is tehetnek a környezetükért. Fontos szerepet fordítunk a környezet és állatvédelemre, gondozásra. Előtérbe helyezzük a környezettudatos nevelést, ezért szelektíven gyűjtjük a szemetet, komposztáló is helyet kapott az udvaron. Szívesen ültetünk a kertbe virágokat, gyümölcsöket a gyermekekkel. Az óvoda alapítványa az Ökombákom Közhasznú Alapítvány célja az óvodai környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek támogatása.

Az anyanyelvi és mozgásfejlesztés előtérbe helyezésére szintén fontos szerepet fordítunk intézményünkben. Különböző módszereket és eszközöket alkalmazunk a hatékony fejlesztés érdekében, mint például Plukkido módszer, NyugiOvi, Varázsjátékok, Mozgáskotta, Digitális oktatás, illetve Kincsesláda foglalkozás. Ezenkívül a csoportokban napi szinten mesélünk, mondókázunk, énekelünk, illetve különböző anyanyelvi játékokat játszunk. Az óvoda tárgyi feltételeit tudatosan kihasználjuk mozgásfejlesztésre. Külső foglalkozásokat is szervezünk a gyermekek számára, így lehetőségük van járni Francia tornára, Honvéd tehetséggondozásra, Ovi focira, illetve Tartásjavító tornára.

A közösségi nevelés kihangsúlyozása érdekében évente több közös programot szervezünk az óvodában a gyerekeknek és a szüleiknek egyaránt (*Óvodánk születésnapja, Örökbefogadó hét, Őszelő - őszi délután, Mikulásnap ünnepség, Luca napi kézműveskedés, Tavaszváró délután*). A fontos emberi értékek és készségek elsajátítását segítjük a mindennapi tevékenységekbe ágyazva, különböző eszközökkel, módszerekkel. Intézményi szinten azonos értékrendet alakítunk ki.

A kedvező személyi és tárgyi feltételek mellett nap, mint nap új és új feladatokkal találkozunk, amelyeknek a megoldására készen áll a csapatunk.

Egyesített Óvoda Pitypang Tagóvodája

1139 Budapest, Országbíró utca 10

☎ / 📠: +36-1-330-7153

e-mail: pitypang@ovoda.bp13.hu

A Pitypang Tagóvoda csendes, árnyas helyen, a forgalomtól elzárt területen, az Országbíró utcában található. A tagóvodához 2400 m² alapterületű, teljesen felújított udvar kapcsolódik. Az itt található játékeszközeink a gyermekek mozgásigényét kielégítő épített elemekből állnak, melyek változatos mozgáslehetőséget biztosítanak számukra. Intézményünk 2 tornateremmel rendelkezik, melyekben a kerületi Mászófal program keretében egy a kisebb, és egy, a nagyobb gyermekek igényeihez és testméreteihez kialakított eszköz található. Pedagógusaink a mindennapok folyamatában, a csoportszobai szabad játék ideje alatt is lehetőséget biztosítanak a mindennapos mozgásra, melyet a mobil eszközeink segítségével és saját mozgásos játék ötleteikkel valósítanak meg. Óvodánk jól felszerelt, rendelkezünk sószózával, DIOO és Bee-Bot oktató eszközzel, Plukkido eszközzel, valamint interaktív tábla is gazdagítja az óvodások mindennapjait.

Csoportszobáink egyedi arculattal rendelkeznek, a benne dolgozó felnőttek és az ide járó gyermekek közös alkotásainak köszönhetően. Pedagógusaink munkáját pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus és pszichológus segíti.

Óvodánk integráló intézmény, fogadjuk a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel élő gyermekeket, a beszéd területén fejlesztésre szoruló óvodáskorú gyermekeket és az ép intellektusú, integrálható, autizmus spektrum zavarral élő gyermekeket is.

Óvodai profilunk az egészséges életmódra való nevelés, mely a mozgás megszerettetésén kívül az életmód alakítására is figyelmet fordít: a gyermekek által a családok bevonására törekszünk a pozitív szemlélet továbbadására, az étkezéssel, vitamin fogyasztással, rendszeres mozgással kapcsolatos ismeretek közvetítésére.

Intézményünk Zöld Óvoda címmel rendelkezik, nagy hangsúlyt fektetünk a környezettudatos szemlélet formálására és a fenntarthatóságra való nevelésre. A környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása és a természet szeretetére való nevelés kiemelt feladatként jelenik meg a pedagógusok tervező munkájában. Ezt a szemléletet erősíti a Madárbarát óvoda programunk.

Óvodánk projektszemléletű tanulásszervezési módot alkalmaz, melyben az ismeretszerzés alapja a közvetlen megtapasztalás, a cselekvésbe ágyazott feldolgozás, amely élményekkel, érzelmekkel telített légkörrel eredményes tanulási folyamatot eredményez. A játékba ágyazott sokszínű és változatos tevékenységek alkalmával teremtjük meg a gyermekek számára az életszerű helyzeteket, melyben differenciáltan fejlesztjük őket. A tevékenységek alkalmával biztosítjuk a szabad választás lehetőségét a párhuzamos tevékenységek felkínálásával. Ezekben a gyermekek megtalálhatják aktuális állapotuknak, fejlettségüknek, kíváncsiságuknak megfelelő lehetőségeket, élve a szabad választás jogával. A projektek kapcsán létrehozható produktumok, a közös alkotások és közösségi élmények támogatják a gyermekek együttműködési készségének kialakulását, a feladattudatul fejlődését, a „mi tudat” erősítését.

Törekszünk a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására és ápolására, a nevelés hatékony megvalósítására. Nevelőmunkánk eredményeként a hozzánk járó gyermekek óvodás éveik alatt számos pozitív élménnyel, tapasztalással és széles körű ismeretanyaggal gazdagodnak. Ünnepeink, hagyományaink színes programokat és a családokkal való kapcsolattartás színtereiként jelennek meg:

- Új gyermekek ismerkedő nyílt napja
- Takarítás világnapja
- Autómentes nap
- Tökös hét - Halloween
- Télapóvadás
- Adventi készülődés, kézműveskedés a szülőkkel
- Luca napi vásár
- Farsang
- Húsvéti készülődés
- Egészség hét
- Madarak és fák napja
- Édesanyák köszöntése
- Apák napja
- Gyereknapi
- Tavaszi kirándulások
- Kiállítások rendezése egy-egy témakörben
- Az év lezárása a családokkal közösen
- A leendő iskolások búcsúztatása

Óvodánkba nagy számban járnak külföldi gyermekek, akik tovább színesítik az óvoda életét. Nyitottságra, a saját nemzeti értékeink és más népek kulturális értékeinek megismerésére és tiszteletére neveljük óvodásainkat, és ezt a szemléletet közvetítjük a családok felé is.

Óvodánkban a Manó -Világ Kft.-vel együttműködve valósul meg kétnyelvű óvodai program mely során a gyermekek a nyelvelsajátítás folyamatában, anyanyelvi lektorok segítségével ismerkednek meg az angol nyelvvel és az angolszász kultúrával. Tevékenységüket és mindennapjaikat az óvodapedagógus irányításával és a lektor tevékeny részvételével élik meg, melyben az „Egy személy – egy nyelv” elve érvényesül.

2. számú melléklet

AZ EGYESÍTETT ÓVODA MÓDSZERTANI AJÁNLÁSA RENDKÍVÜLI MUNKAREND IDEJÉRE

Érvényes: 2020. március 16-tól visszavonásig

Az Egyesített Óvoda pedagógiai szemlélete biztosítja, hogy a 2020. március 16-tól kialakult rendkívüli helyzetben is támogassa a gyermekeket, a családokat otthoni tartózkodásuk ideje alatt. Az óvoda nevelő- és személyiségfejlesztő funkcióját újszerűen a szülők közvetítésével kívánjuk segíteni játékos tartalmakkal.

Érintett munkakörök:

- óvodapedagógusok,
- óvodapszichológusok,
- gyógypedagógusok,
- fejlesztőpedagógusok.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOKRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK:

- A pedagógus által vezetett csoportokba járó gyermekek szüleinek tájékoztatása az otthoni munkavégzés ismérveiről.
- A családok által megadott email elérhetőségek összegyűjtése vagy zárt facebook csoport működtetése (előnyök, hátrányok átgondolásával, IKT eszköz használatának tapasztaltságával).
- Otthoni napirenddel kapcsolatos ajánlások, gondolatok kiküldése (2020. március 18-20 között).
- Egyhetes tematikus tervek elkészítése, az otthon kivitelezhető tevékenységeket és a szülő-gyermek páros kapcsolatát figyelembe véve, a szülők számára könnyen értelmezhető nyelvezettel.
- Téma meghatározása, kapcsolódó tartalmak tervezése (otthon végezhető játékos mozgásformák, játék, mese, vers, mondóka, anyanyelvi játék, ének, zene, énekes játékok, környezeti és matematikai tartalmak, vizuális tevékenységek, finommotorikát fejlesztő tevékenységek, digitális tartalom - zenehallgatáshoz, ismeretterjesztő kisfilmek, óvodáskorú gyermekeknek szóló internetes oldalak, játéktárak).
- Napi kapcsolatfelvétel emailen/zárt csoportban a családokkal, aznapra ajánlott tevékenységek elküldése (2020. március 23-tól).
- Napi mese/vers ajánlás elküldése a teljes szöveggel, skype-os mesélés felajánlása a pedagógus által.

- Tagóvoda vezetői ajánlások figyelembe vétele, valamint a módszertani szabadság kiaknázása a hatékonyság elvével.
- Pedagógiai elvek a megvalósítás során:
  - gyermekek ismereteire, tapasztalataira, élményeire való támaszkodás elve,
  - fokozatosság elve,
  - játékosság elve,
  - tevékenykedtetés elve.
- Tervezési dokumentum folyamatos vezetése az ajánlott Excel tábla alapján

AZ ÓVODAPSZICHOLOGUSOKRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK:

- A jelenlegi helyzetben az óvodapszichológiai ellátás a gyermekekkel otthon lévő szülők megsegítését szolgálja, az ő megkereséseiket tudják fogadni. Óvodai helyzetekkel ebben az időszakban nem tudnak foglalkozni. Minden egyéb, a nevelési évben elkezdett munka szünetel.
- Kereshetőek, ha úgy érzik a szülők, hogy támogatásra van szükségük az izoláltság, a másoktól való elszigetelődés kezeléséhez.
- Ötletekkel tudnak hozzájárulni a gyermekekkel történő tartalmas otthoni idő eltöltéséhez.
- Feltehetik kérdéseiket azzal kapcsolatban, hogy gyermekeiknek mit és hogyan kommunikáljanak a jelenlegi helyzetről és hogyan csökkentsék szorongásaikat, ha ez szükséges.
- A konzultáció minden esetben online formában történik, a megadott email címen tudnak jelentkezni a gyermekük óvodája szerinti pszichológusnál.
- A jelentkezéseket a kapacitás függvényében tudják feldolgozni.

A FEJLESZTŐPEDAGÓGUSOKRA, GYÓGYPEDAGÓGUSOKRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK:

- A fejlesztő pedagógiai/gyógypedagógusi megsegítést igénylő gyermekek szüleinek email-es elérhetőségeinek összegyűjtése.
- Ajánlás írása az otthoni fejlesztések megvalósításához (időkeret, eszköz használata stb.).
- Egyénre szabott, a meglévő képességek, készségekre szabott differenciált fejlesztő tevékenységek, játékos fejlesztő feladatok ajánlásával támogatja egyénileg a családokat.
- A fejlesztőpedagógus távolról biztosítja minden hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási vagy tanulási zavarral élő, valamint a tehetségígéretes gyermekek optimális fejlődését a család közvetítésével.
- A gyógypedagógus távolról biztosítja a szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű, valamint azokat a gyermekeket, akikkel rendszeresen foglalkozott, ám szakértői véleménnyel nem rendelkeznek.

